

รายงานฉบับสมบูรณ์
โครงการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย
เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ประจำปี 2556

กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข
กันยายน 2556

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ชื่อโครงการ การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย เชียงปริมาณและเชิงคุณภาพ
ปี 2556

ผู้สำรวจ อาจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ

ปีงบประมาณ 2556

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย นักเรียนแกนนำ อย.น้อย และเคยเป็นนักเรียนแกนนำ อย.น้อย รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ ในประเด็น ดังนี้ (1) ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อ (2)ทัศนคติต่อการบริโภคของนักเรียน (3) พฤติกรรมการบริโภคของนักเรียน (4) อิทธิพลที่มีผลต่อการบริโภคของนักเรียน 2) เพื่อสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) และอื่น ๆ 3) เพื่อศึกษาความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน

วิธีการสำรวจใช้วิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีขอบเขตการสำรวจ ดังนี้

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา (1.1) พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีของนักเรียน อย.น้อย ในพฤติกรรมหลัก ดังนี้ อ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง ก่อนซื้อหรือใช้ บริโภคนม ผักและผลไม้เป็นประจำ หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ และหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารรสจัด (หวาน มัน เค็ม)(1.2) การดำเนินโครงการ/กิจกรรม อย.น้อย ที่จัดขึ้นในแต่ละโรงเรียน ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ(1.3) ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อที่ถูกต้อง ในด้านการอ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง การซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ การบริโภคอาหาร(1.4) ทัศนคติต่อการบริโภคของนักเรียน ในด้านการอ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง การซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ การบริโภคอาหาร (1.5) อิทธิพลที่มีผลต่อการบริโภคของนักเรียน ในด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง โรงเรียน เพื่อน สื่อ และสังคม (1.6) ความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียนในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ

2) ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง กลุ่มนักเรียนแบ่งเป็นระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 – 6) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – 6) ในโรงเรียนประถมศึกษา ประถมศึกษาขยายโอกาส และมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สังกัด

กรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ซึ่งการสำรวจครั้งนี้ใช้ตัวอย่างนักเรียนทั้งหมด 3,675 คน จำแนกเป็นกลุ่มนักเรียนแบ่งเป็นระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 – 6) จำนวน 1,181 คน มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – 3) จำนวน 1,302 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – 6) จำนวน 1,192 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

3) ขอบเขตด้านพื้นที่ (3.1) การสำรวจพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ และการศึกษาความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน ครอบคลุมพื้นที่ในการศึกษา 6 พื้นที่ ทั่วประเทศ ดังนี้ (1) ภาคเหนือ (2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (3) ภาคใต้ (4) ภาคกลาง (5) ภาคตะวันออก โดยใช้การสุ่มจังหวัดที่เป็นตัวแทนในแต่ละพื้นที่ และ (6) กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (3.2) การสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ดำเนินการเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และกรุงเทพมหานคร (กทม.) เฉพาะที่ดำเนินการในกรุงเทพมหานครเท่านั้น

4) ขอบเขตด้านเวลา เป็นการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในช่วงประมาณ 6 เดือนที่ผ่านมาโดยเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง มิถุนายน 2556 ส่วนช่วงเวลาดำเนินการสำรวจพฤติกรรมได้ใช้เวลาประมาณ 3 เดือน ตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2556 – 30 สิงหาคม 2556

เครื่องมือการสำรวจ ประกอบด้วย 1) แบบสำรวจพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน 2) แบบสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ของนักเรียนและครู 3) แบบบันทึกการประชุมระดมความคิดเห็น และ 4) แบบบันทึกภาคสนาม การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) ใช้วิธีการสำรวจและประเมินพฤติกรรม โดยแจกแบบสอบถามให้ครูผู้ประสานงานของแต่ละโรงเรียนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ และ 2) ใช้วิธีการลงพื้นที่ศึกษา (field study) โดยใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ ศึกษาเอกสารและการจัดประชุมระดมความคิดเห็น

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ 1) ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ในการอธิบายลักษณะข้อมูล เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การกระจายและการแจกแจงของข้อมูล พร้อมนำเสนอด้วยกราฟเส้นและแผนภูมิแท่ง และ 2) ใช้สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติที่ใช้พารามิเตอร์ ประกอบด้วย การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างประชากร 2 กลุ่ม (t-test) การทดสอบความแปรปรวนระหว่างกลุ่มประชากร (F-test) สถิติที่ไม่ใช้พารามิเตอร์ คือ การทดสอบความเป็นอิสระด้วยไคสแควร์ (χ^2 -test) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive Method)

ผลการสำรวจ สรุปได้ดังนี้

1. **ผลการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียน อย.น้อย** พบว่า นักเรียน อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีในพฤติกรรมหลัก ดังนี้ อ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง ก่อนซื้อหรือใช้ บริโภคนม ผักและผลไม้เป็นประจำ หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ และหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารรสจัด (หวาน มัน เค็ม) คิดเป็นร้อยละ 76.1 ของนักเรียน อย.น้อย ทั้งหมด ซึ่งบรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

1.1 **ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภค** ระหว่างนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย นักเรียนแกนนำ อย.น้อย และเคยเป็นนักเรียนแกนนำ อย.น้อย รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ ในประเด็น ดังนี้ (1) ความรู้เกี่ยวกับการบริโภค และการเลือกซื้อ (2) ทักษะการตัดสินใจการบริโภคของนักเรียน (3) พฤติกรรมการบริโภคของนักเรียน (4) อิทธิพลที่มีผลต่อการบริโภคของนักเรียน

(1) นักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกพฤติกรรมต่อไปนี้ กินขนมหวาน เช่น ช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่น ปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่ไก่สำเร็จรูป เป็นต้น กินขนมขบเคี้ยว คุกกี้กรอบ เช่น มันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น ดื่มนม กินผัก ผลไม้ โดยพบว่า นักเรียน อย.น้อย มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการบริโภคที่ดีมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย

(2) นักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกพฤติกรรมต่อไปนี้ สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ เลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทย ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ อ่านข้อมูลโภชนาการบนฉลาก เช่น ไขมัน โปรตีน ก่อนเลือกซื้ออาหาร โดยพบว่า นักเรียน อย.น้อย มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการบริโภคที่ดีมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย

1.2 **ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ** ภาพรวมจำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยที่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 76.5 ของนักเรียนทั้งหมด คะแนนเฉลี่ยความรู้เท่ากับ 7.09 จากคะแนนเต็ม 10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.30 จากข้อมูลพบว่า ข้อความที่นักเรียนรู้ถูกต้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.7 ซึ่งเป็นความเข้าใจถูก คือ การกินอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ อาจก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้ ส่วนข้อความที่นักเรียนรู้ถูกต้องน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.7 ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด คือ ยาทุกชนิดต้องมีเครื่องหมาย อย.บนฉลาก ผลการเปรียบเทียบนักเรียน อย.น้อย และ

นักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียน อย.น้อย มีความรู้ความเข้าใจมากกว่า นักเรียนที่ไม่เป็น อย.น้อย

1.3 ทักษะที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ภาพรวมทักษะที่ดีต่อการบริโภคของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยทักษะ (Mean) เท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.54 ผลการเปรียบเทียบนักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีทักษะที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียน อย.น้อย มีทักษะที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพสูงกว่านักเรียนที่ไม่เป็น อย.น้อย

1.4 อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าอิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคอาหารในแต่ละประเภทต่อไปนี้ ดังนี้ อาหารจำพวกขนมหวาน อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ เพื่อนในกลุ่ม รองลงมาเป็นคนในบ้าน อาหารจำพวกขนมขบเคี้ยว อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ เพื่อนในกลุ่ม รองลงมาเป็นการโฆษณา การกินผักผลไม้ อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ บุคคลในบ้าน รองลงมาเป็นครู/โรงเรียน การซื้อเครื่องสำอาง อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ การโฆษณา รองลงมาเป็นคนในบ้าน การซื้อยา อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ บุคคลในบ้าน รองลงมาเป็นครู/โรงเรียน

2. ผลสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ปรากฏผลดังนี้

2.1 โรงเรียนสังกัด กทม. มีการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ตามงานนโยบายและงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบแต่ละงานตามนโยบาย ปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ (1) การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรจากต้นสังกัด (2) ความสอดคล้องของกิจกรรม อย.น้อย กับกิจกรรมของต้นสังกัด โอกาสการพัฒนา ได้แก่ (1) การพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนแกนนำ (2) การออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่โดยกำหนดให้เป็นมาตรการเชิงรุก และ (3) การดำเนินงานที่ต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

2.2 โรงเรียนสังกัด สพฐ. มีการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย อยู่ในรูปชุมนุมหรือชมรม ที่มีคณะกรรมการที่ชัดเจนและมีความเป็นอิสระ ได้รับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานของโรงเรียน ปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ (1) การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน อย.น้อย (2) การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องหลายปี (3) การบูรณาการกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ (4) การสนับสนุนจากผู้บริหาร (5) ความรู้ความเชี่ยวชาญของครูที่ปรึกษา (6) ศักยภาพของนักเรียนแกนนำ และ (7) ความร่วมมือของชุมชนรอบโรงเรียน โอกาสการพัฒนา คือ การใช้ศักยภาพของชุมชนในการร่วมพัฒนางาน อย.

2.3 โรงเรียนสังกัด สช. มีการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ภายใต้มาตรฐานของการบริหารจัดการในโรงเรียนเอกชน คือ มาตรฐานด้านความสะอาดและปลอดภัยของโรงอาหาร ได้รับการจัดสรร

งบประมาณภายใต้แผนงานของโรงเรียน บัณฑิตความสำเร็จ ได้แก่ (1) ความเป็นมาตรฐานของโรงอาหาร และระบบการประกอบอาหารที่มีประสิทธิภาพ (2) การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องหลายปี (3) ศักยภาพของนักเรียนแกนนำ และ(4) ความรู้ความเชี่ยวชาญของครูที่ปรึกษา โอกาสการพัฒนา ได้แก่ (1) การใช้ศักยภาพของชุมชนในการร่วมพัฒนางาน อย. และ(2) การทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน

3. ความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน โดยภาพรวมความคาดหวังในการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย จากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของกลุ่มนักเรียนทั่วไป นักเรียนแกนนำ อย.น้อย และครูแกนนำ อย.น้อย/ครูที่ปรึกษากิจกรรม ทั้งในภาพรวมของประเทศและในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งเป็นการคาดหวังในระดับมาก คือ ต้องการให้กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการสำรวจไปใช้

1. พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ยังคงมีปัญหา จากผลการสำรวจบ่งชี้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการกินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่น มันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น มีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี ประมาณ ร้อยละ 64 ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าในเด็ก 100 คน ยังมีเด็กถึงประมาณ 40 คนที่ยังมีพฤติกรรมการบริโภคไม่ถูกต้อง จากการสำรวจเชิงคุณภาพพบว่า ในหลายโรงเรียนที่ได้ลงไปสำรวจพบว่า โรงเรียนไม่สามารถจำกัดการจำหน่ายขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ ได้ รวมไปถึงพฤติกรรมที่อยู่ที่บ้านของนักเรียน ดังนั้นจึงให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

สำหรับ อย. ควรมีแนวทางการรณรงค์การบริโภคขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม โดยอาจใช้ตัวแบบวัยรุ่นยุคใหม่ของนักเรียนมาช่วยชี้ให้เห็นโทษของการบริโภคอาหารประเภทนี้เกินความต้องการของร่างกาย เพื่อช่วยสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียนไปในทางที่ดีขึ้น

สำหรับโรงเรียน (1) ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยกำกับดูแลพฤติกรรมการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอควบคู่กันไปด้วย และ (2) ควรมีการจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ พร้อมทั้งเสนอผลกระทบของการบริโภคเกินความจำเป็นของร่างกาย พร้อมทั้งแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคที่เหมาะสม

2. พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ยังคงมีปัญหา จากผลการสำรวจบ่งชี้ว่า พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า มี 3 พฤติกรรมที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน คือ ต้องมีพฤติกรรมทำเป็นประจำทุกวันถึงทำทุกครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ได้แก่ (1)

พฤติกรรมสังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมตอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ 72.9 (2) ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด คิดเป็นร้อยละ 72.3 และ (3) หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 66.5 ดังนั้นจึงให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

สำหรับ อย. (1) ควรพัฒนารูปแบบการทำงานเชิงเครือข่ายความร่วมมือด้านพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้ปกครองนักเรียน สื่อมวลชน ชมรมสุขภาพ ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค ในระดับหน่วยงานจังหวัด/ท้องถิ่น ในการร่วมมือทำงานด้านการส่งเสริมพฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ และ (2) ควรเพิ่มมาตรการตรวจสอบน้ำมันทอดซ้ำในโรงเรียนและกำหนดเป็นประเด็นการพัฒนาในปีต่อไป

สำหรับโรงเรียน ควรกำหนดมาตรการคุมเข้มการใช้ น้ำมันทอดซ้ำกับกลุ่มแม่ค้าในโรงเรียนให้ชัดเจน จากข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า นักเรียนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เพราะว่าต้องซื้ออาหารในโรงเรียนรับประทาน อีกทั้งขาดการตรวจสอบที่ชัดเจนว่าน้ำมันเหล่านั้นสามารถใช้ทอดซ้ำได้อีกหรือไม่

3. ความคาดหวังของครูที่ดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน มีประเด็นเสนอแนะเพื่อพิจารณาดำเนินการในปีต่อไป ดังนี้

3.1 ในสถานการณ์สังคมปัจจุบันกำลังก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (AEC) ที่มีความร่วมมือทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่การเคลื่อนตัวของแรงงานจากต่างชาติเข้ามาสู่สังคมไทยมากขึ้น รวมถึงประเด็นพฤติกรรมผู้บริโภคที่สำคัญจะต้องขับเคลื่อน ได้แก่ (1) สิทธิของผู้บริโภคในประชาคมอาเซียน (2) การตรวจสอบคุณภาพอาหารที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ (3) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ อย.น้อย (4) การขยายฐานการพัฒนาจากกลุ่มโรงเรียนในเมืองสู่โรงเรียนที่อยู่ชายแดนซึ่งมีความเสี่ยงที่นักเรียนจะมีพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ถูกต้อง (5) ตลาดนัด แหล่งกระจายผลิตภัณฑ์สุขภาพที่หลากหลาย และ (6) การส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนแกนนำให้มีความรู้ ทักษะการสื่อสารในประชาคมอาเซียน

3.2 การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียนด้านงบประมาณ สื่อ ชุดตรวจสอบอาหาร ยา เครื่องสำอาง อย่างทั่วถึงทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านรูปแบบที่เหมาะสม

3.3 การส่งเสริมสนับสนุนครูที่ปรึกษา อย.น้อย ในลักษณะของเครือข่ายโรงเรียนที่ทำงานร่วมกัน โดยครูที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในการทำงาน อย.น้อย ได้มาทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Coaching) ช่วยเหลือดูแลโรงเรียนที่เพิ่งเริ่มดำเนินการ พร้อมทั้งให้การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของครูพี่เลี้ยงผ่านรูปแบบที่เหมาะสม

3.4 นักเรียนกลุ่มแกนนำเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการทำงานสูง ดังนั้น อย.ควรส่งเสริมในด้านการศึกษาต่อในระดับสูงของนักเรียน เช่น การให้การรับรองประสบการณ์ การสนับสนุนทุนการศึกษา เป็นต้น

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการดำเนินกิจกรรม **อย.น้อย** สำหรับ **อย.** จากผลการสำรวจเชิงปริมาณและคุณภาพ บ่งชี้ว่า การทำงานด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้บริโภครองต้องทำงานบนฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น **อย.** ควรจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนด้านการทำวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมกรรการบริโภคภายในโรงเรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ใช้ผลการวิจัยเป็นฐานการพัฒนา (Research-Based Development)

ข้อเสนอแนะในการสำรวจครั้งต่อไป

1. จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามมีลักษณะให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมของตนเอง (Self Report) ซึ่งมีโอกาสที่นักเรียนจะบอกพฤติกรรมของตนเองคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงได้ ดังนั้นเพื่อให้ข้อมูลมีความแม่นยำมากขึ้นอาจมีการตรวจสอบพฤติกรรมด้วยวิธีการอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมโดยครูเป็นผู้ประเมิน กำหนดกลุ่มเป้าหมายของนักเรียนที่สังเกตให้ชัดเจนว่าเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในการบริโภคด้านใด พร้อมทั้งรายงานผลในลักษณะของงานวิจัย จากนั้นจึงนำผลวิจัยที่ได้มาทำการสังเคราะห์เป็นภาพรวมของพฤติกรรมกรรการบริโภคของนักเรียน

2. ควรมีการพัฒนาชุดเครื่องมือสอบถามพฤติกรรมกรรการบริโภคที่เป็นมาตรฐานให้กับโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับใช้ให้เป็นแนวทางเดียวกัน

3. เพิ่มช่องทางการประเมินตนเองในลักษณะของแบบประเมินพฤติกรรมกรรการบริโภคออนไลน์ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลที่สามารถรายงานผลได้ทันที (Real Time) เพื่อให้เห็นสภาวะการณ์ของพฤติกรรมกรรการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนไทยในปัจจุบัน

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	๗
สารบัญ.....	๘
บทที่ 1 บทนำ.....	1
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ขอบเขตการสำรวจ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 กรอบแนวคิดการสำรวจ.....	5
กรอบการประเมินพฤติกรรม.....	6
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสำรวจ.....	8
ระเบียบวิธีการสำรวจ.....	8
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	8
เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูล.....	10
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	11
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	11
การแปลความหมายของระดับคะแนน.....	11
บทที่ 4 ผลการสำรวจ.....	13
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน.....	13
ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ.....	24
ทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ.....	26
อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน.....	28
การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร.....	41
ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย.....	64
บทที่ 5 สรุปผลการสำรวจ และข้อเสนอแนะ.....	69
ผลการสำรวจ.....	70
ข้อเสนอแนะในการนำผลการสำรวจไปใช้.....	73
ข้อเสนอแนะในการสำรวจครั้งต่อไป.....	75
ภาคผนวก.....	76

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้เล็งเห็นความสำคัญของเด็กที่อยู่ในวัยเรียน ซึ่งเป็นผู้ที่จะเติบโตขึ้นในการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์และเป็นผู้ที่มีศักยภาพในตัวเอง สามารถชี้นำเพื่อนและผู้ปกครองให้สนับสนุนการดำเนินงานได้ จึงได้ริเริ่มจัดทำโครงการ ออย.น้อย ปี 2546 เพื่อนำศักยภาพของนักเรียนมาใช้ เป้าหมาย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดำเนินกิจกรรมการรณรงค์พร้อมกันทั่วประเทศ ในทิศทางและรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้สามารถเผยแพร่ข้อมูลความรู้ตลอดจนประชาสัมพันธ์โครงการได้อย่างทั่วถึง ส่งผลต่อการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการประเมินผลกิจกรรม ออย.น้อย ปี 2548 ของ ผศ.สุนทรี วิทยานารถไพศาล และคณะ สรุปว่าเป็นกิจกรรมที่มีผลลัพธ์ในทางบวก ผู้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากกิจกรรม ออย.น้อย คือ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ออย.น้อย ทั้งในส่วนของนักเรียนแกนนำ นักเรียนที่เป็นสมาชิก นักเรียนในโรงเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน ตลอดจนเกิดการขยายผลสู่ชุมชน ซึ่งจุดเด่นหรือผลที่เกิดขึ้นหลังดำเนินโครงการ ได้แก่ เกิดกระบวนการร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกับกระทรวงศึกษาธิการ เกิดความสอดคล้องกับการเรียนการสอน เกิดการเปลี่ยนแปลงในนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริโภค และเกิดการทำงานร่วมกัน เกิดการเปลี่ยนแปลงในผู้ค้าขายในโรงเรียน ให้มีการปรับปรุงการผลิตและการเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ และเกิดการขยายผลสู่บ้านเรือน ชุมชน

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาระดับความสำเร็จของโครงการ ออย.น้อย ปี 2549 ของ รศ.ดร.ชะอรสิน สุขศรีวงศ์ และคณะสรุปได้ว่า นักเรียนทั่วไปร้อยละ 99 เห็นด้วยกับการทำกิจกรรม ออย.น้อย ในโรงเรียน จึงเห็นควรที่จะดำเนินการโครงการนี้ต่อไปโดยปรับกิจกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การประเมินโครงการ ออย.น้อย ปี 2550 โดยคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีข้อเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ออย.น้อย อย่างกว้างขวาง ควรมีการพัฒนาทักษะด้านความรู้ ความสามารถด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในโรงเรียนในวงกว้าง และควรมีการจัดการความรู้ด้านสุขภาพในโรงเรียนต่อไป

การประเมินผลปี 2551-2552 โดยคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ข้อเสนอแนะในการทำงานเดียวกันว่า ควรใช้นักเรียน ออย.น้อย เป็นฐานของการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการบริโภคที่ดี ควรมีการตรวจสอบและติดตามพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน และนำมาวางแผนการดำเนินกิจกรรมการบริโภคอย่างเหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ควรจะจัดทำฐานข้อมูลที่เข้มแข็ง และควรตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลปี 2553 โดยคณะกรรมการการศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น แนะนำให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาทำกิจกรรม อย.น้อย ต่อเนื่อง และหาแนวทางส่งเสริมและกระตุ้นให้โรงเรียนรวมทั้งนักเรียนทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และเข้มแข็ง

ในปี 2555 ได้มีการสำรวจและวิเคราะห์พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง ร้อยละ 75.32 และในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม อย.น้อย ในระดับมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มของครูแกนนำ อย.น้อย เห็นว่าโครงการ อย.น้อย ทำให้ทั้งครูและผู้ปกครองตระหนักในการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง และให้ความรู้กับคนในครอบครัวได้

ปี 2556 นี้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ดำเนินโครงการ อย.น้อย ต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นขยายการดำเนินงานอันเกิดจากความร่วมมือจากสมาชิก อย.น้อย ทั่วประเทศในการเพิ่มจำนวนโรงเรียนที่จัดตั้งศูนย์รับแจ้งข้อมูลผลิตภัณฑ์สุขภาพ และ/หรือพัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการดำเนินงานของศูนย์รับแจ้งผลิตภัณฑ์สุขภาพในโรงเรียน รวมถึงให้นักเรียน อย.น้อย มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องผลิตภัณฑ์สุขภาพ สามารถเลือกซื้อ เลือกบริโภคได้อย่างถูกต้องปลอดภัย และมีการทำกิจกรรม อย.น้อย อย่างต่อเนื่อง สามารถขยายเครือข่าย กระจายความรู้ นำพาไปสู่วิถีการสร้างสุขภาพที่ดีต่อไป

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวไปแล้วข้างต้น จึงได้กำหนดให้มีการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อใช้เป็นกระบวนการที่ให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ รวมทั้งการตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการในปีต่อไป ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการสำรวจ

1) เพื่อสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย นักเรียนแกนนำ อย.น้อย และเคยเป็นนักเรียนแกนนำ อย.น้อย รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ ในประเด็น ดังนี้

- (1) ความรู้เกี่ยวกับการบริโภค และการเลือกซื้อ
- (2) ทักษะติดต่อการบริโภคของนักเรียน
- (3) พฤติกรรมการบริโภคของนักเรียน
- (4) อิทธิพลที่มีผลต่อการบริโภคของนักเรียน

2) เพื่อสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) และอื่น ๆ

3) เพื่อศึกษาความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน

นียมศัพท์เฉพาะ

1) พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี หมายถึง นักเรียน อย.น้อย ต้องมีการปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1.1) อ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง ก่อนซื้อหรือใช้
- (1.2) บริโภคนม ผักและผลไม้เป็นประจำ
- (1.3) หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ
- (1.4) หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำๆ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ
- (1.5) หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารรสจัด (หวาน มัน เค็ม)

2) โครงการ อย.น้อย หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีของนักเรียนที่มีการดำเนินการโดยนักเรียน อย.น้อย ภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ประถมศึกษาขยายโอกาส และมัธยมศึกษา

3) นักเรียน อย.น้อย หมายถึง นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เป็นและเคยเป็นแกนนำการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย และ/หรือเป็นสมาชิก อย.น้อย ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ประจำปี 2556

ขอบเขตการสำรวจ

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

(1.1) พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีของนักเรียน อย.น้อย ในพฤติกรรมหลัก ดังนี้ อ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง ก่อนซื้อหรือใช้ บริโภคนม ผักและผลไม้เป็นประจำ หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำๆ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำๆ และหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารรสจัด (หวาน มัน เค็ม)

(1.2) การดำเนินโครงการ/กิจกรรม อย.น้อย ที่จัดขึ้นในแต่ละโรงเรียน ในด้าน บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ

(1.3) ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อที่ถูกต้อง ในด้านการอ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง การซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ การบริโภคอาหาร

(1.4) ทักษะติดต่อการบริโภคของนักเรียน ในด้านการอ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง การซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ การบริโภคอาหาร

(1.5) อิทธิพลที่มีผลต่อการบริโภคของนักเรียน ในด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง โรงเรียน เพื่อน สื่อ และสังคม

(1.6) ความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียนในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ

2) ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มนักเรียนแบ่งเป็นระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 – 6) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – 6) ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย

3) ขอบเขตด้านพื้นที่

(3.1) การสำรวจพฤติกรรมกรบิริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ และการศึกษาความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน ครอบคลุมพื้นที่ในการศึกษา 6 พื้นที่ทั่วประเทศ ดังนี้ (1) ภาคเหนือ (2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (3) ภาคใต้ (4) ภาคกลาง (5) ภาคตะวันออก โดยใช้ในการสุ่มจังหวัดที่เป็นตัวแทนในแต่ละพื้นที่ และ (6) กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

(3.2) การสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ดำเนินการเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และกรุงเทพมหานคร (กทม.) เฉพาะที่ดำเนินการในกรุงเทพมหานครเท่านั้น

4) ขอบเขตด้านเวลา

เป็นการสอบถามข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนในช่วงประมาณ 6 เดือนที่ผ่านมา โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง มิถุนายน 2556 ส่วนช่วงเวลาดำเนินการสำรวจพฤติกรรมได้ใช้เวลาประมาณ 3 เดือน ตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2556 – 30 สิงหาคม 2556

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

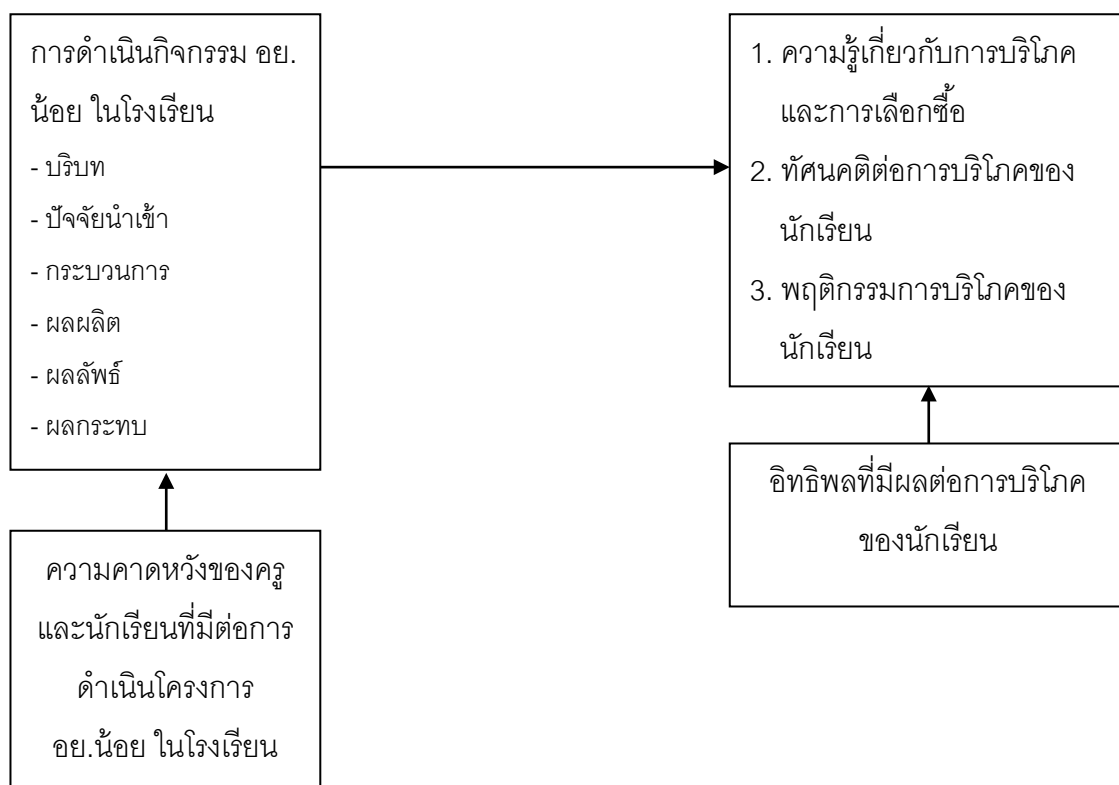
ผลจากการสำรวจ จะเป็นประโยชน์ให้คณะกรรมการกองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ได้ทราบถึงระดับพฤติกรรมกรบิริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีของนักเรียน อย.น้อย ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินกิจกรรมโครงการ อย.น้อย อีกทั้งผลการประเมินจะใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโครงการและกิจกรรมต่างๆที่จะดำเนินการในปีต่อไป

บทที่ 2

กรอบแนวคิดการสำรวจ

กรอบแนวคิดการสำรวจ

คณะผู้สำรวจได้วางกรอบแนวคิดเชิงเหตุและผล (Cause and Effect Model) ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานโครงการ อย.น้อย ซึ่งครอบคลุมบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการสำรวจ

จากแผนภาพกรอบแนวคิดของการสำรวจข้อมูลได้มุ่งศึกษาการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียนในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ความรู้ และทักษะติดต่อการบริโภค พร้อมทั้งศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อการบริโภค ตลอดจนความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน

กรอบการประเมินพฤติกรรม

คณะผู้สำรวจได้กำหนดกรอบการประเมินตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในโครงการ กำหนดแนวทางการวัด และเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมกับข้อมูลที่รวบรวมมาได้ ตามกรอบการประเมินในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด แนวทางการวัด และแนวทางการประเมิน

ตัวชี้วัด	แนวทางการวัด	แนวทางการประเมิน										
<p>ตัวชี้วัดหลัก</p> <p>นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี</p> <p>ตัวชี้วัดย่อย 5 ตัวชี้วัด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) อ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง ก่อนซื้อหรือใช้ 2) บริโภคนม ผักและผลไม้เป็นประจำ 3) หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ 4) หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้ไขมันทอดซ้ำ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ 5) หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารรสจัด (หวาน มัน เค็ม) 	<p>เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินพฤติกรรม</p> <p>ลักษณะเครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นการสอบถามพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา 2) มีลักษณะเป็นการรายงานประเมินพฤติกรรมของตนเอง (self report) ชนิดแบบเลือกตอบ แบบเติมคำตอบ และแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ 	<p>ตัวชี้วัดย่อยที่ 2 และ 5 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร</p> <p>ระดับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร</p> <table border="0"> <tr> <td>กินเป็นประจำ หมายถึง กินทุกวัน หรือ 6-7 วัน/สัปดาห์</td> <td>หรือพฤติกรรมระดับ 5</td> </tr> <tr> <td>กินบ่อย หมายถึง กินเกือบทุกวัน หรือ 3-5 วัน/สัปดาห์</td> <td>หรือพฤติกรรมระดับ 4</td> </tr> <tr> <td>กินบางครั้ง หมายถึง กิน 1-2 วัน/สัปดาห์</td> <td>หรือพฤติกรรมระดับ 3</td> </tr> <tr> <td>กินนานาครั้ง หมายถึง กินสัปดาห์เว้นสัปดาห์ หรือน้อยกว่านั้น</td> <td>หรือพฤติกรรมระดับ 2</td> </tr> <tr> <td>ไม่กินเลย หมายถึง ไม่กินเลยตลอด 6 เดือนที่ผ่านมา</td> <td>หรือพฤติกรรมระดับ 1</td> </tr> </table> <p>เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการบริโภคอาหาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สำหรับตัวชี้วัดย่อยที่ 2 บริโภคนม ผัก ผลไม้ ใช้เกณฑ์ ดังนี้ จำนวนนักเรียนมากกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนทั้งหมด มีพฤติกรรมตั้งแต่ระดับ 4 ถึงระดับ 5 หรือพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำหรือกินทุกวัน ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่อยู่ในข่ายบริโภค หรือบริโภคแล้วเกิดประโยชน์ต่อร่างกาย 2) สำหรับตัวชี้วัดย่อยที่ 5 บริโภคขนมหวาน อาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป ขนมขบเคี้ยวกรอบกรอบ ใช้เกณฑ์ดังนี้ จำนวนนักเรียนมากกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนทั้งหมด มีพฤติกรรมตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 3 หรือพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่อยู่ในข่ายไม่บริโภค หลีกเลี่ยง หรือบริโภคแล้วไม่เกิดโทษต่อร่างกาย 	กินเป็นประจำ หมายถึง กินทุกวัน หรือ 6-7 วัน/สัปดาห์	หรือพฤติกรรมระดับ 5	กินบ่อย หมายถึง กินเกือบทุกวัน หรือ 3-5 วัน/สัปดาห์	หรือพฤติกรรมระดับ 4	กินบางครั้ง หมายถึง กิน 1-2 วัน/สัปดาห์	หรือพฤติกรรมระดับ 3	กินนานาครั้ง หมายถึง กินสัปดาห์เว้นสัปดาห์ หรือน้อยกว่านั้น	หรือพฤติกรรมระดับ 2	ไม่กินเลย หมายถึง ไม่กินเลยตลอด 6 เดือนที่ผ่านมา	หรือพฤติกรรมระดับ 1
กินเป็นประจำ หมายถึง กินทุกวัน หรือ 6-7 วัน/สัปดาห์	หรือพฤติกรรมระดับ 5											
กินบ่อย หมายถึง กินเกือบทุกวัน หรือ 3-5 วัน/สัปดาห์	หรือพฤติกรรมระดับ 4											
กินบางครั้ง หมายถึง กิน 1-2 วัน/สัปดาห์	หรือพฤติกรรมระดับ 3											
กินนานาครั้ง หมายถึง กินสัปดาห์เว้นสัปดาห์ หรือน้อยกว่านั้น	หรือพฤติกรรมระดับ 2											
ไม่กินเลย หมายถึง ไม่กินเลยตลอด 6 เดือนที่ผ่านมา	หรือพฤติกรรมระดับ 1											

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	แนวทางการวัด	แนวทางการประเมิน
		<p>ตัวชี้วัดย่อยที่ 1, 3 , 4 ระดับพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ การอ่านฉลากยา เครื่องสำอางก่อนใช้ การหลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ</p> <p>ระดับพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ</p> <p>ทำทุกครั้ง หรือ พฤติกรรมระดับ 5</p> <p>ทำเป็นส่วนใหญ่ หรือ พฤติกรรมระดับ 4</p> <p>ทำเป็นบางครั้ง หรือ พฤติกรรมระดับ 3</p> <p>ทำนานๆครั้ง หรือ พฤติกรรมระดับ 2</p> <p>ไม่ทำเลย หรือ พฤติกรรมระดับ 1</p> <p>เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ</p> <p>จำนวนนักเรียนมากกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนทั้งหมด มีพฤติกรรมตั้งแต่ระดับ 4 ถึง ระดับ 5 หรือพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง</p>

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสำรวจ

ระเบียบวิธีการสำรวจ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการสำรวจแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) ในแบบแผนเชิงอธิบาย (Explanatory Design) โดยเริ่มจากการสำรวจเชิงปริมาณ ได้แก่ วิธีการสำรวจและประเมินพฤติกรรมของนักเรียน การสำรวจและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ แล้วใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบการอธิบายผลการประเมิน ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต และการประชุมระดมความคิดเห็น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) แนวคิดการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ได้กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ และได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ สื่อ จากโครงการให้ดำเนินกิจกรรมที่เป็นการพัฒนารณรงค์สร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องผลิตภัณฑ์สุขภาพ สามารถเลือกซื้อ เลือกบริโภคได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และมีการทำกิจกรรม อย.น้อย อย่างต่อเนื่อง สามารถขยายเครือข่าย กระจายความรู้ นำพาไปสู่วิถีการสร้างสุขภาพที่ดีต่อไป

ในการออกแบบการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อสำรวจพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ และศึกษาความคาดหวังต่อกิจกรรม อย.น้อย มุ่งที่จะให้ได้ความครอบคลุม ทั่วถึงของประชากรในภูมิภาค จังหวัด เขตพื้นที่ สังกัด และโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้ได้ความเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด ส่วนการสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ศึกษาเฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานครเท่านั้น

2) เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

(2.1) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การสำรวจพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพและศึกษาความคาดหวังต่อกิจกรรม อย.น้อย ใช้เกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

(2.1.1) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.)

(2.1.2) เป็นนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย นักเรียนแกนนำ อย.น้อย และเคยเป็นนักเรียนแกนนำ อย.น้อย

(2.1.3) เป็นโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ที่มีครูแกนนำ อย.น้อย โดยแยกเป็นโรงเรียนกลุ่มที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน อย.น้อย ในระดับ “ดี” ขึ้นไป และกลุ่มที่ยังไม่ได้รับการรับรอง

(2.2) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย และความคาดหวังต่อการทำกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน

(2.2.1) เป็นนักเรียนที่ทำกิจกรรม อย.น้อย และครูที่ปรึกษา อย.น้อย ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.)

(2.2.2) เป็นนักเรียนที่ทำกิจกรรม อย.น้อย และครูที่ปรึกษา อย.น้อย โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครแยกเป็น 3 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และกรุงเทพมหานคร (กทม.)

3) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

(3.1) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การสำรวจพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพและศึกษาความคาดหวังกิจกรรม อย.น้อย ได้ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) จากการเปิดตารางเลขสุ่ม (ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ, 2554) จำนวนประชากรนักเรียนมากกว่า 100,000 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3,600 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และความคลาดเคลื่อน $\pm 1\%$ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

(3.1.1) ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งพื้นที่ (Cluster Random Sampling) ดังนี้ แบ่งพื้นที่ตามภูมิภาค ได้ 6 พื้นที่ คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยแต่ละพื้นที่พิจารณาจังหวัดที่มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย และเป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้ทั้งหมด 19 จังหวัด ดังนี้

ตารางที่ 2 พื้นที่และจังหวัดที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พื้นที่	จังหวัดที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
1) ภาคเหนือ	ได้แก่ เชียงใหม่ ลำปาง นครสวรรค์ และพิษณุโลก
2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ได้แก่ อุบลราชธานี ขอนแก่น และหนองคาย
3) ภาคกลาง	ได้แก่ อ่างทอง นครปฐม และชัยนาท
4) ภาคใต้	ได้แก่ พังงา ภูเก็ต และสงขลา
5) ภาคตะวันออก	ได้แก่ ระยอง สระแก้ว และจันทบุรี
6) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรีและสมุทรปราการ

(3.1.2) ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังนี้ แต่ละจังหวัดได้สุ่มโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา มา 1 – 4 แห่ง ได้โรงเรียนทั้งหมด 43 แห่ง รายละเอียดตามภาคผนวก ข. สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาได้สุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-6) โรงเรียนขยายโอกาสได้สุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-6) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) และโรงเรียนมัธยมศึกษาได้สุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา (ม.1-6) ซึ่งในแต่ละโรงเรียนได้ทำการสุ่มนักเรียนระดับชั้นละประมาณ 20 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

(simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 3,675 คน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จำนวนเท่ากับ 3,600 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และความคลาดเคลื่อน $\pm 1\%$

3.2) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย และศึกษาความคาดหวังต่อการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 สำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ทั่วประเทศ มีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยนักเรียนแกนนำ อย.น้อย จำนวน 515 คน และครูที่ปรึกษา อย.น้อย จำนวน 48 คน ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจากการสำรวจเชิงปริมาณ 43 แห่ง กลุ่มที่ 2 สำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในเขตกรุงเทพมหานคร มีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยนักเรียนแกนนำ อย.น้อย จำนวน 104 คน และครูที่ปรึกษา อย.น้อย จำนวน 10 คน ในโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครแยกตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 3 โรงเรียน และสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งหมด 11 โรงเรียน รายละเอียดตามภาคผนวก ข.

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูล

เครื่องมือสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย เครื่องมือดังต่อไปนี้

1) แบบสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน ประกอบด้วยประเด็นสอบถามดังนี้ (1) ข้อมูลพื้นฐาน (2) พฤติกรรมการบริโภคอาหาร (3) พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ (4) ทักษะคิดต่อการบริโภค (5) อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน (6) ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ และ (7) ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในการจัดทำแบบสอบถามนี้ได้ใช้ชื่อแบบสอบถามว่า “มาสำรวจตัวเองกันเถอะ” รายละเอียดตามภาคผนวก ก เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นกันเอง(friendly) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง และตรงไปตรงมามากที่สุด

2) แบบสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน ประกอบด้วย 2 ชุด ได้แก่ ชุดสำหรับนักเรียน ประเด็นสอบถามดังนี้ (1) ข้อมูลพื้นฐาน (2) การเข้าร่วมกิจกรรม อย.น้อย และ (3) ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย และชุดสำหรับครู ประเด็นสอบถามดังนี้ (1) ข้อมูลพื้นฐาน (2) การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน (3) ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของกิจกรรม อย.น้อย และ (4) ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในการจัดทำแบบสอบถามนี้ได้ใช้ชื่อแบบสอบถามว่า “มาสำรวจกิจกรรม อย.น้อย กันเถอะ”

เครื่องมือสำรวจข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย (1) แบบบันทึกภาคสนาม ซึ่งใช้การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต (2) แบบบันทึกความเห็นจากการประชุมระดมความคิดเห็นโครงการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รายละเอียดในภาคผนวก ก

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เครื่องมือแต่ละชุดได้นำเข้าที่ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญของกองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กระทรวงสาธารณสุขได้

พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC ไม่ต่ำกว่า 0.5 ทุกประเด็น พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และได้ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสำรวจและประเมินพฤติกรรม โดยจัดส่งชุดเครื่องมือพร้อมคำชี้แจงการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับครูผู้ประสานงานของแต่ละโรงเรียนได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อวิเคราะห์รายงานผลต่อไป

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการดังนี้ (1) ลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลภาคสนาม (field study) ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยคณะผู้สำรวจได้ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ และศึกษาเอกสาร (2) การจัดประชุมระดมความคิดเห็นภายใต้โครงการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเข้าร่วม ได้แก่ คณะครูที่ปรึกษา อย.น้อย นักเรียนแกนนำ อย.น้อย ผู้ปกครองนักเรียน แม่ค้า ชมรมคุ้มครองผู้บริโภคระดับจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด นักวิชาการ และ (3) คณะผู้สำรวจเข้าร่วมในงานประชุมครูและนักเรียนแกนนำ อย.น้อย เพื่อเยี่ยมชมนิทรรศการของโรงเรียนที่เข้าร่วม พร้อมสัมภาษณ์ครูและสังเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่แจกให้กับครูแกนนำ อย.น้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ในการอธิบายลักษณะข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การกระจายและการแจกแจงของข้อมูล พร้อมนำเสนอด้วยกราฟเส้นและแผนภูมิแท่ง

2) ใช้สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติที่ใช้พารามิเตอร์ ประกอบด้วย การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างประชากร 2 กลุ่ม (t-test) การทดสอบความแปรปรวนระหว่างกลุ่มประชากร (F-test) สถิติที่ไม่ใช้พารามิเตอร์ คือ การทดสอบความเป็นอิสระด้วยไคสแควร์ (χ^2 -test)

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลความคิดเห็นใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดกลุ่มข้อมูล จำแนกประเภทแล้วนำไปสรุปเป็นข้อความที่มีนัยทั่วไป โดยใช้หลักการสรุปแบบอุปนัย (Inductive Method)

การแปลความหมายของระดับคะแนน

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 แผนการดำเนินโครงการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย เริงปริมาณและเริงคุณภาพ

แผนการดำเนินการ	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม
1. จัดทำข้อเสนอโครงการ เสนอสัญญาโครงการ และเสนอแผนการทำงาน	■					
2. สร้างและพัฒนาแบบประเมิน		■				
3. ทดลองใช้แบบประเมินและปรับปรุงคุณภาพ			■			
4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอื่นๆ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และคู่มือการจัดสัมมนาระดมความคิดเห็น			■			
5. ผลิตแบบประเมิน			■			
6. จัดทำหนังสือขอความร่วมมือโรงเรียนพร้อมติดต่อบริษัทประสานงาน			■			
7. เตรียมและซักซ้อมความเข้าใจกับทีมเก็บข้อมูลในพื้นที่			■			
8. วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล			■			
9. เก็บข้อมูลในพื้นที่				■	■	
10. วิเคราะห์และประมวลผล						■
11. เขียนรายงานผล						■
12. ปรับปรุงรายงานและนำเสนอ						■

บทที่ 4

ผลการสำรวจ

ผลการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย นำเสนอ 3 ตอน ตามลำดับดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ตอนที่ 2 การดำเนินกิจกรรม อย.น้อยในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร และตอนที่ 3 ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อยของนักเรียน และครู ดังรายละเอียดแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน

การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย ลำดับการนำเสนอ ดังนี้ (1) พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน (2) ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ (3) ทักษะที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ (4) อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง

ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.28 ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายในสัดส่วนใกล้เคียงกัน และผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นนักเรียน อย.น้อย ซึ่งมีสถานภาพเป็นสมาชิก อย.น้อย หรือเป็นแกนนำ อย.น้อย หรือเคยเป็นแกนนำ อย.น้อย ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างนักเรียนที่ให้ข้อมูลในการสำรวจครั้งนี้

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
● ชาย	1,276	34.72
● หญิง	2,399	65.28
ระดับชั้น		
● ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-6)	1,181	32.14
● มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3)	1,302	35.43
● มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6)	1,192	32.43
การเป็นนักเรียน อย.น้อย		
● ไม่ได้เป็น	1,777	48.07
● เป็นสมาชิก อย.น้อย	1,176	31.81
● เป็นแกนนำ อย.น้อย	449	12.14
● เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	273	7.38

หมายเหตุ ตัวอย่างนักเรียนทั้งหมด 3,675 คน จากตัวอย่างโรงเรียน 43 แห่ง

1.2 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร

พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างมีการกินขนมหวาน อาหารกระป๋อง และ ขนมขบเคี้ยว ในระดับกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ประมาณร้อยละ 30 ส่วนพฤติกรรมการดื่มนม และกินผัก ผลไม้ ในระดับกินบ่อยถึงกินเป็นประจำมากกว่าร้อยละ 70 ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความถี่และร้อยละของระดับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

รายการ	ระดับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร									
	ไม่กินเลย		นานๆครั้ง		กินบางครั้ง		กินบ่อย		กินเป็นประจำ	
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	132	3.60	1,051	28.40	1,714	46.40	565	15.30	235	6.40
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป โจ๊กสำเร็จรูป เป็นต้น	103	2.80	1,161	31.40	1,604	43.40	636	17.20	193	5.20
3. กินขนมขบเคี้ยว คุกกี้กรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	105	2.80	730	19.70	1,341	36.30	1,088	29.40	433	11.70
4. ดื่มนม	33	0.90	193	5.20	654	17.70	1,123	30.40	1,694	45.80
5. กินผัก ผลไม้	34	0.90	157	4.20	662	17.90	1,291	34.90	1,553	42.00

1.3 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีร้อยละของพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่หรือทำทุกครั้งสูงสุดคือ มีการเลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย. คิดเป็นร้อยละ 78.1 ส่วนการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ มีร้อยละของพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่หรือทำทุกครั้งต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.00 ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความถี่และร้อยละของระดับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

รายการ	ระดับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ									
	ไม่ทำเลย		ทำนานๆครั้ง		ทำเป็นบางครั้ง		ทำเป็นส่วนใหญ่		ทำทุกครั้ง	
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุ ก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	85	2.30	178	4.80	892	24.10	1,176	31.80	1,366	36.90
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.	65	1.80	152	4.10	595	16.10	1,270	34.40	1,615	43.70
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	83	2.20	160	4.30	729	19.70	1,117	30.20	1,608	43.50
4. เลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทย	238	6.40	333	9.00	879	23.80	1,272	34.40	975	26.40
5. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ	817	22.10	1,102	29.80	1,114	30.10	450	12.20	214	5.80
6. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	65	1.80	283	7.70	799	21.60	1,294	35.00	1,256	34.00
7. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	209	5.70	535	14.50	612	16.60	1,579	42.70	762	20.60
8. อ่านข้อมูลโภชนาการบนฉลาก เช่น ไขมัน โปรตีน ก่อนเลือกซื้ออาหาร	147	4.00	467	12.60	1,137	30.80	1,114	30.10	832	22.50

1.4 สรุปผลประเมินด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ผลการประเมินพฤติกรรมจากตัวชี้วัดสำคัญ 5 ตัว ของโครงการฯ ได้แก่ (1) อ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง ก่อนซื้อหรือใช้ (2) บริโภคนม ผักและผลไม้เป็นประจำ (3) หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ (4) หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ และ (5) หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารรสจัด (หวาน มัน เค็ม) ในแต่ละกลุ่มนักเรียน เป็นดังนี้

1.4.1 กลุ่มนักเรียนทั้งหมด ผลการประเมิน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 73.7 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียนทั้งหมดที่มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	78.5	ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่กสำเร็จรูป เป็นต้น	77.7	ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	59.0	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	76.2	ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	76.9	ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	74.7	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	68.8	ไม่ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.	78.2	ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	73.9	ไม่ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ	82.1	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	69.1	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	63.5	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	72.6	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่อ้างอิงทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (เฉลี่ยกลุ่มพฤติกรรมที่ 1 และ 2)	73.7	ไม่ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง นักเรียน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 3,675 คน

1.4.1.1 **กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาทั้งหมด** ผลการประเมิน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 76.9 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งบรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 8 ตารางที่ 8 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา ที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	88.6	ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่กสำเร็จรูป เป็นต้น	81.6	ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	65.4	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	87.9	ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	82.4	ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	81.2	ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	69.4	ไม่ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.	77.2	ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	74.4	ไม่ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำแนะนำของแพทย์	86.7	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	67.2	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	60.6	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	72.6	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง (เฉลี่ยกลุ่มพฤติกรรมที่ 1 และ 2)	76.9	ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง นักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา รวม 1,181 คิดเป็นร้อยละ 32.1 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 3,675 คน

1.4.1.2 กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งหมด ผลการประเมิน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 70.7 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 9 ตารางที่ 9 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	75.3	ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่กสำเร็จรูป เป็นต้น	75.6	ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	55.9	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	71.4	ไม่ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	73.6	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	70.4	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	67.0	ไม่ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.	78.2	ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	72.3	ไม่ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำแนะนำของแพทย์	78.7	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	68.0	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	61.0	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	70.9	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (เฉลี่ยกลุ่มพฤติกรรมที่ 1 และ 2)	70.7	ไม่ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง เป็นนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น รวม 1,302 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 3,675 คน

1.4.1.3 **กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด** ผลการประเมิน พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 72.2 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	71.9	ไม่ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่ไก่สำเร็จรูป เป็นต้น	76.2	ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรุบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	56.0	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	69.7	ไม่ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	75.2	ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย		
69.8		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	70.3	ไม่ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย ออย.	79.1	ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	75.1	ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำแนะนำาชนเชื้อ	81.4	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	72.1	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	69.0	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย		
74.5		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (เฉลี่ยกลุ่มพฤติกรรมที่ 1 และ 2)		
72.2		
ไม่ผ่าน		

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย รวม 1,192 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 3,675 คน

1.4.2 **กลุ่มนักเรียน อย.น้อย** ผลการประเมิน พบว่า นักเรียน อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 76.1 ของนักเรียน อย.น้อย ทั้งหมด ซึ่งบรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 11 ตารางที่ 11 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียน อย.น้อย ที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	82.1	ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่กสำเร็จรูป เป็นต้น	80.0	ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	63.9	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	78.5	ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	80.1	ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	76.9	ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	72.9	ไม่ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย ออย.	81.5	ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	77.3	ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำแนะนำของแพทย์	82.5	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	72.3	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	66.5	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	75.5	ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (เฉลี่ยกลุ่มพฤติกรรมที่ 1 และ 2)	76.1	ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง นักเรียน อย.น้อย รวม 1,898 คน (แกนนำ สมาชิก เคยเป็นแกนนำ) คิดเป็นร้อยละ 51.6 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 3,675 คน

1.4.2.1 **กลุ่มนักเรียน อย.น้อย ระดับประถมศึกษา** ผลการประเมิน พบว่า นักเรียน อย.น้อย ระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 79.9 ของนักเรียน อย.น้อย ทั้งหมด ซึ่งบรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียน อย.น้อย ระดับประถมศึกษา ที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	91.0	ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่สำเร็จรูป เป็นต้น	82.6	ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว คุกกี้กรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	68.2	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	87.6	ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	84.8	ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	82.8	ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	75.2	ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.	82.3	ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	80.2	ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ	86.3	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	72.4	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	64.7	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	76.9	ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (โดยสรุป AและB)	79.9	ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง นักเรียนจำนวน 758 คน จากตัวอย่าง อย.น้อย ทั้งหมด 1,898 คน

1.4.2.2 **กลุ่มนักเรียน อย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น** ผลการประเมิน พบว่านักเรียน อย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 72.3 ของนักเรียน อย.น้อย ทั้งหมด ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียน อย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	78.5	ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่สำเร็จรูป เป็นต้น	77.6	ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	61.4	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	71.1	ไม่ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	75.1	ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	72.7	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	68.3	ไม่ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.	79.9	ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	73.1	ไม่ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ	80.7	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	68.4	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	61.2	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	71.9	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (โดยสรุป AและB)	72.3	ไม่ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง นักเรียนจำนวน 647 คน จากตัวอย่าง อย.น้อย ทั้งหมด 1,898 คน

1.4.2.3 **กลุ่มนักเรียน อย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** ผลการประเมิน พบว่านักเรียน อย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 76.1 ของนักเรียน อย.น้อย ทั้งหมด ซึ่งบรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียน อย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	75.5	ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่กึ่งสำเร็จรูป เป็นต้น	79.5	ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	61.1	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	75.0	ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	78.9	ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	74.0	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	73.4	ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือ ใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.	82.7	ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	77.7	ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ	81.3	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	75.6	ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	77.7	ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	78.1	ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (โดยสรุป AและB)	76.1	ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง นักเรียนจำนวน 493 คน จากตัวอย่าง อย.น้อย ทั้งหมด 1,898 คน

1.4.3 กลุ่มนักเรียนไม่ได้เป็น อย.น้อย ผลการประเมิน พบว่า นักเรียนไม่ได้เป็น อย.น้อย มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 69.8 ของนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อยทั้งหมด ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย ที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	73.9	ไม่ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่ไก่สำเร็จรูป เป็นต้น	75.2	ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	53.6	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	73.4	ไม่ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	73.7	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย		
70.0		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	65.0	ไม่ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.	74.4	ไม่ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	70.4	ไม่ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำแนะนำาชนชื่อ	81.1	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	66.0	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	59.9	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย		
69.5		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (เฉลี่ยกลุ่มพฤติกรรมที่ 1 และ 2)	69.8	ไม่ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง นักเรียนที่ไม่ได้เป็นนักเรียน อย.น้อย รวม 1,777 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 3,675 คน

1.4.3.1 กลุ่มนักเรียนไม่ได้เป็น อ ย.น้อย ระดับประถมศึกษา ผลการประเมิน พบว่านักเรียน อ ย.น้อย ระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 71.6 ของนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อ ย.น้อย ทั้งหมด ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อ ย.น้อย ระดับประถมศึกษา ที่มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	84.2	ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่สำเร็จรูป เป็นต้น	79.9	ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	60.3	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	88.4	ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	78.0	ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	78.2	ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	58.9	ไม่ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อ ย.	68.1	ไม่ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	64.1	ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ	87.5	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	58.0	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	53.4	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	65.0	ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (โดยสรุป AและB)	71.6	ไม่ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง นักเรียนจำนวน 423 คน จากตัวอย่าง อ ย.น้อย ทั้งหมด 1,777 คน

1.4.3.2 **กลุ่มนักเรียนไม่ได้เป็น อย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น** ผลการประเมินพบว่า นักเรียน อย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 68.9 ของนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย ทั้งหมด ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	72.2	ไม่ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่สำเร็จรูป เป็นต้น	73.6	ไม่ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	50.5	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	71.7	ไม่ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	71.9	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	68.0	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	65.7	ไม่ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.	76.5	ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	71.4	ไม่ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ	76.8	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	67.4	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	60.7	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	69.8	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (โดยสรุป AและB)	68.9	ไม่ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง นักเรียนจำนวน 655 คน จากตัวอย่าง อย.น้อย ทั้งหมด 1,777 คน

1.4.3.3 **กลุ่มนักเรียนไม่ได้เป็น อ ย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** ผลการประเมิน พบว่า นักเรียน อ ย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 69.4 ของนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อ ย.น้อย ทั้งหมด ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ร้อยละและการผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อ ย.น้อย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

พฤติกรรม	ร้อยละ	ผ่าน
กลุ่มพฤติกรรมที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น	69.4	ไม่ผ่าน
2. กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่กสำเร็จรูป เป็นต้น	73.8	ไม่ผ่าน
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น	52.4	ไม่ผ่าน
4. ดื่มนม	66.0	ไม่ผ่าน
5. กินผัก ผลไม้	72.6	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	66.8	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 1-3 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมข้อ 4-5 : นักเรียนมีพฤติกรรมกินบ่อยถึงกินเป็นประจำ ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
กลุ่มพฤติกรรมที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี/ที่ถูกต้อง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	68.1	ไม่ผ่าน
2. เลือกซื้อหรือ ใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อ ย.	76.4	ผ่าน
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ	73.3	ไม่ผ่าน
4. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ	81.4	ผ่าน
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด	69.6	ไม่ผ่าน
6. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้ไขมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ	62.9	ไม่ผ่าน
ร้อยละของพฤติกรรมเฉลี่ย	72.0	ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมทุกข้อ ยกเว้นข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมทำเป็นส่วนใหญ่ถึงทำทุกครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ข้อ 4 : นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ทำเลยถึงทำบางครั้ง ร้อยละ 75 ขึ้นไป		
พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง (โดยสรุป AและB)	69.4	ไม่ผ่าน

หมายเหตุ

- 1) ร้อยละ (%) ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละพฤติกรรม
- 2) ข้อมูลจากโรงเรียน จำนวน 43 แห่ง นักเรียนจำนวน 699 คน จากตัวอย่าง อ ย.น้อย ทั้งหมด 1,777 คน

1.5 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนกลุ่มต่างๆ ด้วยสถิติ Chi-Square test

จากผลการทดสอบ พบว่า นักเรียน อ ย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อ ย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกพฤติกรรมต่อไปนี้ กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป โจ๊กสำเร็จรูป เป็นต้น กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น ต้มนม กินผัก ผลไม้ โดยพบว่า นักเรียน อ ย.น้อย มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการบริโภคที่ดีมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เป็น อ ย.น้อย ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนกลุ่มต่างๆ ด้วยสถิติ Chi-Square test

รายการ	ระดับพฤติกรรม (ความถี่/ร้อยละ)					χ^2	P value
	ไม่กินเลย	นานๆครั้ง	กินบางครั้ง	กินบ่อย	กินเป็นประจำ		
1. กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น							
● ไม่ได้เป็น	39(2.19)	403(22.68)	872(49.07)	327(18.4)	136(7.65)	131.4	<0.001
● เป็นสมาชิก อ ย.น้อย	37(3.15)	412(35.03)	528(44.9)	144(12.24)	55(4.68)		
● เป็นแกนนำ อ ย.น้อย	32(7.13)	153(34.08)	190(42.32)	53(11.8)	21(4.68)		
● เคยเป็นแกนนำ อ ย.น้อย	24(8.79)	82(30.04)	112(41.03)	41(15.02)	14(5.13)		
2.กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป โจ๊กสำเร็จรูป เป็นต้น							
● ไม่ได้เป็น	30(1.69)	504(28.36)	802(45.13)	334(18.8)	107(6.02)	60.084	<0.001
● เป็นสมาชิก อ ย.น้อย	25(2.13)	409(34.78)	495(42.09)	194(16.5)	53(4.51)		
● เป็นแกนนำ อ ย.น้อย	25(5.57)	151(33.63)	193(42.98)	66(14.7)	14(3.12)		
● เคยเป็นแกนนำ อ ย.น้อย	16(5.86)	96(35.16)	110(40.29)	40(14.65)	11(4.03)		
3. กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น							
● ไม่ได้เป็น	29(1.63)	278(15.64)	645(36.3)	587(33.03)	238(13.39)	100.800	<0.001
● เป็นสมาชิก อ ย.น้อย	29(2.47)	268(22.79)	441(37.5)	311(26.45)	127(10.8)		
● เป็นแกนนำ อ ย.น้อย	29(6.46)	111(24.72)	157(34.97)	120(26.73)	32(7.13)		
● เคยเป็นแกนนำ อ ย.น้อย	16(5.86)	70(25.64)	94(34.43)	67(24.54)	26(9.52)		
4. ต้มนม							
● ไม่ได้เป็น	22(1.24)	110(6.19)	340(19.13)	570(32.08)	735(41.36)	51.369	<0.001
● เป็นสมาชิก อ ย.น้อย	7(0.6)	47(4)	204(17.35)	334(28.4)	584(49.66)		
● เป็นแกนนำ อ ย.น้อย	0(0)	25(5.57)	67(14.92)	114(25.39)	243(54.12)		
● เคยเป็นแกนนำ อ ย.น้อย	3(1.1)	11(4.03)	40(14.65)	103(37.73)	116(42.49)		
5. กินผัก ผลไม้							
● ไม่ได้เป็น	17(0.96)	94(5.29)	357(20.09)	663(37.31)	646(36.35)	58.420	<0.001
● เป็นสมาชิก อ ย.น้อย	9(0.77)	37(3.15)	200(17.01)	387(32.91)	543(46.17)		
● เป็นแกนนำ อ ย.น้อย	5(1.11)	12(2.67)	55(12.25)	149(33.18)	228(50.78)		
● เคยเป็นแกนนำ อ ย.น้อย	1(0.37)	14(5.13)	46(16.85)	88(32.23)	124(45.42)		

1.6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนกลุ่มต่างๆ ด้วยสถิติ Chi-Square test

จากผลการทดสอบ พบว่า นักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกพฤติกรรมต่อไปนี้ สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ เลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทย ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำแนะนำชวนเชื่อ ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ อ่านข้อมูลโภชนาการบนฉลาก เช่น ไขมัน โปรตีน ก่อนเลือกซื้ออาหาร โดยพบว่า นักเรียน อย.น้อย มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการบริโภคที่ดีมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย ดังรายละเอียดในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนกลุ่มต่างๆ ด้วยสถิติ Chi-Square test

รายการ	ระดับพฤติกรรม (จำนวนคน/ร้อยละ)					χ^2	P value
	ไม่ทำเลย	ทำนานๆ ครั้ง	ทำเป็นบางครั้ง	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำทุกครั้ง		
1. สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ							
● ไม่ได้เป็น	56(3.15)	105(5.91)	461(25.94)	551(31.01)	604(33.99)	46.671	<0.001
● เป็นสมาชิก อย.น้อย	22(1.87)	45(3.83)	281(23.89)	392(33.33)	436(37.07)		
● เป็นแกนนำ อย.น้อย	3(0.67)	16(3.56)	89(19.82)	142(31.63)	199(44.32)		
● เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	1(0.37)	10(3.66)	57(20.88)	91(33.33)	114(41.76)		
2. เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.							
● ไม่ได้เป็น	43(2.42)	84(4.73)	327(18.4)	618(34.78)	705(39.67)	47.559	<0.001
● เป็นสมาชิก อย.น้อย	15(1.28)	50(4.25)	170(14.46)	406(34.52)	535(45.49)		
● เป็นแกนนำ อย.น้อย	2(0.45)	9(2)	60(13.36)	159(35.41)	219(48.78)		
● เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	3(1.1)	9(3.3)	31(11.36)	87(31.87)	143(52.38)		
3. ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ							
● ไม่ได้เป็น	45(2.53)	93(5.23)	388(21.83)	559(31.46)	692(38.94)	49.577	<0.001
● เป็นสมาชิก อย.น้อย	21(1.79)	42(3.57)	233(19.81)	324(27.55)	556(47.28)		
● เป็นแกนนำ อย.น้อย	8(1.78)	14(3.12)	58(12.92)	140(31.18)	229(51)		
● เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	5(1.83)	7(2.56)	46(16.85)	91(33.33)	124(45.42)		
4. เลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทย							
● ไม่ได้เป็น	141(7.93)	173(9.74)	443(24.93)	600(33.76)	420(23.64)	43.534	<0.001
● เป็นสมาชิก อย.น้อย	63(5.36)	114(9.69)	275(23.38)	404(34.35)	320(27.21)		
● เป็นแกนนำ อย.น้อย	18(4.01)	26(5.79)	101(22.49)	154(34.3)	150(33.41)		
● เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	13(4.76)	19(6.96)	52(19.05)	112(41.03)	77(28.21)		
5. ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำแนะนำชวนเชื่อ							
● ไม่ได้เป็น	320(18.01)	514(28.93)	608(34.21)	231(13)	104(5.85)	66.460	<0.001
● เป็นสมาชิก อย.น้อย	293(24.91)	348(29.59)	314(26.7)	150(12.76)	71(6.04)		

รายการ	ระดับพฤติกรรม (จำนวนคน/ร้อยละ)					χ^2	P value
	ไม่ทำเลย	ทำนานๆ ครั้ง	ทำเป็น บางครั้ง	ทำเป็นส่วน ใหญ่	ทำทุกครั้ง		
• เป็นแกนนำ อย.น้อย	119(26.5)	161(35.86)	112(24.94)	45(10.02)	12(2.67)		
• เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	77(28.21)	78(28.57)	75(27.47)	23(8.42)	20(7.33)		
6. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด							
• ไม่ได้เป็น	39(2.19)	139(7.82)	426(23.97)	617(34.72)	556(31.29)	25.993	0.011
• เป็นสมาชิก อย.น้อย	12(1.02)	87(7.4)	241(20.49)	422(35.88)	414(35.2)		
• เป็นแกนนำ อย.น้อย	8(1.78)	35(7.8)	79(17.59)	152(33.85)	175(38.98)		
• เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	5(1.83)	17(6.23)	49(17.95)	100(36.63)	102(37.36)		
7. หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้ไขมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ							
• ไม่ได้เป็น	97(5.46)	289(16.26)	327(18.4)	715(40.24)	349(19.64)	46.563	<0.001
• เป็นสมาชิก อย.น้อย	73(6.21)	166(14.12)	196(16.67)	516(43.88)	225(19.13)		
• เป็นแกนนำ อย.น้อย	18(4.01)	52(11.58)	51(11.36)	216(48.11)	112(24.94)		
• เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	14(5.13)	22(8.06)	37(13.55)	131(47.99)	69(25.27)		
8. อ่านข้อมูลโภชนาการบนฉลาก เช่น ไขมัน โปรตีน ก่อนเลือกซื้ออาหาร							
• ไม่ได้เป็น	90(5.06)	265(14.91)	553(31.12)	502(28.25)	367(20.65)	41.254	<0.001
• เป็นสมาชิก อย.น้อย	31(2.64)	134(11.39)	359(30.53)	385(32.74)	267(22.7)		
• เป็นแกนนำ อย.น้อย	13(2.9)	49(10.91)	137(30.51)	140(31.18)	110(24.5)		
• เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	9(3.3)	18(6.59)	86(31.5)	86(31.5)	74(27.11)		

2. ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

2.1 ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน

ภาพรวมจำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยที่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 76.5 ของนักเรียนทั้งหมด คะแนนเฉลี่ยความรู้เท่ากับ 7.09 จากคะแนนเต็ม 10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.30 จากข้อมูลพบว่า ข้อความที่นักเรียนรู้ถูกต้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.7 ซึ่งเป็นความเข้าใจถูก คือ การกินอาหารที่ใช้ไขมันทอดซ้ำ อาจก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้ ส่วนข้อความที่นักเรียนรู้ถูกต้องน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.7 ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด คือ ยาทุกชนิดต้องมีเครื่องหมาย อย.บพฉลาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ความถี่และร้อยละของนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ข้อความ	ความเข้าใจ	รู้ถูก		รู้ผิด		
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสามารถโฆษณารักษาโรคได้	ผิด	2,880	77.90	817	22.10	
2. อาหารประเภทขบเคี้ยวกรูบกรอบให้สารอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย	ผิด	3,417	92.40	280	7.60	
3. ไขมันหวาน มัน เค็ม (ไขมันไขมันแบบ GDA)ช่วยให้เราทราบปริมาณพลังงาน ไขมัน น้ำตาล และโซเดียมที่จะได้รับจากอาหารนั้น	ถูก	3,322	89.90	375	10.10	
4. ไขมันที่ทอดอาหารแล้ว ถ้านำมากรองจนใสก็สามารถนำมาใช้ได้เรื่อยๆ	ผิด	3,020	81.70	677	18.30	
5. การกินอาหารที่ใช้ไขมันทอดซ้ำ อาจก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้	ถูก	3,428	92.70	269	7.30	
6. การใช้ยาปฏิชีวนะ ต้องรับประทานตามที่แพทย์สั่งตามปริมาณที่ถูกต้องและกินให้ครบมื้อ ครบจำนวนที่กำหนด	ถูก	3,421	92.50	276	7.50	
7. ไฮโดรควิโนน เป็นสารห้ามใช้ในเครื่องสำอาง	ถูก	2,825	76.40	872	23.60	
8. ยาทุกชนิดต้องมีเครื่องหมาย อย.บพฉลาก	ผิด	357	9.70	3,340	90.30	
9. นมพาสเจอร์ไรส์สามารถเก็บโดยไม่ต้องแช่เย็น	ผิด	2,315	62.60	1,382	37.40	
10. เครื่องสำอางช่วยให้ผิวขาวขึ้นได้อย่างถาวร	ผิด	3,297	89.20	400	10.80	
ร้อยละเฉลี่ย				76.50		23.50
คะแนนเฉลี่ยความรู้ (Mean) เท่ากับ 7.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 1.30						

2.2 ผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน อ.น้อย ด้วยการใช้วิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA)

จากผลการทดสอบ พบว่า นักเรียน อ.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อ.น้อย มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียน อ.น้อย มีความรู้ความเข้าใจมากกว่า นักเรียนที่ไม่เป็น อ.น้อย ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน อ.น้อย

สถานภาพนักเรียน	n	Mean	SD	p value	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference)		
					เป็นสมาชิก อ.น้อย	เป็นแกนนำ อ.น้อย	เคยเป็นแกนนำ อ.น้อย
ไม่ได้เป็น	1,777	7.01	1.34	<0.001	-0.14*	-0.27*	-0.15
เป็นสมาชิก อ.น้อย	1,176	7.15	1.24			-0.14	-0.01
เป็นแกนนำ อ.น้อย	449	7.29	1.18				0.12
เคยเป็นแกนนำ อ.น้อย	273	7.16	1.25				

หมายเหตุ * มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3. ทักษะที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

3.1 ทักษะที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ภาพรวมทักษะที่ดีต่อการบริโภคของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยทักษะ (Mean) เท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.54 ดังรายละเอียดในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ความถี่และร้อยละของระดับความคิดเห็นต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

รายการ	ระดับความคิดเห็นต่อการบริโภค									
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%
1. ควรกินขนมหวานเป็นประจำหลังจากกินข้าว	645	17.40	1,349	36.50	1,089	29.50	400	10.80	214	5.80
2. การใช้เครื่องสำอางทาหน้า ช่วยทำให้ผิวหน้าขาวขึ้น กว่าสีผิวธรรมชาติได้อย่างถาวร	839	22.70	1,332	36.00	1,073	29.00	352	9.50	101	2.70
3. อาหารประเภททอด อาทิ ไก่ ทอด หมูทอด กินได้ทุกมื้อ ไม่มี ผลเสียต่อร่างกาย	828	22.40	1,390	37.60	824	22.30	452	12.20	203	5.50
4. ควรอ่านฉลากก่อนซื้ออาหาร/ ยา/เครื่องสำอาง เพื่อดูวันเดือน ปีที่ผลิตและวันหมดอายุ	44	1.20	105	2.80	281	7.60	892	24.10	2,375	64.20
5. ข้อมูลโภชนาการเป็นข้อมูลที่ อ่านแล้วเข้าใจยาก จึงทำให้ไม่ อยากอ่าน	538	14.60	1,062	28.70	1,037	28.00	717	19.40	343	9.30
6. ก่อนใช้ยา ควรอ่านฉลากและ เอกสารกำกับยาให้เข้าใจ หาก สงสัยให้สอบถามแพทย์หรือ เภสัชกรก่อนใช้ยา	60	1.60	108	2.90	308	8.30	1,030	27.90	2,191	59.30
7. อาหารกระป๋อง อาหาร สำเร็จรูป เป็นอาหารที่เหมาะสม กับยุคสมัยและยังคงคุณค่า เหมือนเดิม	472	12.80	913	24.70	1,458	39.40	644	17.40	210	5.70
8. การกินผัก ผลไม้เป็นประจำจะ ทำให้สุขภาพดี ลดอาการ ท้องผูก	51	1.40	79	2.10	228	6.20	676	18.30	2,663	72.00
9. ค่าโฆษณาที่มีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ สุขภาพ	213	5.80	512	13.80	1,166	31.50	1,259	34.10	547	14.80
10. ขนมขบเคี้ยวส่วนใหญ่มี ประโยชน์ต่อร่างกาย สามารถ กินได้ตลอดเวลา	1,306	35.30	1,283	34.70	643	17.40	285	7.70	180	4.90
คะแนนเฉลี่ยทักษะ (Mean) เท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.54										

3.2 ผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยระดับทัศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพกับนักเรียน อย.น้อย ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA)

จากผลการทดสอบ พบว่า นักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียน อย.น้อย มีทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย ดังรายละเอียดในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อการบริโภคกับนักเรียน อย.

นักเรียน อย.	n	Mean	SD	p value	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference)		
					เป็นสมาชิก อย.น้อย	เป็นแกนนำ อย.น้อย	เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย
ไม่ได้เป็น	1,777	3.72	0.52	<0.001	-0.11*	-0.23*	-0.17*
เป็นสมาชิก อย.น้อย	1,176	3.82	0.52			-0.12*	-0.07
เป็นแกนนำ อย.น้อย	449	3.94	0.54				0.05
เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	273	3.89	0.56				

หมายเหตุ * มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

4. อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเป็นอิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคอาหารในแต่ละประเภทต่อไปนี้ ดังนี้

4.1 อาหารจำพวกขนมหวาน อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ เพื่อนในกลุ่ม (\bar{x} =3.43 ,SD.=1.00) รองลงมาเป็นบุคคลในบ้าน (\bar{x} =3.00 ,SD.=1.04)

4.2 อาหารจำพวกขนมขบเคี้ยว อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ เพื่อนในกลุ่ม (\bar{x} =3.62 ,SD.=1.01) รองลงมาเป็นการโฆษณา (\bar{x} =3.17 ,SD.=1.23)

4.3 การกินผักผลไม้ อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ บุคคลในบ้าน (\bar{x} =4.36 ,SD.=0.80) รองลงมาเป็นครู/โรงเรียน (\bar{x} =3.90 ,SD.=1.05)

4.4 การซื้อเครื่องสำอาง อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ การโฆษณา (\bar{x} =3.19 ,SD.=1.32) รองลงมาเป็นบุคคลในบ้าน (\bar{x} =2.98 ,SD.=1.22)

4.5 การซื้อยา อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ บุคคลในบ้าน (\bar{x} =3.69 ,SD.=1.09) รองลงมาเป็นครู/โรงเรียน (\bar{x} =3.08 ,SD.=1.24)

ดังรายละเอียดในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ความถี่และร้อยละของอิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน

รายการ	ระดับความคิดเห็นต่อการบริโภค										Mean	SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%			
1. กินอาหารจำพวกขนมหวาน													
1.1บุคคลในบ้าน	140	6.7	563	27	852	40.9	368	17.7	159	7.64	3.00	1.04	ปานกลาง
1.2เพื่อนในกลุ่ม	78	3.7	282	13.5	687	33	768	36.9	267	12.82	3.43	1.00	ปานกลาง
1.3ครู/โรงเรียน	344	16.5	620	29.8	730	35.1	258	12.4	130	6.24	2.66	1.09	ปานกลาง
1.4โฆษณา	281	13.5	402	19.3	668	32.1	462	22.2	269	12.92	3.11	1.23	ปานกลาง
2.กินอาหารจำพวกขนมขบเคี้ยว													
2.1บุคคลในบ้าน	245	11.8	507	24.4	725	34.8	416	20	189	9.08	2.94	1.13	ปานกลาง
2.2เพื่อนในกลุ่ม	66	3.2	217	10.4	585	28.1	803	38.6	411	19.74	3.62	1.01	มาก
2.3ครู/โรงเรียน	378	18.2	609	29.3	678	32.6	289	13.9	128	6.15	2.60	1.12	ปานกลาง
2.4โฆษณา	245	11.8	397	19.1	635	30.5	475	22.8	330	15.85	3.17	1.23	ปานกลาง
3.กินผักผลไม้													
3.1บุคคลในบ้าน	14	0.7	49	2.4	187	9	685	32.9	1147	55.09	4.36	0.80	มาก
3.2เพื่อนในกลุ่ม	47	2.3	256	12.3	669	32.1	673	32.3	437	20.99	3.55	1.01	มาก
3.3ครู/โรงเรียน	73	3.5	137	6.6	414	19.9	726	34.9	732	35.16	3.90	1.05	มาก
3.4โฆษณา	188	9	319	15.3	621	29.8	505	24.3	449	21.57	3.35	1.21	ปานกลาง
4.ซื้อเครื่องสำอาง													
4.1บุคคลในบ้าน	266	12.8	501	24.1	603	29	434	20.8	278	13.35	2.98	1.22	ปานกลาง
4.2เพื่อนในกลุ่ม	385	18.5	438	21	567	27.2	460	22.1	232	11.14	2.88	1.27	ปานกลาง

รายการ	ระดับความคิดเห็นต่อการบริโภค										Mean	SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%			
4.3ครู/โรงเรียน	321	15.4	413	19.8	641	30.8	464	22.3	243	11.67	2.96	1.20	ปานกลาง
4.4โฆษณา	312	15	364	17.5	544	26.1	451	21.7	411	19.74	3.19	1.32	ปานกลาง
5.ชื่อยา													
5.1บุคคลในบ้าน	79	3.8	197	9.5	624	30	609	29.3	573	27.52	3.69	1.09	มาก
5.2เพื่อนในกลุ่ม	224	10.8	528	25.4	774	37.2	369	17.7	187	8.98	2.92	1.11	ปานกลาง
5.3ครู/โรงเรียน	164	7.9	375	18	678	32.6	537	25.8	328	15.75	3.22	1.15	ปานกลาง
5.4โฆษณา	306	14.7	400	19.2	674	32.4	410	19.7	292	14.02	3.08	1.24	ปานกลาง

ตอนที่ 2 การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

การดำเนินงาน อย.น้อย ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร นำเสนอแยกตามสังกัดดังนี้ (1) สังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) (2) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) และ (3) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) การดำเนินงานแต่ละสังกัดสรุปผลที่สำคัญได้ดังนี้

1. โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.)

1.1 การเข้าร่วมกิจกรรม อย.น้อยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

นักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพในโรงเรียน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด คิดเป็นร้อยละ 76.70, กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ ตรวจสอบฉลากอาหาร คิดเป็นร้อยละ 56.70 กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพในโรงเรียน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ จัดนิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 76.70 กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/ การดูแลรักษาสุขภาพ ในชุมชน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ จัดนิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 56.70 ในการเรียนการสอน ครูนำเนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ มาใช้ในการเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.70, การทำโครงการแบบกำหนดหัวข้อและมุ่งเน้นรูปแบบการนำเสนอผลงาน นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ โครงการอาหารเพื่อสุขภาพ, โครงการอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ, โครงการสิ่งแวดล้อม และโครงการต่อต้านยาเสพติด คิดเป็นอย่างร้อยละ 20.50, กิจกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในบ้านเรือน โดยนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในบ้านเรือน เช่น ใช้ในการเลือกซื้ออาหารมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 76.70 และ กิจกรรมอื่นๆ ที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น และเกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย ที่น้องๆ ได้ทำหรือเข้าร่วม ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ เด็กไทยไร้พุง คิดเป็นร้อยละ 90.00 ดังรายละเอียดในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ความถี่และร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรม อย.น้อย ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด กทม.

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. กิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในโรงเรียน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	3	10.00
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	27	90.00
• การพูดหน้าเสาธง	20	66.70
• จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด	23	76.70
• จัดทำเอกสารเผยแพร่	2	6.70
• จัดเสียงตามสาย	12	40.00
2. กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	5	16.7
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	25	83.3

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
● ตรวจสอบฉลากอาหาร	17	56.70
● ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้านกายภาพ	7	23.30
● ตรวจสอบน้ำดื่มในโรงเรียน	6	20.00
● ตรวจสอบฉลากยา	12	40.00
● ตรวจสอบคุณภาพยาด้านกายภาพ คู่มือ กิลีน	11	36.70
● ตรวจสอบฉลากเครื่องสำอาง	6	20.00
● ตรวจสอบอาหารโดยใช้ชุดทดสอบ	12	40.00
● ตรวจสอบไอโอดีนในเกลือโดยใช้ชุดทดสอบ	1	3.30
3. กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพในโรงเรียน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	5	16.7
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	25	83.3
● จัดนิทรรศการ	23	76.70
● เดินรณรงค์	6	20.00
● การจัดแสดงผลงานของนักเรียนที่เกี่ยวกับกิจกรรม อย.น้อย	15	50.00
● การสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียน	11	36.70
● การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น ละครสั้น ดนตรี	6	20.00
● การสาธิตและจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	6	20.00
● ตรวจสอบความสะอาดของโรงอาหารในโรงเรียน	9	30.00
● ตรวจสอบความสะอาดของห้องน้ำในโรงเรียน	6	20.00
● อื่นๆ โปรดระบุ	3	10.00
4. กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/ การดูแลรักษาสุขภาพ ในชุมชน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	13	43.30
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	17	56.70
● การเผยแพร่ความรู้ในชุมชน เช่น วิทยุ เคเบิลทีวี	3	10.00
● จัดนิทรรศการ	17	56.70
● เดินรณรงค์	6	20.00
● การประมวลผลงานนักเรียนในด้านต่างๆ	6	20.00
● การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น ละครสั้น ดนตรี	10	33.30
● การสาธิตและจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	1	3.30
● การสร้างเครือข่ายในชุมชน	5	16.70
5. ในการเรียนการสอน ครุภัณฑ์เนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ มาใช้ในการเรียนการสอน		

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
☐ ไม่ได้ดำเนินการ	3	10.00
☐ ได้ดำเนินการ โดยนำมาบูรณาการกับกลุ่มสาระใดบ้าง	27	90.00
• วิทยาศาสตร์	26	86.70
• การงานอาชีพและเทคโนโลยี	15	50.00
• สุขศึกษาและพลศึกษา	24	80.00
• ภาษาไทย	1	3.30
6. การทำโครงการแบบกำหนดหัวข้อและมุ่งเน้นรูปแบบการนำเสนอผลงาน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	24	80.00
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นโครงการใดต่อไปนี้	6	20.00
• โครงการอาหารเพื่อสุขภาพ	6	20.00
• โครงการอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ	6	20.00
• โครงการสิ่งแวดล้อม	6	20.00
• โครงการต่อต้านยาเสพติด	6	20.00
7. กิจกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในบ้านเรือน		
☐ ไม่ได้ดำเนินการ	2	6.7
☐ ได้ดำเนินการ โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	28	93.3
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหาร	7	23.30
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ยา	16	53.30
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง	3	10.00
• ตรวจสอบวัตถุอันตราย เช่น สารกำจัดแมลง ผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำ	3	10.00
• นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในบ้านเรือน เช่น ใช้ในการเลือกซื้ออาหาร	23	76.70
8. กิจกรรมอื่นๆที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น และเกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย ที่น้องๆ ได้ทำหรือเข้าร่วม		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	2	6.70
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	28	93.30
• การสร้างเครือข่ายโรงเรียน อย.น้อย	5	16.70
• อย.น้อย สอนน้อง	6	20.00
• โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	10	33.30
• โครงการเด็กไทยทำได้	3	10.00
• สุขาน่าใช้	1	3.30
• เด็กไทยไร้พุง	27	90.00
• เด็กไทยฟันดี	14	46.70
• อาหารปลอดภัย	12	40.00

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
● เศรษฐกิจพอเพียง	10	33.30
● ปลุกผักปลอดสารพิษ	14	46.70
● ธนาคารชยะ	20	66.70
● ผลิตน้ำปุ๋ยหมักชีวภาพ (EM)	8	26.70

1.2 การดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียน

จากการสำรวจข้อมูลการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน จำนวน 2 แห่ง ผลการสำรวจเป็นดังนี้

ตารางที่ 27 ความถี่และร้อยละของการดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

รายการกิจกรรมที่ได้ดำเนินการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
<p>1. โครงสร้างชมรม/ชุมนุม และองค์ประกอบ ประกอบด้วย</p> <p>1.1 มีชมรม/ชุมนุม อย.น้อย</p> <p>1.2 มีแกนนำและสมาชิกอย่างน้อย 25 คนต่อโรงเรียน โดยมาจากทุกระดับชั้น (กรณีโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่ถึง 200 คน ให้มีสมาชิกอย่างน้อย 10 คน)</p> <p>1.3 มีคณะกรรมการชมรม และมีครูที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม</p> <p>1.4 มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษร</p>
<p>2. กิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้</p> <p>2.1 การพูดหน้าเสาธง (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง)</p> <p>2.2 จัดเสียงตามสาย (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง)</p> <p>2.3 จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง)</p>
<p>3. กิจกรรมด้านการตรวจสอบ ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้</p> <p>3.1 ตรวจสอบตลาด ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาอาหาร</p> <p>3.2 ตรวจสอบตลาด ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษายา</p> <p>3.3 ตรวจสอบตลาด ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาเครื่องสำอาง</p> <p>3.4 ตรวจสอบตลาด ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาวัตถุอันตราย</p> <p>3.5 ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้านกายภาพ</p> <p>3.6 ตรวจสอบคุณภาพยาด้านกายภาพ</p> <p>3.7 ตรวจสอบโดยใช้ชุดทดสอบ เช่น อาหาร ไอโอดีนในเกลือ สารไฮโดรควิโนน ในเครื่องสำอาง</p>

รายการกิจกรรมที่ได้ดำเนินการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
<p>4. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้</p> <p>4.1 สำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียน</p> <p>4.2 ตรวจสอบสุขภาพโภชนาการอาหารในโรงเรียน</p> <p>4.3 ตรวจสอบความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วมในโรงเรียน</p> <p>4.4 ตรวจสอบสภาพห้องพยาบาล และตู้ยา</p> <p>4.5 ตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มในโรงเรียน</p> <p>4.6 ส่งเสริมให้มีอาหารเพื่อสุขภาพ</p> <p>4.7 ส่งเสริมการจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาสุขภาพในโรงเรียน</p> <p>4.8 สำรวจ และดูแลสุขอนามัยนักเรียน</p>
<p>5. กิจกรรมบูรณาการสู่การเรียนการสอน ครูผู้สอนได้มีการบูรณาการกิจกรรมสู่การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่อไปนี้</p> <p>5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์</p> <p>5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี</p> <p>5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา</p>
<p>6. การสนับสนุนชมรม/ชุมนุม อย.น้อย ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้</p> <p>6.1 ผู้บริหารโรงเรียน</p> <p>6.2 หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน</p> <p>6.5 หน่วยงานสาธารณสุข</p> <p>6.6 ผู้ประกอบการ</p>
<p>7. กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรม อย.น้อย ต่อไปนี้</p> <p>7.3 กิจกรรม อย.น้อย สอนน้อง</p> <p>7.4 กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>7.5 กิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม</p> <p>7.6 กิจกรรมเกษตรปลอดสารพิษ</p>

2. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

2.1 การเข้าร่วมกิจกรรม อย.น้อย

นักเรียนในโรงเรียนสังกัด สพฐ. ได้เข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในโรงเรียน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด คิดเป็นร้อยละ 68.3 กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ ตรวจสอบอาหารโดยใช้ชุดทดสอบ คิดเป็นร้อยละ 52.4 กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพในโรงเรียน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือจัดนิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 68.3, กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/ การดูแลรักษาสุขภาพ ในชุมชน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุด คือ จัด

นิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 34.9 ในการเรียนการสอน ครุภัณฑ์เนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ มาใช้ในการเรียนการสอน วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.9, การทำโครงการแบบกำหนดหัวข้อและมุ่งเน้นรูปแบบการนำเสนอผลงาน นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ โครงการอาหารเพื่อสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 44.9 กิจกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในบ้านเรือน โดยนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในบ้านเรือน เช่น ใช้ในการเลือกซื้ออาหาร มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52.4 และ กิจกรรมอื่นๆที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น และเกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย ที่น้องๆ ได้ทำหรือเข้าร่วม ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ อาหารปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 46.0 ดังรายละเอียดในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ความถี่และร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรม อย.น้อย ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สพฐ.

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. กิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในโรงเรียน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	7	11.1
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	56	88.9
• การพูดหน้าเสาธง	28	44.4
• จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด	43	68.3
• จัดทำเอกสารเผยแพร่	26	41.3
• จัดเสียงตามสาย	16	25.4
• จัดรายการที่วิทยุโรงเรียน	10	15.9
• website	14	22.2
2. กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	18	28.6
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	45	71.4
• ตรวจสอบฉลากอาหาร	30	47.6
• ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้านกายภาพ	26	41.3
• ตรวจสอบน้ำดื่มในโรงเรียน	24	38.1
• ตรวจสอบฉลากยา	30	47.6
• ตรวจสอบคุณภาพยาด้านกายภาพ คู่มือ กิลิน	18	28.6
• ตรวจสอบฉลากเครื่องสำอาง	17	27
• ตรวจสอบอาหารโดยใช้ชุดทดสอบ	33	52.4
• ตรวจสอบไอโอดีนในเกลือโดยใช้ชุดทดสอบ	13	20.6
• ตรวจสอบไฮโดรควิโนนในเครื่องสำอาง	10	15.9
• อื่นๆ โปรดระบุ	1	1.6
3. กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพในโรงเรียน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	8	12.7

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	55	87.3
• จัดนิทรรศการ	43	68.3
• เดินรณรงค์	39	61.9
• การจัดแสดงผลงานของนักเรียนที่เกี่ยวกับกิจกรรม อย.น้อย	22	34.9
• การสำรวจพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียน	21	33.3
• การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น ละครสั้น ดนตรี	16	25.4
• การสาธิตและจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	18	28.6
• ตรวจสอบความสะอาดของโรงอาหารในโรงเรียน	27	42.9
• ตรวจสอบความสะอาดของห้องน้ำในโรงเรียน	16	25.4
• อื่นๆ โปรดระบุ	8	12.7
4. กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/ การดูแลรักษาสุขภาพ ในชุมชน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	35	55.6
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	28	44.4
• การเผยแพร่ความรู้ในชุมชน เช่น วิทยู เคเบิลทีวี	16	25.4
• จัดนิทรรศการ	22	34.9
• เดินรณรงค์	20	31.7
• การประมวลผลงานนักเรียนในด้านต่างๆ	12	19
• การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น ละครสั้น ดนตรี	15	23.8
• การสาธิตและจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	15	23.8
• การสร้างเครือข่ายในชุมชน	14	22.2
• หอกระจายข่าว	13	20.6
5. ในการเรียนการสอน ครูนำเนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ มาใช้ในการเรียนการสอน		
☐ ไม่ได้ดำเนินการ	11	17.5
☐ ได้ดำเนินการ โดยนำมาบูรณาการกับกลุ่มสาระใดบ้าง	52	82.5
• วิทยาศาสตร์	34	54
• การงานอาชีพและเทคโนโลยี	39	61.9
• สุขศึกษาและพลศึกษา	38	60.3
• สังคมศึกษา	15	23.8
• ศิลปะ	18	28.6
• ภาษาไทย	14	22.2
• คณิตศาสตร์	4	6.3
• ภาษาต่างประเทศ	14	22.2
6. การทำโครงการแบบกำหนดหัวข้อและมุ่งเน้นรูปแบบการนำเสนอผลงาน		

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	16	25.4
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นโครงการใดต่อไปนี้	47	74.6
• โครงการอาหารเพื่อสุขภาพ	28	44.4
• โครงการอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ	20	31.7
• โครงการสิ่งแวดล้อม	19	30.2
• โครงการต่อต้านยาเสพติด	26	41.3
• อื่นๆ โปรดระบุ.....	2	3.2
7. กิจกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในบ้านเรือน		
☐ ไม่ได้ดำเนินการ	23	36.5
☐ ได้ดำเนินการ โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	40	63.5
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหาร	25	39.7
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ยา	17	27.0
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง	14	22.2
• ตรวจสอบวัตถุอันตราย เช่น สารกำจัดแมลง ผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำ	19	30.2
• นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในบ้านเรือน เช่น ใช้ในการเลือกซื้ออาหาร	33	52.4
• อื่นๆ โปรดระบุ.....	4	6.3
8. กิจกรรมอื่นๆที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น และเกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย ที่น้องๆ ได้ทำหรือเข้าร่วม		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	14	22.2
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	49	77.8
• การสร้างเครือข่ายโรงเรียน อย.น้อย	20	31.7
• อย.น้อย สอนน้อง	18	28.6
• โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	14	22.2
• โครงการเด็กไทยทำได้	11	17.5
• สุขาน่าใช้	14	22.2
• เด็กไทยไร้พุง	13	20.6
• เด็กไทยฟันดี	14	22.2
• อาหารปลอดภัย	29	46.0
• เศรษฐกิจพอเพียง	26	41.3
• ปลุกผักปลอดสารพิษ	16	25.4
• ธนาคาขยะ	18	28.6
• ผลิตน้ำปฏิกิริยาชีวภาพ (EM)	21	33.3

2.2 การดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียน

จากการสำรวจข้อมูลการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน จำนวน 7 แห่ง ผลการสำรวจเป็นดังนี้

ตารางที่ 29 ความถี่และร้อยละของการดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียนสังกัด สพฐ.

รายการกิจกรรมที่ได้ดำเนินการของโรงเรียนในสังกัด สพฐ.
1. โครงสร้างชมรม/ชุมนุม และองค์ประกอบ ประกอบด้วย
1.1 มีชมรม/ชุมนุม อย.น้อย
1.2 มีแกนนำและสมาชิกอย่างน้อย 25 คนต่อโรงเรียน โดยมาจากทุกระดับชั้น (กรณีโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่ถึง 200 คน ให้มีสมาชิกอย่างน้อย 10 คน)
1.3 มีคณะกรรมการชมรม และมีครูที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม
1.4 มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษร
1.5 สมาชิกชมรม อย.น้อย มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมและมีผู้รับผิดชอบ แต่ละกิจกรรมในแผนที่ชัดเจน
1.6 มีการประชุมกรรมการ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และมีรายงานการประชุม
1.7 มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม
2. กิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้
2.1 การพูดหน้าเสาธง (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง)
2.2 จัดเสียงตามสาย (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง)
2.3 จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง)
2.4 จัดทำเอกสารเผยแพร่ (ดำเนินการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง)
2.5 จัดนิทรรศการ และแสดงผลงานนักเรียน อย.น้อย คู่มัครองผู้บริโภค (ดำเนินการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง)
2.6 เติมนรณรงค์ (ดำเนินการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง)
2.7 จัดรายการทีวีวงจรปิด
2.8 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ทาง Website
3. กิจกรรมด้านการตรวจสอบ ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้
3.1 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาอาหาร
3.2 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษายา
3.3 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาเครื่องสำอาง
3.4 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาวัตถุอันตราย
3.5 ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้านกายภาพ
3.6 ตรวจสอบคุณภาพยาด้านกายภาพ
3.7 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องสำอางด้านกายภาพ
3.8 ตรวจสอบโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ
3.9 ตรวจสอบโดยใช้ชุดทดสอบ เช่น อาหาร ไอโอดีนในเกลือ สารไฮโดรควิโนน ในเครื่องสำอาง
4. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้
4.1 สำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียน
4.2 ตรวจสอบสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน

รายการกิจกรรมที่ได้ดำเนินการของโรงเรียนในสังกัด สพฐ.
4.3 ตรวจสอบความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วมในโรงเรียน
4.4 ตรวจสอบสภาพห้องพยาบาล และตู้ยา
4.5 ตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มในโรงเรียน
4.6 ส่งเสริมให้มีอาหารเพื่อสุขภาพ
4.7 ส่งเสริมการจัดทำโครงการแก้ไขปัญหามลพิษในโรงเรียน
4.8 สสำรวจ และดูแลสุขอนามัยนักเรียน
5. กิจกรรมบูรณาการสู่การเรียนการสอน ครูผู้สอนได้มีการบูรณาการกิจกรรมสู่การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่อไปนี้
5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี
5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา
5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
5.9 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การสนับสนุนชมรม/ชุมนุม อย.น้อย ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อไปนี้
6.1 ผู้บริหารโรงเรียน
6.2 หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน
6.3 ผู้ปกครอง/ชุมชน
6.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6.5 หน่วยงานสาธารณสุข
6.6 ผู้ประกอบการ
7. กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรม อย.น้อย ต่อไปนี้
7.1 การสร้างเครือข่ายโรงเรียน อย.น้อย
7.2 การขยายผลสู่ชุมชน
7.3 กิจกรรม อย.น้อย สอนน้อง
7.4 กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง
7.5 กิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อม
7.6 กิจกรรมเกษตรปลอดสารพิษ
7.7 กิจกรรมคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค
7.8 การสนับสนุนผู้ประกอบการในโรงอาหารเช่น การให้ป้ายรางวัล
7.9 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นสุขภาพ

3. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

3.1 การเข้าร่วมกิจกรรม อย.น้อย

นักเรียนในโรงเรียนสังกัดเอกชน ได้เข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในโรงเรียน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด คิดเป็นร้อยละ 58.30 กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ ตรวจสอบฉลากอาหาร คิดเป็นร้อยละ 75.00 กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพในโรงเรียน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือเดินรณรงค์ เป็นร้อยละ 54.20 กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/ การดูแลรักษาสุขภาพ ในชุมชน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ เดินรณรงค์ คิดเป็นร้อยละ 45.80 ในการเรียนการสอน ครุภัณฑ์เนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ มาใช้ในการเรียนการสอน วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 การทำโครงการแบบกำหนดหัวข้อและมุ่งเน้นรูปแบบการนำเสนอผลงาน นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ โครงการอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 83.30 กิจกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในบ้านเรือน โดยนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในบ้านเรือน เช่น ใช้ในการเลือกซื้ออาหารมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 62.50 และ กิจกรรมอื่นๆที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น และเกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย ที่น้องๆ ได้ทำหรือเข้าร่วม ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ การสร้างเครือข่ายโรงเรียน อย.น้อย คิดเป็นร้อยละ 54.20 ดังรายละเอียดในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ความถี่และร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรม อย.น้อย ของนักเรียนในสังกัด สช.

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. กิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในโรงเรียน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	5	20.80
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมต่อไปนี้	19	79.20
• การพูดหน้าเสาธง	5	20.80
• จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด	14	58.30
• จัดทำเอกสารเผยแพร่	8	33.30
• จัดเสียงตามสาย	1	4.20
• website	2	8.30
2. กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	2	8.3
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมต่อไปนี้	22	91.7
• ตรวจสอบฉลากอาหาร	18	75.00
• ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้านกายภาพ	11	45.80
• ตรวจสอบน้ำดื่มในโรงเรียน	8	33.30

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
● ตรวจสอบฉลากยา	11	45.80
● ตรวจสอบคุณภาพยาด้านกายภาพ ดูสี กลิ่น	6	25.00
● ตรวจสอบฉลากเครื่องสำอาง	7	29.20
● ตรวจสอบอาหารโดยใช้ชุดทดสอบ	9	37.50
● ตรวจสอบไอโอดีนในเกลือโดยใช้ชุดทดสอบ	3	12.50
3. กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพในโรงเรียน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	6	25.0
☒ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	18	75.0
● จัดนิทรรศการ	6	25.00
● เดินรณรงค์	13	54.20
● การจัดแสดงผลงานของนักเรียนที่เกี่ยวกับกิจกรรม อย.น้อย	9	37.50
● การสำรวจพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียน	7	29.20
● การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น ละครสั้น ดนตรี	9	37.50
● การสาธิตและจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	6	25.00
● ตรวจสอบความสะอาดของโรงอาหารในโรงเรียน	9	37.50
● ตรวจสอบความสะอาดของห้องน้ำในโรงเรียน	6	25.00
4. กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/ การดูแลรักษาสุขภาพ ในชุมชน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	11	45.80
☒ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	13	54.20
● การเผยแพร่ความรู้ในชุมชน เช่น วิทย์ เคเบิลทีวี	4	16.70
● จัดนิทรรศการ	4	16.70
● เดินรณรงค์	11	45.80
● การประมวลผลงานนักเรียนในด้านต่างๆ	5	20.80
● การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น ละครสั้น ดนตรี	8	33.30
● การสาธิตและจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	2	8.30
● การสร้างเครือข่ายในชุมชน	1	4.20
5. ในการเรียนการสอน ครูนำเนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ มาใช้ในการเรียนการสอน		
☐ ไม่ได้ดำเนินการ	1	4.2
☒ ได้ดำเนินการ โดยนำมาบูรณาการกับกลุ่มสาระใดบ้าง	23	95.8
● วิทยาศาสตร์	10	41.70
● การงานอาชีพและเทคโนโลยี	16	66.70

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
• สุขศึกษาและพลศึกษา	18	75.00
• สังคมศึกษา	4	16.70
• ศิลปะ	5	20.80
• ภาษาไทย	4	16.70
• คณิตศาสตร์	3	12.50
• ภาษาต่างประเทศ	5	20.80
6. การทำโครงการแบบกำหนดหัวข้อและมุ่งเน้นรูปแบบการนำเสนอผลงาน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	2	8.3
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นโครงการใดต่อไปนี้	22	91.7
• โครงการอาหารเพื่อสุขภาพ	18	75.00
• โครงการอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ	20	83.30
• โครงการสิ่งแวดล้อม	8	33.30
• โครงการต่อต้านยาเสพติด	11	45.80
7. กิจกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ ในบ้านเรือน		
☐ ไม่ได้ดำเนินการ	5	20.8
☐ ได้ดำเนินการ โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	19	79.2
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหาร	13	54.20
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ยา	10	41.70
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง	7	29.20
• ตรวจสอบวัตถุอันตราย เช่น สารกำจัดแมลง ผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำ	2	8.30
• นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในบ้านเรือน เช่น ใช้ในการเลือกซื้ออาหาร	15	62.50
8. กิจกรรมอื่นๆที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น และเกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย ที่น้องๆ ได้ทำหรือเข้าร่วม		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	2	8.30
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	22	91.70
• การสร้างเครือข่ายโรงเรียน อย.น้อย	13	54.20
• อย.น้อย สอนน้อง	9	37.50
• โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	2	8.30
• โครงการเด็กไทยทำได้	3	12.50
• สุขาน่าใช้	7	29.20
• เด็กไทยไร้พุง	1	4.20
• เด็กไทยฟันดี	11	45.80
• อาหารปลอดภัย	10	41.70

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
• เศรษฐกิจพอเพียง	4	16.70
• ปลุกผักปลอดสารพิษ	6	25.00
• ธนาคารขยะ	1	4.20

3.2 การดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียน

จากการสำรวจข้อมูลการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน จำนวน 3 แห่ง ผลการสำรวจเป็นดังนี้

ตารางที่ 31 ความถี่และร้อยละของการดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียนสังกัด สช.

รายการกิจกรรมที่ได้ดำเนินการของโรงเรียนในสังกัด สช.
1. โครงสร้างชมรม/ชุมนุม และองค์ประกอบ ประกอบด้วย
1.1 มีชมรม/ชุมนุม อย.น้อย
1.2 มีแกนนำและสมาชิกอย่างน้อย 25 คนต่อโรงเรียน โดยมาจากทุกระดับชั้น (กรณีโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่ถึง 200 คน ให้มีสมาชิกอย่างน้อย 10 คน)
1.3 มีคณะกรรมการชมรม และมีครูที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม
1.4 มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษร
1.5 สมาชิกชมรม อย.น้อย มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมและมีผู้รับผิดชอบ แต่ละกิจกรรมในแผนที่ชัดเจน
1.6 มีการประชุมกรรมการ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และมีรายงานการประชุม
1.7 มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม
2. กิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้
2.1 การพูดหน้าเสาธง (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง)
2.2 จัดเสียงตามสาย (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง)
2.3 จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง)
2.4 จัดทำเอกสารเผยแพร่ (ดำเนินการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง)
2.5 จัดนิทรรศการ และแสดงผลงานนักเรียน อย.น้อย คู่มครองผู้บริโภค (ดำเนินการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง)
2.6 เดินรณรงค์ (ดำเนินการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง)
2.7 จัดรายการทีวีวงจรมิด
2.8 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ทาง Website
3. กิจกรรมด้านการตรวจสอบ ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้
3.1 ตรวจสอบตลาด ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาอาหาร
3.2 ตรวจสอบตลาด ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษายา
3.3 ตรวจสอบตลาด ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาเครื่องสำอาง
3.4 ตรวจสอบตลาด ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาวัตถุอันตราย
3.5 ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้านกายภาพ

รายการกิจกรรมที่ได้ดำเนินการของโรงเรียนในสังกัด สข.
3.6 ตรวจสอบคุณภาพทางด้านกายภาพ
3.7 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องสำอางด้านกายภาพ
3.8 ตรวจสอบโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ
3.9 ตรวจสอบโดยใช้ชุดทดสอบ เช่น อาหาร ไอโอดีนในเกลือ สารไฮโดรควิโนน ในเครื่อง
4. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้
4.1 สำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียน
4.2 ตรวจสอบสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน
4.3 ตรวจสอบความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วมในโรงเรียน
4.4 ตรวจสอบสภาพห้องพยาบาล และตู้ยา
4.5 ตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มในโรงเรียน
4.6 ส่งเสริมให้มีอาหารเพื่อสุขภาพ
4.7 ส่งเสริมการจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาสุขภาพในโรงเรียน
4.8 สำรวจ และดูแลสุขอนามัยนักเรียน
5. กิจกรรมบูรณาการสู่การเรียนรู้การสอน ครูผู้สอนได้มีการบูรณาการกิจกรรมสู่การเรียนรู้การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่อไปนี้
5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี
5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา
5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
5.9 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การสนับสนุนชมรม/ชุมนุม อย.น้อย ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้
6.1 ผู้บริหารโรงเรียน
6.2 หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน
6.3 ผู้ปกครอง/ชุมชน
6.4 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
6.5 หน่วยงานสาธารณสุข
6.6 ผู้ประกอบการ
7. กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรม อย.น้อย ต่อไปนี้
7.1 การสร้างเครือข่ายโรงเรียน อย.น้อย
7.2 การขยายผลสู่ชุมชน

รายการกิจกรรมที่ได้ดำเนินการของโรงเรียนในสังกัด สช.
7.3 กิจกรรม อย.น้อย สอนน้อง
7.4 กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง
7.5 กิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อม
7.6 กิจกรรมเกษตรปลอดสารพิษ
7.7 กิจกรรมคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค
7.8 การสนับสนุนผู้ประกอบการในโรงอาหารเช่น การให้ป้ายรางวัล
7.9 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นสุขภาพ

4. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 32 การเปรียบเทียบการดำเนินงานของโรงเรียนสังกัด กทม. สพฐ. และสช. ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประเด็น	สังกัด กรุงเทพมหานคร	สังกัด สพฐ.	สังกัด สช.
บริบท	การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) ทำงานตามนโยบายและการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบแต่ละงานตามนโยบาย	การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย โรงเรียนสังกัด สพฐ.ทำงานอยู่ในรูป ชุม นุ่ม หรือ ชมรม ที่มีคณะกรรมการที่ชัดเจนและมีความเป็นอิสระ ได้รับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานของโรงเรียน	การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย โรงเรียนสังกัด สช. ทำงานภายใต้มาตรฐานของการบริหารจัดการในโรงเรียน เอกชน คือ มาตรฐานด้านความสะอาดและปลอดภัยของโรงอาหาร ได้รับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานของโรงเรียน
ปัจจัยนำเข้า	1) ครูผู้รับผิดชอบงาน และนักเรียนแกนนำ 2) งบประมาณ 3) วัสดุอุปกรณ์ สื่อ 4) กิจกรรมตามแผนงาน/นโยบาย	1) คณะกรรมการชุมชน/ชมรม อย.น้อย 2) งบประมาณ 3) วัสดุอุปกรณ์ สื่อ 4) มาตรฐานโรงเรียน อย.น้อย 5) กิจกรรม อย.น้อย	1) คณะกรรมการชุมชน/ชมรม อย.น้อย 2) งบประมาณ 3) วัสดุอุปกรณ์ สื่อ 4) มาตรฐานด้านความสะอาดและปลอดภัย 5) กิจกรรม อย.น้อย
กระบวนการ	กิจกรรมดำเนินตามแผนปฏิบัติการประจำปี และนโยบายจากต้นสังกัด โดยมีครูผู้รับผิดชอบงานเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมหลัก และให้นักเรียนเข้าร่วม โดยจะมีกลุ่มนักเรียนที่เป็นแกนนำ แต่	กิจกรรมดำเนินอย่างต่อเนื่อง แกนนำ อย.น้อย ลงพื้นที่ดำเนินการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง โดยมีผู้บริหารสนับสนุนอย่างเต็มที่ ครูที่ปรึกษาที่ทำงาน อย.น้อย มาอย่างต่อเนื่อง ชุมชนรอบ	กิจกรรมดำเนินอย่างต่อเนื่อง โดยมีมาตรฐานด้านความสะอาดและปลอดภัยของโรงอาหารเอกชน นักเรียนแกนนำทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ นักเรียนใช้ศักยภาพในการ

ประเด็น	สังกัด กรุงเทพมหานคร	สังกัด สพฐ.	สังกัด สช.
	ปัญหาที่พบคือ ขาดนักเรียนที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นแกนนำและส่งต่องานไปในแต่ละรุ่น	โรงเรียนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ นักเรียนแกนนำมีศักยภาพและส่งมอบงานในแต่ละรุ่นอย่างเป็นระบบและมีการบูรณาการกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งโรงเรียนได้ดำเนินการตามมาตรฐานโรงเรียน ออย.น้อย	ออกแบบกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ประชาสัมพันธ์งานด้านพฤติกรรมสุขภาพทั้งภายในโรงเรียนและชุมชนโดยรอบโรงเรียน
ผลที่เกิดขึ้น	1) ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักเรียนได้รับการพัฒนาตามจุดเน้นของโรงเรียน และได้รับประทานอาหารกลางวัน ฟรี ซึ่งเป็นงบประมาณสนับสนุนรายหัวจากต้นสังกัดให้กับทางโรงเรียน	1) ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักเรียนมีพฤติกรรมกการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี และได้ทำกิจกรรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) ผลที่เกิดขึ้นกับครูและผู้บริหาร โรงเรียนได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียน ออย.น้อย และผ่านเกณฑ์การประเมินด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของนักเรียน 3) ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน ชุมชนโดยรอบโรงเรียนได้รับความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพจากการประชาสัมพันธ์ผ่านกิจกรรมต่างๆของนักเรียน	1) ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักเรียนมีพฤติกรรมกการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี และได้ทำกิจกรรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน ชุมชนโดยรอบโรงเรียนได้รับความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพจาก การประชาสัมพันธ์ ผ่านกิจกรรมต่างๆของนักเรียน 3) ผลที่เกิดขึ้นกับ ผู้ประกอบการร้านค้า/อาหาร มีพฤติกรรมกการเตรียมและประกอบอาหารที่ได้มาตรฐานทั้งความสะอาดและความปลอดภัย

**ปัจจัยความสำเร็จและโอกาสการพัฒนาของการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย
ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร**

กิจกรรม อย.น้อย สังกัด กรุงเทพมหานคร
ปัจจัยความสำเร็จ :

- 1) การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรจากต้นสังกัด
- 2) ความสอดคล้องของกิจกรรม อย.น้อย กับกิจกรรมของต้นสังกัด

โอกาสการพัฒนา :

- 1) การพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนแกนนำ
- 2) การออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่ โดยกำหนดให้เป็นมาตรการเชิงรุก
- 3) การดำเนินงานที่ต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

กิจกรรม อย.น้อย สังกัด สพฐ.
ปัจจัยความสำเร็จ :

- 1) การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน อย.น้อย
- 2) การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องหลายปี
- 3) การบูรณาการกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) การสนับสนุนจากผู้บริหาร
- 5) ความรู้ความเชี่ยวชาญของครูที่ปรึกษา
- 6) ศักยภาพของนักเรียนแกนนำ
- 7) ความร่วมมือของชุมชนรอบโรงเรียน

โอกาสการพัฒนา :

- 1) การใช้ศักยภาพของชุมชนในการร่วมพัฒนางาน อย.

กิจกรรม อย.น้อย สังกัด สช.
ปัจจัยความสำเร็จ :

- 1) ความเป็นมาตรฐานของโรงอาหารและระบบการประกอบอาหารที่มีประสิทธิภาพ
- 2) การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องหลายปี
- 3) ศักยภาพของนักเรียนแกนนำ
- 4) ความรู้ความเชี่ยวชาญของครูที่ปรึกษา

โอกาสการพัฒนา :

- 1) การใช้ศักยภาพของชุมชนในการร่วมพัฒนางาน อย.
- 2) การทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน

ตอนที่ 3 ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย

1. ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อยของนักเรียนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า ระดับความคาดหวังต่อกิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง มีระดับความคาดหวังมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$, $SD.=0.92$) รองลงมาคือ มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.13$, $SD.=0.91$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ความถี่และร้อยละของระดับความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย

รายการ	ระดับความคาดหวัง										\bar{x}	SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%			
1. มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง	56	1.50	125	3.40	616	16.70	1,399	37.80	1,501	40.60	4.13	0.91	มาก
2. ได้รับการสนับสนุนชุดทดสอบ และสถิติวิธีการตรวจสอบ	94	2.50	132	3.60	767	20.70	1,466	39.70	1,238	33.50	3.98	0.96	มาก
3. ให้รางวัลสนับสนุนการทำกิจกรรม อย.น้อย	51	1.40	158	4.30	687	18.60	1,279	34.60	1,522	41.20	4.10	0.94	มาก
4. มีกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน อย.น้อย	54	1.50	147	4.00	634	17.10	1,355	36.70	1,507	40.80	4.11	0.93	มาก
5. กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง	69	1.90	98	2.70	486	13.10	1,068	28.90	1,976	53.40	4.29	0.92	มาก

2. ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อยของนักเรียนแกนนำ พบว่า ระดับความคาดหวังต่อกิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง มีระดับความคาดหวังมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36$, $SD.=0.83$) รองลงมาคือ มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.23$, $SD.=0.83$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ความถี่และร้อยละของระดับความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย

รายการ	ระดับความคาดหวัง										\bar{x}	SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%			
1. มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง	6	1.17	5	0.97	81	15.73	197	38.25	226	43.88	4.23	0.83	มาก
2. ได้รับการสนับสนุนชุดทดสอบ และสถิติวิธีการตรวจสอบ	11	2.14	12	2.33	100	19.42	198	38.45	194	37.67	4.07	0.92	มาก
3. ให้รางวัลสนับสนุนการทำกิจกรรม	6	1.17	14	2.72	94	18.25	202	39.22	199	38.64	4.11	0.88	มาก

รายการ	ระดับความคาดหวัง										\bar{x}	SD	แปลผล	
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด					
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%				
ทำกิจกรรม อย.น้อย														
4. มีกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน อย.น้อย	6	1.17	11	2.14	78	15.15	195	37.86	225	43.69	4.21	0.86	มาก	
5. กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง	7	1.36	6	1.17	58	11.26	169	32.82	275	53.40	4.36	0.83	มาก	

3. ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1 ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร มีความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ระดับมากที่สุดคือ กิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน อย.น้อย และกิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 63.30 ดังรายละเอียดในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 ความถี่และร้อยละของความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด กทม.

รายการ	ระดับความคาดหวัง									
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. มีกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง	0	-	1	3.30	2	6.70	10	33.30	17	56.70
2. ได้รับการสนับสนุน ชุดทดสอบ และสถิติวิธีการตรวจสอบ	0	-	1	3.30	2	6.70	11	36.70	16	53.30
3. ให้รางวัลสนับสนุนการทำกิจกรรม อย.น้อย	0	-	1	3.30	4	13.30	11	36.70	14	46.70
4. มีกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน อย.น้อย	0	-	2	6.70	0	-	9	30.00	19	63.30
5. กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง	1	3.30	2	6.70	1	3.30	7	23.30	19	63.30

3.2 ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สพฐ.

มีความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ระดับมากที่สุดคือ กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมาคือ ความคาดหวังเกี่ยวกับ มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่องและมีกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน อย.น้อย คิดเป็นร้อยละ 28.6 ดังรายละเอียดในตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ความถี่และร้อยละของความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของนักเรียนในสังกัด สพฐ.

รายการ	ระดับความคาดหวัง									
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1.มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และ รณรงค์อย่างต่อเนื่อง	4	6.3	0	0	27	42.9	14	22.2	18	28.6
2.ได้รับการสนับสนุนชุด ทดสอบ และสาธิต วิธีการตรวจสอบ	1	1.6	5	7.9	18	28.6	24	38.1	15	23.8
3.ให้รางวัลสนับสนุนการทำกิจกรรม อย.น้อย	4	6.3	2	3.2	20	31.7	22	34.9	15	23.8
4.มีกิจกรรมพัฒนา ความสามารถของ นักเรียน อย.น้อย	5	7.9	1	1.6	17	27	22	34.9	18	28.6
5.กิจกรรม อย.น้อย ได้ ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง	4	6.3	1	1.6	13	20.6	23	36.5	22	34.9

3.3 ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สข.

มีความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ระดับมากที่สุดคือ กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือ ความคาดหวังเกี่ยวกับ มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่องและมีกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน อย.น้อย คิดเป็นร้อยละ 37.50 ดังรายละเอียดในตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ความถี่และร้อยละของความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย ของนักเรียนในสังกัด สข.

รายการ	ระดับความคาดหวัง									
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1.มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และ รณรงค์อย่างต่อเนื่อง	0	-	0	-	6	25.00	12	50.00	6	25.00

รายการ	ระดับความคาดหวัง									
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2.ได้รับการสนับสนุนชุดทดสอบ และสถิติวิธีการตรวจสอบ	0	-	2	8.30	5	20.80	12	50.00	5	20.80
3.ให้รางวัลสนับสนุนการทำกิจกรรม อย.น้อย	0	-	1	4.20	4	16.70	14	58.30	5	20.80
4.มีกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน อย.น้อย	0	-	1	4.20	5	20.80	9	37.50	9	37.50
5.กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง	0	-	0	-	4	16.70	5	20.80	15	62.50

4. ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อยของครู พบว่า ระดับความคาดหวังต่อกิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง มีระดับความคาดหวังมากที่สุด ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 1.06$) รองลงมาคือ มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.13$, $SD = 1.08$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ความถี่และร้อยละของระดับความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย

รายการ	ระดับความคาดหวัง										\bar{x}	SD	แปลผล
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด				
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%			
1. มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง	3	6.25	0	-	7	14.58	16	33.33	22	45.83	4.13	1.08	มาก
2. ได้รับการสนับสนุนชุดทดสอบ และสถิติวิธีการตรวจสอบ	3	6.25	3	6.25	7	14.58	16	33.33	19	39.58	3.94	1.17	มาก
3. ให้รางวัลสนับสนุนการทำกิจกรรม อย.น้อย	4	8.33	2	4.17	6	12.50	21	43.75	15	31.25	3.85	1.17	มาก
4. มีกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน อย.น้อย	2	4.17	1	2.08	7	14.58	18	37.50	20	41.67	4.10	1.02	มาก
5. กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง	2	4.17	2	4.17	3	6.25	11	22.92	30	62.50	4.35	1.06	มาก

โดยสรุปภาพรวมความคาดหวังในการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย จากข้อมูลเชิงปริมาณของกลุ่มนักเรียนทั่วไป นักเรียนแกนนำ อย.น้อย และครูแกนนำ อย.น้อย/ครูที่ปรึกษา/กิจกรรม เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งเป็นการคาดหวังอยู่ในระดับมาก คือ ต้องการให้กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 4 ผลการสำรวจเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลการศึกษาดูเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียนจากการให้ข้อมูลของครูที่ปรึกษา/รับผิดชอบกิจกรรม อย.น้อย และนักเรียนแกนนำ อย.น้อย ผลสรุปได้ดังนี้

1. **สภาพแวดล้อมการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย** พบว่า ร้านอาหารภายในโรงเรียนมีความสะอาด ได้รับการประเมิน/ตรวจสอบสุขภาพอาหาร และผ่านการประเมิน โดยที่ผู้ประกอบการอาหารต่างกายตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด สภาพภายนอกโรงเรียน ยังพบว่า มีแม่ค้ามาจำหน่ายอาหารหลังเรียน เช่น ลูกชิ้นปิ้ง ปลาหมึกย่าง ไข่กรอก น้ำผลไม้ น้ำอัดลม ขนมกรุบกรอบ รายละเอียดดังตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ผลการสำรวจสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	ความถี่
☐ ร้านอาหารสะอาด ได้รับการประเมิน/ตรวจสอบสุขภาพอาหาร และผ่านการประเมิน	33
☐ ผู้ประกอบการอาหารต่างกายตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	21
☐ โรงอาหารปลอดภัยจากขนมกรุบกรอบ ลูกอม และน้ำอัดลม	8
☐ นักเรียนนิยมรับประทานขนม น้ำอัดลม	7
☐ นักเรียนไม่ชอบกินผัก เลือกกินอาหารประเภทเนื้อมากกว่า	6
☐ นักเรียนส่วนมากบริโภคอาหารที่มีประโยชน์	6
☐ หลังรับประทานอาหาร เด็กจะจัดเก็บภาชนะส่งร้านค้าหรือวางตามที่จัดไว้ให้	5
☐ เด็กมีภาวะโภชนาการเกิน	2
☐ มีโครงการอาหารกลางวัน(ไม่มีร้านจำหน่ายอาหาร)	1
สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน	ความถี่
☐ มีแม่ค้ามาจำหน่ายอาหารหลังเรียน (ลูกชิ้นปิ้ง ปลาหมึกย่าง ไข่กรอก น้ำผลไม้ น้ำอัดลม ขนมกรุบกรอบ)	18
☐ ร้านค้าให้ความร่วมมือกับนักเรียน อย.น้อย เป็นอย่างดี	9
☐ ทำให้เกิดปัญหาขยะ ทิ้งไม่เป็นที่	5
☐ ร้านอาหารไม่มีการจำหน่ายอาหารที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ	5

2. การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีนโยบาย/แผนงานของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม อย.น้อย โดยได้กำหนดกิจกรรม อย.น้อยไว้ในแผนงานโรงเรียนทุกปี สำหรับการได้รับสนับสนุนกิจกรรม อย.น้อย จากหน่วยงานอื่นนั้นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนหลัก คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ ซึ่งสิ่งที่ให้การสนับสนุน ได้แก่ วิทยากร/ยา เวชภัณฑ์ และงบประมาณบางส่วน ในส่วนของกระบวนการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ทางโรงเรียนได้มีการดำเนินการวางแผนดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ด้วยการตั้งคณะทำงาน และครูทุกคนมีส่วนร่วม และกิจกรรมที่ต้องวางแผนในทุกภาคเรียน คือ การตรวจสอบอาหาร ผลการดำเนินงาน อย.น้อยที่โดดเด่น ได้แก่ การตรวจสอบปนเปื้อนในอาหาร และออกติดตามโรงเรียนในเครือข่ายทุกโรงเรียน รวมถึงการขยายเครือข่ายกิจกรรม อย.น้อย ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายและสร้างเครือข่ายเพิ่มในเขตพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งขยายเครือข่ายสู่ชุมชน บ้าน และ วัด โรงเรียน บางแห่งได้มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรม อย.น้อย ด้วยการสรุปผลการดำเนินงานทุกปี และนำเสนอต่อผู้บริหาร ตลอดจนมีการประเมินความพึงพอใจผู้ร่วมกิจกรรมเพื่อนำมาปรับปรุงกิจกรรมในปีต่อไป รายละเอียดดังตารางที่ 40

ตารางที่ 40 ผลการสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน

รายละเอียดการดำเนินงาน	ความถี่
1. นโยบาย/แผนงานของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม อย.น้อย	
☐ โรงเรียนกำหนดกิจกรรม อย.น้อยไว้ในแผนงานโรงเรียนทุกปี	34
☐ แผนงานคุ้มครองผู้บริโภค	19
☐ โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	10
☐ แผนพัฒนาผู้เรียน งาน อย.น้อย	9
☐ โครงการอ่านฉลากยา พาเพลิน	1
☐ โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรบริโภคหวาน มัน เค็ม	1
2. การได้รับสนับสนุนกิจกรรม อย.น้อย จากหน่วยงานอื่น	
2.1 หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน	
☐ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ	47
☐ โรงพยาบาลชุมชน/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	12
☐ องค์การบริหารส่วนตำบล	8
☐ เทศบาล	8
☐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	2
☐ ศูนย์อนามัย	1
☐ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	1
2.2 สิ่งที่ให้การสนับสนุน	
☐ วิทยากร/ยา เวชภัณฑ์	10
☐ งบประมาณ	13
☐ ชุดทดสอบสารปนเปื้อนในอาหาร	9
☐ ไปสเตอร์/แผ่นพับ	5

รายละเอียดการดำเนินงาน	ความถี่
3. การวางแผนดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ☐ ตั้งคณะกรรมการ และครูทุกคนมีส่วนร่วม 37 ☐ ตรวจสอบอาหาร 12 ☐ จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการอาหาร 7 ☐ จัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน 6 ☐ ตั้งชมรม อย.น้อย 4	
4. การดำเนินงาน อย.น้อยที่โดดเด่น ☐ ตรวจสอบปนเปื้อนในอาหาร 14 ☐ ออกติดตามโรงเรียนในเครือข่ายทุกโรงเรียน 7 ☐ อบรม แกนนำและสมาชิก อย.น้อยทุกปี 5 ☐ โครงการรณรงค์ลดการใช้น้ำมันทอดซ้ำ 4 ☐ จัดนิทรรศการทุกปี 4 ☐ มีแผนการจัดการเรียนรู้ อย.น้อย 3 ☐ โครงการ “ฉลาดคิด ฉลาดบริโภค” 3 ☐ จัดรายการวิทยุ 2 ☐ โครงการรณรงค์การใช้เครื่องสำอาง 2 ☐ กิจกรรมไข่แลกน้ำมันทอดซ้ำ 1 ☐ ศูนย์รับแจ้งข้อมูลผลิตภัณฑ์สุขภาพ 1 ☐ จัดตั้งชมรม อย.น้อย 1 ☐ โครงการรณรงค์ดื่มน้ำเปล่า 1 ☐ กิจกรรมวอล์คแรลลี่ 1 ☐ โครงการวัยใส ไร้พุง 1 ☐ กิจกรรม “อย.น้อยสัญจร” 1 ☐ โครงการงาน “คุณยายพุงโต อ่อนหวาน มัน เค็ม ด้วยฉลาดโภชนาการ” 1 ☐ โครงการรณรงค์ดื่มน้ำเปล่าในโรงเรียน 1 ☐ สุขภาพดีด้วย 4ข (ลดความอ้วน) 1 ☐ ปลุกผักปลอดสารพิษ 1	
5. การขยายเครือข่ายกิจกรรม อย.น้อย ☐ กำหนดเป้าหมายและสร้างเครือข่ายเพิ่มในเขตพื้นที่ใกล้เคียง 24 ☐ ขยายเครือข่ายสู่ชุมชน บ้าน และ วัด 6 ☐ จัดกิจกรรม อย.สอนน้อง ไปสู่โรงเรียนใกล้เคียง 16 ☐ แกนนำ อย.น้อย แต่ละคนหาสมาชิกสมทบเพิ่ม ไม่น้อยกว่า 10 คน 3	

รายละเอียดการดำเนินงาน	ความถี่
6. การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานกิจกรรม อย.น้อย	
☐ มีการสรุปผลการดำเนินงานทุกปีและนำเสนอต่อผู้บริหาร	39
☐ มีการประเมินความพึงพอใจผู้ร่วมกิจกรรม	17
☐ การรายงานผลการดำเนินงานหน้าเสาธง	9
☐ สังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของนักเรียน	3
☐ การจัดทำแฟ้มสะสมงาน	2
☐ ให้โรงเรียนเครือข่ายเข้าค่ายและร่วมจัดนิทรรศการ	1

3. ความคาดหวังในทิศทางการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูแกนนำ อย.น้อย ถึงความคาดหวังในทิศทางการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ได้ผลสรุปในประเด็นที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ต้องการให้การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และลงสู่ครอบครัวและชุมชนมากขึ้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 41

ตารางที่ 41 ความถี่ความคิดเห็นของครูแกนนำ อย.น้อย ต่อการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย

ประเด็น	ความถี่
☐ ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ลงสู่ครอบครัวและชุมชนมากขึ้น	26
☐ มีเครือข่ายที่เข้มแข็งมากขึ้น	15
☐ ขยายกิจกรรม อย.น้อยครอบคลุมโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ	7
☐ เปิดกว้างสู่อาเซียน	3
☐ ยอยากให้มีการกำหนดรางวัลระดับประเทศหรือระดับชาติ ที่สามารถนำไปส่งผลงานได้	1
☐ ดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง	1
☐ จัดกิจกรรมแข่งขันโครงการเพื่อสุขภาพ	1
☐ ให้มีการประเมินกิจกรรม อย.น้อยและการประกวดโครงการ อย.น้อย	1

4. ทิศทางการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย

ผลการจากการจัดประชุมสัมมนา ที่ประชุมได้ร่วมสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับทิศทางการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ดังนี้

4.1 ในสถานการณ์สังคมปัจจุบันกำลังก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (AEC) ที่มีความร่วมมือทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่การเคลื่อนตัวของแรงงานจากต่างชาติเข้ามาสู่สังคมไทยมากขึ้น รวมถึงประเด็นพฤติกรรมกบฏที่สำคัญจะต้องขับเคลื่อน ได้แก่

(1) สิทธิของผู้บริโภคในประชาคมอาเซียน ที่ควรได้รับการทบทวนความรู้เกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคในประเทศต่อความเปลี่ยนแปลงด้านการค้าและเศรษฐกิจในประเทศของกลุ่มอาเซียน และการทำความเข้าใจและสิทธิของผู้บริโภคในประเทศต่างๆในประเทศของกลุ่มอาเซียนเช่นกัน

(2) การตรวจสอบคุณภาพอาหารที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะสินค้าจากประเทศจีนซึ่งนำเข้ามาจำหน่ายเป็นจำนวนมากและราคาไม่สูงมากนัก ทั้งยังไม่มีการรับรองคุณภาพจาก อย. ดังนั้นอันตรายที่จะเกิดจากการบริโภคผลิตภัณฑ์เหล่านั้นจึงมีความเสี่ยงอย่างมาก

(3) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ออย.น้อย เนื่องจากการปรับหลักสูตรการศึกษาในภาพรวมของระบบการศึกษาของประเทศและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทบทวนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ออย.น้อย ให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

(4) การขยายฐานการพัฒนาจากกลุ่มโรงเรียนในเมืองสู่โรงเรียนที่อยู่ชายแดนซึ่งมีความเสี่ยงที่นักเรียนจะมีพฤติกรรมการบริโภคที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากการพัฒนากิจกรรม ออย.น้อย ในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่จะอยู่ที่พื้นที่ในเขตเมือง แต่เนื่องจากพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียนนั้นส่วนหนึ่งเกิดจากพฤติกรรมการบริโภคของผู้ปกครองและในพื้นที่ชายแดนและห่างไกลที่ยังขาดความรู้หรือมีความเชื่อเกี่ยวกับการบริโภคที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นควรเปิดและขยายพื้นที่การพัฒนาในกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลหรือชายแดน มากยิ่งขึ้น

(5) ตลาดนัด เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทั้งอาหาร ยา และเครื่องสำอาง ที่หลากหลาย ทั้งที่มีและไม่มีตรวจสอบ รับรองจาก อย. อีกทั้งราคาย่อมเยา ไม่แพงมาก ผู้บริโภคมีกำลังซื้อ ดังนั้นจึงเป็นจุดเสี่ยงอีกแห่งหนึ่งที่ต้องเฝ้าระวัง ติดตาม และมีมาตรการที่ชัดเจนในการให้ความรู้ ส่งเสริม และป้องกัน ตลอดจนการรณรงค์เกี่ยวกับสินค้าในตลาดนัดมากขึ้น

(6) การส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนแกนนำให้มีความรู้ ทักษะการสื่อสารในประชาคมอาเซียน จากความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม นักเรียนที่ต้องมาทำหน้าที่เป็นแกนนำจำเป็นต้องมีทักษะการสื่อสาร การใช้ภาษา และทักษะในการจัดกิจกรรมที่สร้างสื่อสารความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและตรงไปตรงมามากที่สุด ดังนั้นจึงควรมีหลักสูตรการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนแกนนำ ออย.น้อย และมาตรการสนับสนุนกลุ่มนักเรียนเหล่านี้ได้รับโอกาสในการศึกษาระดับที่สูงขึ้น

4.2 การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม ออย.น้อย ในโรงเรียนด้านงบประมาณ สื่อ ชุดตรวจสอบอาหาร ยา เครื่องสำอาง อย่างทั่วถึงทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านรูปแบบที่เหมาะสม

4.3 การส่งเสริมสนับสนุนครูที่ปรึกษา ออย.น้อย ในลักษณะของเครือข่ายโรงเรียนที่ทำงานร่วมกัน โดยครูที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในการทำงาน ออย.น้อย ได้มาทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Coaching) ช่วยเหลือดูแลโรงเรียนที่เพิ่งเริ่มดำเนินการ พร้อมทั้งให้การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของครูพี่เลี้ยงผ่านรูปแบบที่เหมาะสม

4.4 นักเรียนกลุ่มแกนนำเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการทำงานสูง ดังนั้น ออย.ควรส่งเสริมในด้านการศึกษาต่อในระดับสูงของนักเรียน เช่น การให้การรับรองประสบการณ์ การสนับสนุนทุนการศึกษา เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผลการสำรวจ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจข้อมูลพฤติกรรมการบริโภคสุขภาพ เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย นักเรียนแกนนำ อย.น้อย และเคยเป็นนักเรียนแกนนำ อย.น้อย รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ ในประเด็น ดังนี้ (1) ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อ (2)ทัศนคติต่อการบริโภคของนักเรียน (3) พฤติกรรมการบริโภคของนักเรียน (4) อิทธิพลที่มีผลต่อการบริโภคของนักเรียน 2) เพื่อสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) และอื่น ๆ 3) เพื่อศึกษาความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน

วิธีการสำรวจใช้วิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีขอบเขตการสำรวจ ดังนี้

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา (1.1) พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีของนักเรียน อย.น้อย ในพฤติกรรมหลัก ดังนี้ อ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง ก่อนซื้อหรือใช้ บริโภคนม ผักและผลไม้เป็นประจำ หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้ไขมันทอดซ้ำ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ และหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารรสจัด (หวาน มัน เค็ม)(1.2) การดำเนินโครงการ/กิจกรรม อย.น้อย ที่จัดขึ้นในแต่ละโรงเรียน ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ(1.3) ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อที่ถูกต้อง ในด้านการอ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง การซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ การบริโภคอาหาร(1.4) ทัศนคติต่อการบริโภคของนักเรียน ในด้านการอ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอาง การซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ การบริโภคอาหาร (1.5) อิทธิพลที่มีผลต่อการบริโภคของนักเรียน ในด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง โรงเรียน เพื่อน สื่อ และสังคม (1.6) ความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียนในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ

2) ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง กลุ่มนักเรียนแบ่งเป็นระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 – 6) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – 6) ในโรงเรียนประถมศึกษา ประถมศึกษาขยายโอกาส และมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ซึ่งการสำรวจครั้งนี้ใช้ตัวอย่างนักเรียนทั้งหมด 3,675 คน จำแนกเป็นกลุ่มนักเรียนแบ่งเป็นระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 – 6) จำนวน 1,181 คน มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – 3) จำนวน 1,302 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – 6) จำนวน 1,192 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

3) ขอบเขตด้านพื้นที่ (3.1) การสำรวจพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ และการศึกษาความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ ออย.น้อย ในโรงเรียน ครอบคลุมพื้นที่ในการศึกษา 6 พื้นที่ ทั่วประเทศ ดังนี้ (1) ภาคเหนือ (2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (3) ภาคใต้ (4) ภาคกลาง (5) ภาคตะวันออก โดยใช้ในการสุ่มจังหวัดที่เป็นตัวแทนในแต่ละพื้นที่ และ (6) กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (3.2) การสำรวจการดำเนินกิจกรรม ออย.น้อย ดำเนินการเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และกรุงเทพมหานคร (กทม.) เฉพาะที่ดำเนินการในกรุงเทพมหานครเท่านั้น

4) ขอบเขตด้านเวลา เป็นการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในช่วงประมาณ 6 เดือนที่ผ่านมาโดยเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง มิถุนายน 2556 ส่วนช่วงเวลาดำเนินการสำรวจพฤติกรรมได้ใช้เวลาประมาณ 3 เดือน ตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2556 – 30 สิงหาคม 2556

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) ใช้วิธีการสำรวจและประเมินพฤติกรรม โดยแจกแบบสอบถามให้ครูผู้ประสานงานของแต่ละโรงเรียนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ และ 2) ใช้วิธีการลงพื้นที่ศึกษา (field study) โดยการใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ ศึกษาเอกสาร และการจัดประชุมระดมความคิดเห็น

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ 1) ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ในการอธิบายลักษณะข้อมูล เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การกระจายและการแจกแจงของข้อมูล พร้อมนำเสนอด้วยกราฟเส้นและแผนภูมิแท่ง และ 2) ใช้สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติที่ใช้พารามิเตอร์ ประกอบด้วย การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างประชากร 2 กลุ่ม (t-test) การทดสอบความแปรปรวนระหว่างกลุ่มประชากร (F-test) สถิติที่ไม่ใช้พารามิเตอร์ คือ การทดสอบความเป็นอิสระด้วยไคสแควร์ (χ^2 -test)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive Method)

ผลการสำรวจ สรุปได้ดังนี้

1. ผลการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ออย.น้อย พบว่า นักเรียน ออย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีในพฤติกรรมหลัก ดังนี้ อ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอางก่อนซื้อหรือใช้ บริโภคนม ผักและผลไม้เป็นประจำ หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ และหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารรสจัด (หวาน มัน เค็ม) คิดเป็นร้อยละ 76.1 ของนักเรียน ออย.น้อย ทั้งหมด ซึ่งบรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75 ของนักเรียน ออย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี

1.1 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพ ระหว่างนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่เป็นสมาชิก ออย.น้อย นักเรียนแกนนำ ออย.น้อย และเคยเป็นนักเรียนแกนนำ ออย.น้อย รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่าง

ทางประชากรศาสตร์ ในประเด็น ดังนี้ (1) ความรู้เกี่ยวกับการบริโภค และการเลือกซื้อ (2) ทักษะการเลือกการบริโภคของนักเรียน (3) พฤติกรรมการบริโภคของนักเรียน (4) อิทธิพลที่มีผลต่อการบริโภคของนักเรียน

(1) นักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกพฤติกรรมต่อไปนี้ กินขนมหวาน เช่นช็อกโกแลต ทอฟฟี่ ลูกกวาด เป็นต้น กินอาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป เช่นปลากระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่ไก่สำเร็จรูป เป็นต้น กินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่นมันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น ดื่มนม กินผัก ผลไม้ โดยพบว่า นักเรียน อย.น้อย มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการบริโภคที่ดีมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย

(2) นักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกพฤติกรรมต่อไปนี้ สังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.ก่อนกินยา สังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ เลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทย ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ อ่านข้อมูลโภชนาการบนฉลาก เช่น ไขมัน โปรตีน ก่อนเลือกซื้ออาหาร โดยพบว่า นักเรียน อย.น้อย มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการบริโภคที่ดีมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย

1.2 ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ภาพรวมจำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยที่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 76.5 ของนักเรียนทั้งหมด คะแนนเฉลี่ยความรู้อีกกับ 7.09 จากคะแนนเต็ม 10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.30 จากข้อมูลพบว่า ข้อความที่นักเรียนรู้ถูกต้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.7 ซึ่งเป็นความเข้าใจถูกต้อง คือ การกินอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ อาจก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้ ส่วนข้อความที่นักเรียนรู้ถูกต้องน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.7 ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด คือ ยาทุกชนิดต้องมีเครื่องหมาย อย.บนฉลาก ผลการเปรียบเทียบนักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียน อย.น้อย มีความรู้ความเข้าใจมากกว่า นักเรียนที่ไม่เป็น อย.น้อย

1.3 ทักษะการเลือกการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ภาพรวมทักษะการเลือกการบริโภคของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการเลือก (Mean) เท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.54 ผลการเปรียบเทียบนักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีทักษะการเลือกการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียน อย.น้อย มีทักษะการเลือกการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพสูงกว่านักเรียนที่ไม่เป็น อย.น้อย

1.4 อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคอาหาร นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าอิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคอาหารในแต่ละประเภทต่อไปนี้ ดังนี้อาหารจำพวกขนมหวาน อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ เพื่อนในกลุ่ม รองลงมาเป็นบุคคลในบ้าน อาหารจำพวกขนมขบเคี้ยว อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ เพื่อนในกลุ่ม รองลงมาเป็นการโฆษณา การกินผักผลไม้ อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ บุคคลในบ้าน รองลงมาเป็นครู/โรงเรียน การซื้อเครื่องสำอาง อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ การโฆษณา รองลงมาเป็นบุคคลในบ้าน การซื้อยา อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุดคือ บุคคลในบ้าน รองลงมาเป็นครู/โรงเรียน

2. ผลสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ปรากฏผลดังนี้

2.1 โรงเรียนสังกัด กทม. มีการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ตามงานนโยบายและงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบแต่ละงานตามนโยบาย ปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ (1) การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรจากต้นสังกัด (2) ความสอดคล้องของกิจกรรม อย.น้อย กับกิจกรรมของต้นสังกัด โอกาสการพัฒนา ได้แก่ (1) การพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนแกนนำ (2) การออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่โดยกำหนดให้เป็นมาตรการเชิงรุก และ (3) การดำเนินงานที่ต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

2.2 โรงเรียนสังกัด สพฐ. มีการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย อยู่ในรูปชุมนุมหรือชมรม ที่มีคณะกรรมการที่ชัดเจนและมีความเป็นอิสระ ได้รับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานของโรงเรียน ปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ (1) การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน อย.น้อย (2) การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องหลายปี (3) การบูรณาการกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ (4) การสนับสนุนจากผู้บริหาร (5) ความรู้ความเชี่ยวชาญของครูที่ปรึกษา (6) ศักยภาพของนักเรียนแกนนำ และ (7) ความร่วมมือของชุมชนรอบโรงเรียน โอกาสการพัฒนา คือ การใช้ศักยภาพของชุมชนในการร่วมพัฒนางาน อย.

2.3 โรงเรียนสังกัด สช. มีการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ภายใต้มาตรฐานของการบริหารจัดการในโรงเรียนเอกชน คือ มาตรฐานด้านความสะอาดและปลอดภัยของโรงอาหาร ได้รับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานของโรงเรียน ปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ (1) ความเป็นมาตรฐานของโรงอาหารและระบบการประกอบอาหารที่มีประสิทธิภาพ (2) การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องหลายปี (3) ศักยภาพของนักเรียนแกนนำ และ (4) ความรู้ความเชี่ยวชาญของครูที่ปรึกษา โอกาสการพัฒนา ได้แก่ (1) การใช้ศักยภาพของชุมชนในการร่วมพัฒนางาน อย. และ (2) การทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน

3. ความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน โดยภาพรวมความคาดหวังในการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย จากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของกลุ่มนักเรียนทั่วไป นักเรียนแกนนำ อย.น้อย และครูแกนนำ อย.น้อย/ครูที่ปรึกษากิจกรรม ทั้งในภาพรวมของประเทศและในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งเป็นความคาดหวังในระดับมาก คือต้องการให้กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการสำรวจไปใช้

1. พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ยังคงมีปัญหา จากผลการสำรวจบ่งชี้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการกินขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ เช่น มันฝรั่งทอด ข้าวโพดอบกรอบ ข้าวเกรียบกุ้ง เป็นต้น มีพฤติกรรมไม่กินเลยถึงกินบางครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี ประมาณ ร้อยละ 64 ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าในเด็ก 100 คน ยังมีเด็กถึงประมาณ 40 คนที่ยังมีพฤติกรรมการบริโภคไม่ถูกต้อง จากการสำรวจเชิงคุณภาพพบว่า ในหลายโรงเรียนที่ได้ลงไปสำรวจพบว่า โรงเรียนไม่สามารถจำกัดการจำหน่ายขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ ได้ รวมไปถึงพฤติกรรมที่อยู่ที่บ้านของนักเรียน ดังนั้นจึงให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

สำหรับ อย. ควรมีแนวทางการรณรงค์การบริโภคขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม โดยอาจใช้ตัวแบบวัยรุ่นยุคใหม่ของนักเรียนมาช่วยชี้ให้เห็นโทษของการบริโภคอาหารประเภทนี้เกินความต้องการของร่างกาย เพื่อช่วยสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียนไปในทางที่ดีขึ้น

สำหรับโรงเรียน (1) ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยกำกับดูแลพฤติกรรมการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอควบคู่กันไปด้วย และ (2) ควรมีการจัดทำโครงการแก้ไขปัญหามติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว กรูบกรอบ พร้อมทั้งเสนอผลกระทบของการบริโภคเกินความจำเป็นของร่างกาย พร้อมทั้งแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคที่เหมาะสม

2. พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ยังคงมีปัญหา จากผลการสำรวจบ่งชี้ว่าพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า มี 3 พฤติกรรมที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน คือต้องมีพฤติกรรมทำเป็นประจำทุกวันถึงทำทุกครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ได้แก่ (1) พฤติกรรมสังเกตวันผลิต หรือวันเดือนปีหมดอายุก่อนซื้อ หรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ 72.9 (2) ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด คิดเป็นร้อยละ 72.3 และ (3) หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 66.5 ดังนั้นจึงให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

สำหรับ อย. (1) ควรพัฒนารูปแบบการทำงานเชิงเครือข่ายความร่วมมือด้านพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้ปกครอง นักเรียน สื่อมวลชน ชุมรมสุขภาพ ชุมรมคุ้มครองผู้บริโภค ในระดับหน่วยงานจังหวัด/ท้องถิ่น ในการร่วมมือทำงานด้านการส่งเสริมพฤติกรรมกรบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ และ (2) ควรเพิ่มมาตรการตรวจสอบน้ำมันทอดซ้ำในโรงเรียนและกำหนดเป็นประเด็นการพัฒนาในปีต่อไป

สำหรับโรงเรียน ควรกำหนดมาตรการคุมเข้มการใช้ไขมันทอดซ้ำกับกลุ่มแม่ค้าในโรงเรียนให้ชัดเจน จากข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า นักเรียนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เพราะว่าต้องซื้ออาหารในโรงเรียนรับประทาน อีกทั้งขาดการตรวจสอบที่ชัดเจนว่าน้ำมันเหล่านั้นสามารถใช้ทอดซ้ำได้อีกหรือไม่

3. ความคาดหวังของครูที่ดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน มีประเด็นเสนอแนะเพื่อพิจารณาดำเนินการในปีต่อไป ดังนี้

3.1 ในสถานการณ์สังคมปัจจุบันกำลังก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (AEC) ที่มีความร่วมมือทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่การเคลื่อนตัวของแรงงานจากต่างชาติเข้ามาสู่สังคมไทยมากขึ้น รวมถึงประเด็นพฤติกรรมกรบริโภคที่สำคัญจะต้องขับเคลื่อน ได้แก่ (1) สิทธิของผู้บริโภคในประชาคมอาเซียน (2) การตรวจสอบคุณภาพอาหารที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ (3) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ออย.น้อย (4) การขยายฐานการพัฒนาจากกลุ่มโรงเรียนในเมืองสู่โรงเรียนที่อยู่ชายแดนซึ่งมีความเสี่ยงที่นักเรียนจะมีพฤติกรรมกรบริโภคที่ไม่ถูกต้อง (5) ตลาดนัด แหล่งกระจายผลิตภัณฑ์สุขภาพที่หลากหลาย และ (6) การส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนแกนนำให้มีความรู้ ทักษะการสื่อสารในประชาคมอาเซียน

3.2 การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียนด้านงบประมาณ สื่อ ชุดตรวจสอบอาหาร ยา เครื่องสำอาง อย่างทั่วถึงทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านรูปแบบที่เหมาะสม

3.3 การส่งเสริมสนับสนุนครูที่ปรึกษา อย.น้อย ในลักษณะของเครือข่ายโรงเรียนที่ทำงานร่วมกัน โดยครูที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในการทำงาน อย.น้อย ได้มาทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Coaching) ช่วยเหลือดูแลโรงเรียนที่เพิ่งเริ่มดำเนินการ พร้อมทั้งให้การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของครูพี่เลี้ยงผ่านรูปแบบที่เหมาะสม

3.4 นักเรียนกลุ่มแกนนำเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการทำงานสูง ดังนั้น อย.ควรส่งเสริมในด้านการศึกษาต่อในระดับสูงของนักเรียน เช่น การให้การรับรองประสบการณ์ การสนับสนุนทุนการศึกษา เป็นต้น

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย สำหรับ อย. จากผลการสำรวจเชิงปริมาณและคุณภาพ บ่งชี้ว่า การทำงานด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้บริโภคต้องทำงานบนฐานข้อมูล

นำเชื่อถือและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น อย.ควรจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนด้านการทำวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมกรรมการบริหารภายในโรงเรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ใช้ผลการวิจัยเป็นฐานการพัฒนา (Research-Based Development)

ข้อเสนอแนะในการสำรวจครั้งต่อไป

1. จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามมีลักษณะให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมของตนเอง (Self Report) ซึ่งมีโอกาสที่นักเรียนจะบอกพฤติกรรมของตนเองคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงได้ ดังนั้นเพื่อให้ข้อมูลมีความแม่นยำมากขึ้นอาจมีการตรวจสอบพฤติกรรมด้วยวิธีการอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมโดยครูเป็นผู้ประเมิน กำหนดกลุ่มเป้าหมายของนักเรียนที่สังเกตให้ชัดเจนว่าเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในการบริหารด้านใด พร้อมทั้งรายงานผลในลักษณะของงานวิจัย จากนั้นจึงนำผลวิจัยที่ได้มาทำการสังเคราะห์เป็นภาพรวมของพฤติกรรมกรรมการบริหารของนักเรียน
2. ควรมีการพัฒนาชุดเครื่องมือสอบถามพฤติกรรมกรรมการบริหารที่เป็นมาตรฐานให้กับโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับใช้ให้เป็นแนวทางเดียวกัน
3. เพิ่มช่องทางการประเมินตนเองในลักษณะของแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการบริหารออนไลน์ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลที่สามารถรายงานผลได้ทันที (Real Time) เพื่อให้เห็นสภาพการณ์ของพฤติกรรมกรรมการบริหารผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนไทยในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2554). *สถิติประยุกต์เพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก ก
ชุดเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

คำชี้แจง

ถึงน้องๆ ที่รักทุกคน ขณะนี้ทางพี่ๆจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นจะขอสอบถามน้องๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมกรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของน้องๆทุกคน เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของน้องๆต่อไป

ขอให้น้องๆทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนด หรือ เติมคำลงในช่องว่าง โดยขอให้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงของน้องๆทุกประการคำตอบเหล่านี้จะไม่เปิดเผยใดๆแต่อย่างใด และจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมของเด็กไทยทั้งประเทศ ขอขอบคุณน้องๆเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อจุดพื้นฐาน

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ป.4 ป.5 ป.6
มัธยมศึกษาปีที่ ม.1 ม.2 ม.3
 ม.4 ม.5 ม.6
3. น้องเป็นนักเรียน อย.น้อย หรือไม่
 เป็นสมาชิก อย.น้อย
 เป็นแกนนำ อย.น้อย
 เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ในการบริโภคอาหาร ยา และเครื่องสำอาง น้องได้ทำพฤติกรรมต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร

ที่	รายการ	ทำ ทุกครั้ง	ทำเป็น ส่วนใหญ่	ทำเป็น บางครั้ง	ทำเป็น บางครั้ง ครั้ง	ทำ บ้าง ครั้ง	ไม่ทำ เลย
1	ล้างขวดนมหรือถ้วยเดือนปีหน้าก่อน ก่อนช้อนหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ						
2	เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ เครื่องหมาย อย.						
3	ก่อนกินยาสังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และอื่นๆ						
4	เลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างที่มีฉลาก ภาษาไทย						
5	ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ						
6	ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลาก ผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเคร่งครัด						
7	หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอด ซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ						
8	อ่านข้อมูลโภชนาการบนฉลาก เช่น ไขมัน โปรตีน ก่อนเลือกซื้ออาหาร						

ตอนที่ 5 อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคอาหารที่มีสุขภาพดีของนักเรียน

บุคคลหรือสื่อรอบข้างมีอิทธิพลต่อการบริโภคหรือการเลือกซื้อเลือกใช้บริการด้านอาหาร ยา เครื่องสำอาง ของนอ้บง ๆ เพียงใด ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ที่	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	กินอาหารจำพวกขนมหวาน
	1.1 บุคคลในบ้าน
	1.2 เพื่อนในกลุ่ม
	1.3 ครู/โรงเรียน
	1.4 โฆษณา
2	กินอาหารจำพวกขนมขบเคี้ยว
	2.1 บุคคลในบ้าน
	2.2 เพื่อนในกลุ่ม
	2.3 ครู/โรงเรียน
	2.4 โฆษณา
3	กินผักผลไม้
	3.1 บุคคลในบ้าน
	3.2 เพื่อนในกลุ่ม
	3.3 ครู/โรงเรียน
	3.4 โฆษณา
4	ซื้อเครื่องสำอาง
	4.1 บุคคลในบ้าน
	4.2 เพื่อนในกลุ่ม
	4.3 ครู/โรงเรียน
	4.4 โฆษณา
5	ชื้อยา
	5.1 บุคคลในบ้าน
	5.2 เพื่อนในกลุ่ม
	5.3 ครู/โรงเรียน
	5.4 โฆษณา

ตอนที่ 7 ความคาดหวังกับการดำเนินงานโครงการ ออ.น้อย

น้องๆ มีความคาดหวังจากการดำเนินโครงการ ออ.น้อย ในโรงเรียน ตามประเด็นต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด (5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด)

ข้อ	ความคาดหวัง	ระดับความคาดหวัง				
		5	4	3	2	1
1	มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างสม่ำเสมอ					
2	ได้รับการสนับสนุนทดสอบ และสาธิตวิธีการตรวจสอบ					
3	ให้รางวัลสนับสนุนการทำกิจกรรม ออ.น้อย					
4	มีกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน ออ.น้อย					
5	กิจกรรม ออ.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง					

สิ่งที่น้องๆ ต้องการออกไปยัง ออ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

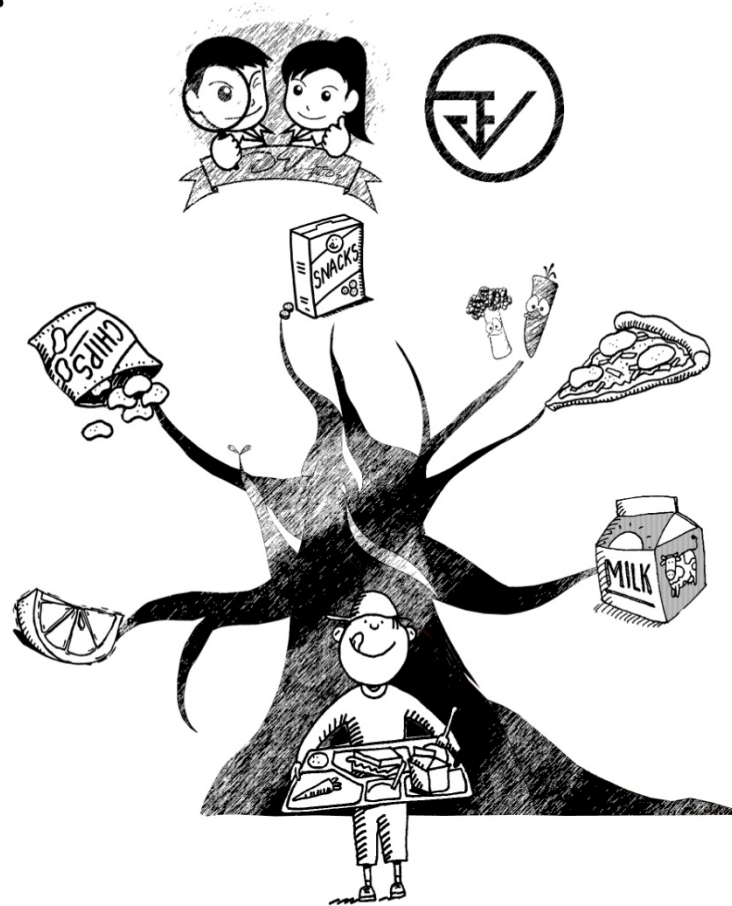
.....

.....

😊 ขอขอบคุณน้องๆทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม 😊

มาสำรวจกิจกรรม อย. น้อย ห้อยก้นเกอ=

คำชี้แจง

ตามที่น้องๆได้เข้าร่วมกิจกรรม อย.น้อย ขอให้น้องๆได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่น้องๆได้ร่วมดำเนินการ ตามที่เกิดขึ้นจริง โดยให้น้องๆทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนด หรือ เติมคำลงในช่องว่าง คำตอบของน้องๆจะไม่ส่งผลเสียใดๆกลับมา แต่จะใช้เป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงโครงการ อย.น้อย ต่อไปเท่านั้น ขอขอบคุณน้องๆที่สละเวลาให้ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

- เพศ ชาย หญิง
- ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่
 - ป.4
 - ป.5
 - ป.6
 มัธยมศึกษาปีที่
 - ม.1
 - ม.2
 - ม.3
 - ม.4
 - ม.5
 - ม.6
- น้องเป็นนักเรียน อย.น้อย หรือไม่
 - ไม่ได้เป็น
 - เป็นสมาชิก อย.น้อย
 - เป็นแกนนำ อย.น้อย
 - เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรม อย.น้อย

น้องๆเข้าร่วมกิจกรรม อย.น้อย ไดบ้างต่อไปนี้

กลุ่มกิจกรรม	รายการดำเนินการ
1. กิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ <u>ในโรงเรียน</u>	☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม ☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมต่อไปนี้ ☐ การพูดหน้าเสาธง ☐ จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด ☐ จัดทำเอกสารเผยแพร่ ☐ จัดเสียงตามสาย ☐ จัดรายการทีวีวงจรมืด ☐ website ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
2. กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ	☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม ☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมต่อไปนี้ ☐ ตรวจสอบฉลากอาหาร ☐ ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้านกายภาพ ☐ ตรวจสอบน้ำดื่มในโรงเรียน ☐ ตรวจสอบฉลากยา ☐ ตรวจสอบคุณภาพยาด้านกายภาพ ดูสี กลิ่น ☐ ตรวจสอบฉลากเครื่องสำอาง ☐ ตรวจสอบอาหารโดยใช้ชุดทดสอบ ☐ ตรวจสอบไอโอดีนในเกลือโดยใช้ชุดทดสอบ ☐ ตรวจสอบไฮโดรควิโนนในเครื่องสำอาง ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ <u>ในโรงเรียน</u>	☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม ☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมต่อไปนี้ ☐ จัดนิทรรศการ ☐ เดินรณรงค์ ☐ การจัดแสดงผลงานของนักเรียนที่เกี่ยวกับกิจกรรม อย.น้อย ☐ การสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียน

กลุ่มกิจกรรม	รายการดำเนินการ
	☐ การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น ละครสั้น ดนตรี ☐ การสาธิตและจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ ☐ ตรวจสอบความสะอาดของโรงอาหารในโรงเรียน ☐ ตรวจสอบความสะอาดของห้องน้ำในโรงเรียน ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/ การดูแลรักษาสุขภาพในชุมชน	☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม ☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้ ☐ การเผยแพร่ความรู้ในชุมชน เช่น วิทยุ เคเบิลทีวี ☐ จัดนิทรรศการ ☐ เดินรณรงค์ ☐ การประมวลผลงานนักเรียนในด้านต่างๆ ☐ การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น ละครสั้น ดนตรี ☐ การสาธิตและจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ ☐ การสร้างเครือข่ายในชุมชน ☐ หอกระจายข่าว ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. ในการเรียนการสอน ครูนำเนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพ มาใช้ในการเรียนการสอน	☐ ไม่ได้ดำเนินการ ☐ ได้ดำเนินการ โดยนำมาบูรณาการกับกลุ่มสาระใดบ้าง ☐ วิทยาศาสตร์ ☐ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ☐ สุขศึกษาและพลศึกษา ☐ สังคมศึกษา ☐ ศิลปะ ☐ ภาษาไทย ☐ คณิตศาสตร์ ☐ ภาษาต่างประเทศ
7. การทำโครงการแบบกำหนดหัวข้อและมุ่งเน้นรูปแบบการนำเสนอผลงาน	☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม ☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นโครงการใดต่อไปนี้ ☐ โครงการอาหารเพื่อสุขภาพ

กลุ่มกิจกรรม	รายการดำเนินการ
	☐ โครงการอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ☐ โครงการสิ่งแวดล้อม ☐ โครงการต่อต้านยาเสพติด ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
8. กิจกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/ การดูแลรักษาสุขภาพ <u>ในบ้านเรือน</u>	☐ ไม่ได้ดำเนินการ ☐ ได้ดำเนินการ โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้ ☐ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหาร ☐ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ยา ☐ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ☐ ตรวจสอบวัตถุอันตราย เช่น สารกำจัดแมลง ผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำ ☐ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในบ้านเรือน เช่น ใช้ในการ เลือกซื้ออาหาร ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
10. กิจกรรมอื่นๆที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น และเกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย ที่ น้องๆได้ทำหรือเข้าร่วม	☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม ☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้ ☐ การสร้างเครือข่ายโรงเรียน อย.น้อย ☐ อย.น้อย สอนน้อง ☐ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ☐ โครงการเด็กไทยทำได้ ☐ สุขาน่าใช้ ☐ เด็กไทยไร้พุง ☐ เด็กไทยฟันดี ☐ อาหารปลอดภัย ☐ เศรษฐกิจพอเพียง ☐ ปลุกผักปลอดภัย ☐ ธนาคารขยะ ☐ ผลิตน้ำปุ๋ยหมักชีวภาพ (EM) ☐ อื่นๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 3 ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย

น้องๆมีความคาดหวังจากการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน ตามประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด
[5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด]

ข้อ	ความคาดหวัง	ระดับความคาดหวัง				
		5	4	3	2	1
1	มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง					
2	ได้รับการสนับสนุนชุดทดสอบ และสถิติวิธีการตรวจสอบ					
3	ให้รางวัลสนับสนุนการทำกิจกรรม อย.น้อย					
4	มีกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน อย.น้อย					
5	กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง					

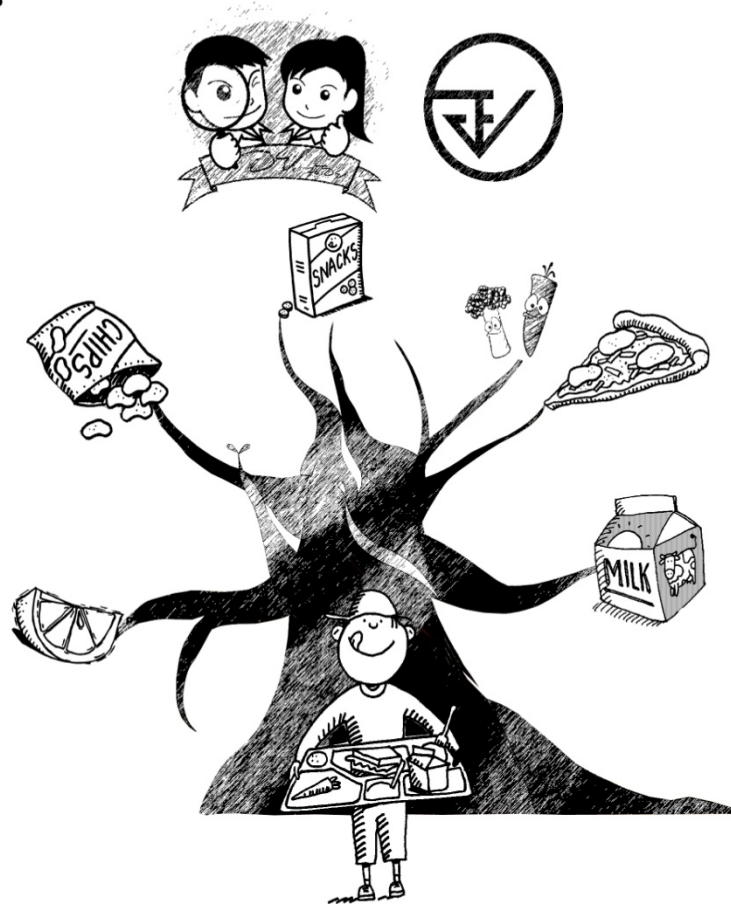
สิ่งที่น้องๆต้องการบอกไปยัง อย.

.....
.....
.....
.....

****ขอขอบคุณน้องๆทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม****

มาสำรวจกิจกรรม อย.น้อย กับคุณ =

คำชี้แจง

ตามที่อาจารย์ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรม อย.น้อย ขอให้อาจารย์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม อย.น้อย ภายในโรงเรียนตามที่เกิดขึ้นจริง โดยให้อาจารย์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนด หรือ เติมคำลงในช่องว่าง คำตอบของอาจารย์จะไม่ส่งผลเสียใดๆกลับมา แต่จะใช้เป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงโครงการ อย.น้อย ต่อไปเท่านั้น ขอขอบคุณอาจารย์ที่สละเวลาให้ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ ชาย หญิง
2. โรงเรียน.....
3. ระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ อย.น้อย.....ปี
4. มีการประเมินเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน อย.น้อย หรือไม่
 - ไม่มี
 - มี อยู่ในระดับ
 - พอใช้ ดี
 - ดีมาก ดีเยี่ยม

ตอนที่ 2 การดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียน

ขอให้ท่านอาจารย์ได้สำรวจองค์ประกอบ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการภายในโรงเรียนและชุมชน ในช่วงภาคการศึกษาปัจจุบัน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในประเด็นที่มีการดำเนินงานใน ต่อไปนี้

การดำเนินงาน	รายการดำเนินการ
1. โครงสร้าง ชมรม/ชุมนุม และ องค์ประกอบ	☐ 1.1 มีชมรม/ชุมนุม อย.น้อย ☐ 1.2 มีแกนนำและสมาชิกอย่างน้อย 25 คนต่อโรงเรียน โดยมาจากทุกระดับชั้น (กรณีโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่ถึง 200 คน ให้มีสมาชิกอย่างน้อย 10 คน) ☐ 1.3 มีคณะกรรมการชมรม และมีครูที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม ☐ 1.4 มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษร ☐ 1.5 สมาชิกชมรม อย.น้อย มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมและมี ผู้รับผิดชอบ แต่ละกิจกรรมในแผนที่ชัดเจน ☐ 1.6 มีการประชุมกรรมการ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และมีรายงานการประชุม ☐ 1.7 มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
2. กิจกรรม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์	☐ 2.1 การพูดหน้าเสาธง (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง) ☐ 2.2 จัดเสียงตามสาย (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง) ☐ 2.3 จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง) ☐ 2.4 จัดทำเอกสารเผยแพร่ (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง) ☐ 2.5 จัดนิทรรศการ และแสดงผลงานนักเรียน อย.น้อย คู่มคอของผู้บริโภค (ดำเนินการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง) ☐ 2.6 เดินรณรงค์ (ดำเนินการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง) ☐ 2.7 จัดรายการที่วิวงจรปิด ☐ 2.8 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ทาง Website ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. กิจกรรมด้าน การตรวจสอบ	☐ 3.1 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาอาหาร ☐ 3.2 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษายา ☐ 3.3 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาเครื่องสำอาง ☐ 3.4 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาวัตถุอันตราย ☐ 3.5 ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้านกายภาพ ☐ 3.6 ตรวจสอบคุณภาพยาด้านกายภาพ ☐ 3.7 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องสำอางด้านกายภาพ

การดำเนินงาน	รายการดำเนินการ
	☐ 3.8 ตรวจสอบโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ ☐ 3.9 ตรวจสอบโดยใช้ชุดทดสอบ เช่น อาหาร ไอโอดีนในเกลือ สารไฮโดรควิโนน ในเครื่องสำอาง ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ	☐ 4.1 สำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียน ☐ 4.2 ตรวจสอบสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน ☐ 4.3 ตรวจสอบความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วมในโรงเรียน ☐ 4.4 ตรวจสอบสภาพห้องพยาบาล และตู้ยา ☐ 4.5 ตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มในโรงเรียน ☐ 4.6 ส่งเสริมให้มีอาหารเพื่อสุขภาพ ☐ 4.7 ส่งเสริมการจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาสุขภาพในโรงเรียน ☐ 4.8 สำรวจ และดูแลสุขอนามัยนักเรียน ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. กิจกรรมบูรณาการสู่การเรียนรู้การสอน	<p>ครูผู้สอนได้มีการบูรณาการกิจกรรมสู่การเรียนรู้การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดบ้าง</p> ☐ 5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ☐ 5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ☐ 5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ☐ 5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ☐ 5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ☐ 5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ☐ 5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ☐ 5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ☐ 5.9 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. การสนับสนุนชมรม/ชุมนุม อย.น้อย	<p>ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใดบ้างต่อไปนี้</p> ☐ 6.1 ผู้บริหารโรงเรียน ☐ 6.2 หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน ☐ 6.3 ผู้ปกครอง/ชุมชน ☐ 6.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินงาน	รายการดำเนินการ
	☐ 6.5 หน่วยงานสาธารณสุข ☐ 6.6 ผู้ประกอบการ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. กิจกรรมพิเศษ อื่น ๆ	โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรม อย.น้อย ใดบ้าง ☐ 7.1 การสร้างเครือข่ายโรงเรียน อย.น้อย ☐ 7.2 การขยายผลสู่ชุมชน ☐ 7.3 กิจกรรม อย.น้อย สอนน้อง ☐ 7.4 กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง ☐ 7.5 กิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อม ☐ 7.6 กิจกรรมเกษตรปลอดสารพิษ ☐ 7.7 กิจกรรมคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค ☐ 7.8 การสนับสนุนผู้ประกอบการในร้านอาหาร เช่น การให้ป้ายรางวัล ☐ 7.9 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นสุขภาพ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของกิจกรรม อย.น้อย

3.1 ผลผลิต (Product) ที่ได้จากกิจกรรม อย.น้อย ได้แก่ อะไรบ้าง (ผลผลิตที่เป็นรูปธรรม เช่น นวัตกรรม หนังสือ คู่มือ แผนงาน โครงการ ฯลฯ) โปรดระบุเป็นข้อๆ

.....

.....

.....

.....

3.2 ผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดจากกิจกรรม อย.น้อย

- นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง **เพิ่มมากขึ้น**
- ปัญหาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน **ลดน้อยลง**
- เกิดเครือข่าย อย.น้อย
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

.....

3.3 ผลกระทบ (Impact) ของกิจกรรม อย.น้อย

- โรงเรียนได้รับการยอมรับ/มีชื่อเสียงจาก กิจกรรม อย.น้อย
- พ่อแม่/ผู้ปกครองมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง **เพิ่มมากขึ้น**
- ปัญหาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน **ลดน้อยลง**
- เกิดพื้นที่สุขภาพทั้งในและนอกโรงเรียน
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 4 ความคาดหวังในการดำเนินโครงการ อย.น้อย

อาจารย์มีความคาดหวังจากการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน ตามประเด็นต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด
[5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด]

ข้อ	ความคาดหวัง	ระดับความคาดหวัง				
		5	4	3	2	1
1	มีกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง					
2	ได้รับการสนับสนุนชุดทดสอบ และสถิติวิธีการตรวจสอบ					
3	ให้รางวัลสนับสนุนการทำกิจกรรม อย.น้อย					
4	มีกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียน อย.น้อย					
5	กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง					

สิ่งที่อาจารย์ต้องการบอกไปยัง อย.

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม

โครงการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย เริงปริมาณและเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของเครื่องมือ1) เพื่อใช้บันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ภายในโรงเรียนและ2) เพื่อใช้บันทึกข้อมูลสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคาดหวังต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียนของนักเรียนและครู

ผู้ทำการศึกษาจะใช้แบบบันทึกข้อมูลภาคสนามนี้ระหว่างลงพื้นที่เป้าหมาย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ สังเกต และศึกษาเอกสาร ร่วมกัน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่ศึกษา

1. ชื่อโรงเรียน.....จังหวัด.....
2. จำนวนนักเรียนทั้งหมด..... คน จำนวนนักเรียนแกนนำ.....คน
3. จำนวนครูทั้งหมด.....คน จำนวนครูที่ปรึกษา อย.น้อย.....คน
4. จำนวนปีที่ได้เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย.....ปี
5. รางวัลที่เคยได้รับที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย.....
.....
.....
6. โรงเรียนได้รับการรับรองให้เป็นโรงเรียน อย.น้อย ยังไม่รับรอง รับรอง ระดับ.....
7. อธิบายสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน(สังเกตโรงอาหาร ร้านค้า พฤติกรรมการบริโภคของนักเรียน).....
.....
.....
.....
.....
8. อธิบายสภาพแวดล้อมโดยรอบของโรงเรียน(สังเกตหน้าโรงเรียน บริเวณโดยรอบโรงเรียน ร้านค้า สภาพชุมชน ฯลฯ).....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย

ประเด็นการศึกษาเป็นคำถามที่ต่อเนื่อง สอบถามผู้บริหารและครูแกนนำที่ปรึกษากิจกรรม อย.น้อย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ เพื่อแสดงว่าได้ใช้วิธีการศึกษาใดบ้างในการหาคำตอบ แล้วบันทึกผลในช่องผลสรุปจากการศึกษา

ประเด็นการศึกษา	วิธีการศึกษา			ผลสรุปจากการศึกษา
	สัมภาษณ์	สังเกต	เอกสาร	
1. โรงเรียนมีนโยบาย/แผนงาน อะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม อย.น้อย เกี่ยวข้องอย่างไร การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย สอดคล้องกับนโยบายเหล่านั้นหรือไม่				
2. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนกิจกรรม อย.น้อย จากหน่วยงานใดบ้าง มีการสนับสนุนอย่างไร เพียงพอหรือไม่				
3. โรงเรียนมีจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค อะไรบ้าง				
4. โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย อย่างไรบ้างมีคณะทำงานอย่างไร				
5. การดำเนินงาน อย.น้อย ที่โดดเด่น เห็นผลได้ อย่างชัดเจนมีอะไรบ้าง อะไรที่เป็นแบบอย่างให้ที่อื่นได้ศึกษาดูงานได้				
6. ท่านมีการขยายเครือข่ายกิจกรรม อย.น้อย ไปอย่างไร มีเป้าหมายหรือไม่				
7. ท่านมีเครือข่ายการทำงานของกิจกรรม อย.น้อย หรือไม่ ถ้ามีเครือข่ายใดบ้าง มีความเข้มแข็งมากน้อยเพียงใด				
8. ท่านมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการทำงาน กิจกรรม อย.น้อย อย่างไร				
9. ท่านคิดว่า กิจกรรม อย.น้อย ภายในโรงเรียนของท่านประสบผลสำเร็จแล้วหรือไม่ ถ้าสำเร็จแล้วเป็นเพราะอะไร ถ้ายังไม่สำเร็จเป็นเพราะอะไร				
10. ท่านคาดหวังที่จะให้กิจกรรม อย.น้อย เป็นไปในทิศทางใด				

ประเด็นการประชุมระดมความคิดเห็น

โครงการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย เริงปริมาณและเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อรวบรวมความคิดเห็นที่ต่อการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในปี 2556 และความคาดหวังต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียนของนักเรียนและครู

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ตัวแทนนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลา ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง

ผู้เข้าร่วม กลุ่มเป้าหมายหลัก ประกอบด้วย (1) คณะครูที่ปรึกษา อย.น้อย (2) นักเรียนแกนนำ อย.น้อย (3) ผู้ปกครองนักเรียน (4) แม่ค้า (5) ชมรมคุ้มครองผู้บริโภคระดับจังหวัด (6) สาธารณสุขจังหวัด และ (7) นักวิชาการ ผู้ดำเนินรายการ ผู้จัดบันทึก และผู้อำนวยการความสะอาด

ประเด็นสำคัญ

1. บทบาทและความเกี่ยวข้องในกิจกรรม อย.น้อย
2. กระบวนการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ภายในโรงเรียนเป็นอย่างไร
 - a. ด้านการวางแผน
 - b. ด้านการดำเนินการ มีกิจกรรมใดบ้าง
 - c. ด้านการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล
 - d. ด้านการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงแก้ไข
3. ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย(คน งบประมาณ การจัดการ วัสดุอุปกรณ์)
4. ประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ภายในโรงเรียน
 - a. ผลผลิตตามเป้าหมาย(ที่เห็นเป็นรูปธรรม จับต้องได้)
 - b. ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย
 - c. ผลกระทบด้านบวก และผลกระทบด้านลบ
5. ความคาดหวังต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน

ภาคผนวก ข.

ข้อมูลโรงเรียนที่ใช้ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างส่วนที่ 1 การสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณ

ข้อมูลโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน อย.

น้อย และการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน

ภูมิภาค	จังหวัด	ประเภท	ชื่อโรงเรียน	การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย		จำนวน นักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง
				ครูที่ปรึกษา	นร.แกนนำ	
เหนือ	เชียงใหม่	ประถมศึกษา	บ้านเชิงดอยสุเทพ	1	10	60
		ประถมศึกษา	บ้านแม่เหียะสามัคคี	1	10	50
		มัธยมศึกษา	สันป่าตองวิทยาคม	1	10	119
		มัธยมศึกษา	วัดโนนทัยพายัพ	1	9	109
	ลำปาง	ประถมศึกษา	เทศบาล 3 (บุญทวงศ์อนุกุล)	1	10	60
		มัธยมศึกษา	แม่เกาะวิทยา	1	10	119
	นครสวรรค์	ประถมศึกษา	วัดประชาสรรค์	1	10	32
	พิษณุโลก	มัธยมศึกษา	โรงเรียนเนินสะอาดวิทยาคม	1	10	120
ตะวันออกเฉียงเหนือ	อุบลราชธานี	ประถมศึกษา	บ้านปลาตุก	1	10	60
		ประถมศึกษา	บ้านดอนกลาง (ราษฎร์สงเคราะห์)	-	-	58
		มัธยมศึกษา	เบ็ญจมะมหาราช	1	10	120
		มัธยมศึกษา	โนนสูงวิทยาคม	1	10	120
	ขอนแก่น	ประถมศึกษา	เทศบาลบ้านสามเหลี่ยม	1	10	60
		ประถมศึกษา	อนุบาลขอนแก่น	1	10	55
		มัธยมศึกษา	ขามแก่นนคร	1	10	118
	หนองคาย	มัธยมศึกษา	นาหนึ่งพัฒนศึกษา	1	10	90
		มัธยมศึกษา	ปทุมเทพวิทยาคาร	1	10	110
	กลาง	อ่างทอง	ประถมศึกษา	บ้านน้ำผึ้ง	1	10
มัธยมศึกษา			ชุมชนวัดปราสาท (นรสิงห์ประชาส)	1	10	114
มัธยมศึกษา			วิเศษไชยชาญ "ตันติวิทยาคม"	-	10	120
นครปฐม		มัธยมศึกษา	ภัทรญาณวิทยา	1	10	118
ชัยนาท		ประถมศึกษา	อนุบาลชัยนาท	1	10	60
		มัธยมศึกษา	หันคาพิทยาคม	1	10	118
ใต้	พังงา	ประถมศึกษา	บ้านโนไร่	1	10	54
		มัธยมศึกษา	ทุ่งโพธิ์วิทยา	1	10	114
	ภูเก็ต	ประถมศึกษา	เทศบาลบ้านบางเหนียว	1	10	60
		มัธยมศึกษา	สตรีภูเก็ต	1	10	119
	สงขลา	ประถมศึกษา	วัดแหลมพ้อ	1	10	11
มัธยมศึกษา		หาดใหญ่วิทยาลัย 2	1	10	86	

ภูมิภาค	จังหวัด	ประเภท	ชื่อโรงเรียน	การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย		จำนวน นักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง	
				ครูที่ปรึกษา	นร.แกนนำ		
ตะวันออก	สระแก้ว	ประถมศึกษา	ชุมชนบ้านใหม่หนองไทร	1	10	41	
		มัธยมศึกษา	สระแก้ว	1	10	119	
	ระยอง	ประถมศึกษา	โรงเรียนวัดศรีภวานาราม	-	9	60	
		ประถมศึกษา	โรงเรียนเกาะแก้วพิศดาร	1	10	40	
	จันทบุรี	ประถมศึกษา	บ้านคลองบอน	1	10	60	
		มัธยมศึกษา	ศรียานุสรณ์	1	10	120	
		มัธยมศึกษา	เบญจมาชูทิศ	1	10	120	
	กทม.และ ปริมณฑล	กรุงเทพฯ	มัธยมศึกษา	นนทรีวิทยา	1	9	118
			มัธยมศึกษา	ราชวินิตบางแคปานขำ	1	10	120
นนทบุรี		ประถมศึกษา	เทศบาลปลายบางวัดส้มเกลี้ยง	1	8	58	
		มัธยมศึกษา	ปากเกร็ด	0	6	60	
		มัธยมศึกษา	สตรีนนทบุรี	1	10	115	
สมุทรปราการ		ประถมศึกษา	คลองนาเกลือน้อย (กลีน้อยอุปถัมภ์)	1	10	60	
รวม				38	421	3,675	

กลุ่มตัวอย่างส่วนที่ 2 การสำรวจข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย
ในโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

สังกัด	ชื่อโรงเรียน	การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย	
		ครูที่ รับผิดชอบ	นร.แกนนำ อย.น้อย
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	สันติราษฎร์วิทยาลัย	1	10
	มัธยมวัดดุสิตาราม	1	10
	วัดบวรนิเวศ	1	10
	โพธารพินยากร	-	10
	มัธยมวัดธาตุทอง	1	10
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน (สช.)	อัสสัมชัญ	1	10
	กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	1	4
	สีตบุตรบำรุง	1	10
สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร (กทม.)	ปทุมวนาราม	1	10
	วัดเศวตฉัตร	1	10
	บางเขน(ไผ่สาลิ้นจี่สนธิ์)	1	10
รวม		10	104

**ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เข้าร่วมประชุมครูและนักเรียนแกนนำ
ที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลเชิงคุณภาพในด้านการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ภายในโรงเรียน**

ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนแกนนำ	จำนวนครูทั้งหมด	จำนวนครูที่ปรึกษา อย.น้อย	จำนวนปีที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย	รางวัลที่ได้รับ	โรงเรียนได้รับการรับรองให้เป็นโรงเรียน อย.น้อย
1. สบปราบพิทยาคม	ลำปาง	1,063	45	65	1	11	โล่รางวัล อย.น้อยยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม
2. นวมินทร์ราชูทิศ	นครสวรรค์	2511	65	128	4	9	กิจกรรม อย.น้อย ระดับดีเยี่ยม	ระดับดีเยี่ยม
3. ลือคำหาญวารินชำราบ	อุบลราชธานี	3,000	120	160	5	8	ชนะเลิศระดับภาค	ยังไม่รับรอง
4. มัญจาคีรี	ขอนแก่น	2,400	160	150	12	8	ระดับจังหวัด	ดีเยี่ยม
5. นาหนึ่งพัฒนศึกษา	หนองคาย	856	205	33	1	10	รองชนะเลิศเครือข่ายบริการที่ 8	ได้รับการรับรอง ระดับ เขตตรวจราชการ
6. สตรีนนทบุรี	นนทบุรี	2,884	50	120	10	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ดีเยี่ยม
7. หันคาราษฎร์รังษชาติ	ชัยนาท	594	15	36	1	6	ไม่ระบุ	ดี
8. พุ่มโพธิ์วิทยา	พังงา	610	75	52	6	10	ชนะเลิศระดับประเทศ	ดีเยี่ยม
9. เทศบาลบ้านบางเหนียว	ภูเก็ต	1,998	480	84	2	8	รางวัลชมเชยระดับเครือข่าย	ดีเยี่ยม*
10. หาดใหญ่วิทยาลัย 2	สงขลา	3,200	100	160	1	10	ชมเชยระดับประเทศ	ดีเยี่ยม
11. ชุมชนบ้านใหม่หนองไทร	สระแก้ว	102	15	9	1	5	รร.ส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร	ระดับดีเยี่ยม
12. แกลง "วิทยสถาวร"	ระยอง	2,837	187	127	2	10	ชนะเลิศระดับจังหวัด/ชนะเลิศ ระดับภาค และรางวัลชมเชย ระดับประเทศ	ไม่ระบุ
13. ศรียานุสรณ์	จันทบุรี	3,688	150	154	2	10	ชนะเลิศระดับประเทศ	ไม่ระบุ
14. ทีปังกรวิทยาพัฒน์(ทวี)	กรุงเทพมหานคร	1,700	88	83	3	14	ชนะเลิศระดับเขตพื้นที่	ระดับดี

ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนแกนนำ	จำนวนครูทั้งหมด	จำนวนครูที่ปรึกษา อ.น้อย	จำนวนปีที่เข้าร่วมโครงการ อ.น้อย	รางวัลที่ได้รับ	โรงเรียนที่ได้รับการรับรองให้เป็นโรงเรียน อ.น้อย
วัฒนา)ในพระราชูปถัมภ์ฯ								
15. นาหลวง	กรุงเทพมหานคร	2}265	5	107	2	2	ไม่ระบุ	ยังไม่รับรอง
16. ภัทรญาณวิทยา	นครปฐม	1,277	89	61	4	10	รองชนะเลิศระดับจังหวัด	ระดับดีมาก
17. คลองนาเกลืออ้อย (กลินอยู่ อุปถัมภ์)	สมุทรปราการ	580	30	40	1		รองชนะเลิศ	ดีเยี่ยม
18. เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ	860	24	57	3	6	โครงการเกี่ยวกับสุขภาพระดับ จังหวัด	ได้รับการรับรอง ระดับ เขตตรวจราชการ
19. เมืองคง	นครราชสีมา	3,035	315	100	50	8	ชนะเลิศระดับจังหวัดและระดับ เขตพื้นที่	ระดับดีเยี่ยม
20. คำแสนวิทยาสรรค์	หนองบัวลำภู	3,500	35	110		4	ชนะเลิศระดับจังหวัด	รับรองระดับต้นแบบ
21. บางแพปฐมพิทยา	ราชบุรี	1,100	49		5		ชนะเลิศระดับจังหวัด	รับรองระดับดีเยี่ยม
22. ประชามงคล	กาญจนบุรี	1,256	41	72	2	10	ชนะเลิศระดับจังหวัด รองชนะเลิศระดับภาค	ไม่ระบุ
23. โนนสูงพิทยาคาร	อุดรธานี	1,032	40	65	5	10	ชนะเลิศระดับจังหวัด/รอง ชนะเลิศระดับเขตตรวจราชการ ที่10-12	ระดับดีเยี่ยม
24. สตรีศรีน่าน	น่าน	2,998	120	141	2	6	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
25. เทศบาลประดู่	ลำพูน	1,009	68	59	1	6	รองชนะเลิศระดับเขตพื้นที่	ระดับยอดเยี่ยม
26. สภาราชนิ	ตรัง	2,602	18	154	1	10		ระดับดี

ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนแกนนำ	จำนวนครูทั้งหมด	จำนวนครูที่ปรึกษา อ.น้อย	จำนวนปีที่เข้าร่วมโครงการ อ.น้อย	รางวัลที่ได้รับ	โรงเรียนได้รับการรับรองให้เป็นโรงเรียน อ.น้อย
27. เรณูนครวิทยานุกูล	นครพนม	2,370	64	115	7	10	การจัดกิจกรรมดีเยี่ยมระดับจังหวัด	ไม่ระบุ
28. พนัสพิทยาคาร	ชลบุรี	3,200	200	132	1	8	ดีเด่นระดับเขต	ระดับดีเยี่ยม
29. คำเขื่อนแก้วอุปถัมภ์	ยโสธร	2,695	120	125	3	5	รองชนะเลิศนวัตกรรมดีเด่นระดับประเทศ	ระดีดีเยี่ยม
30. เบญจมาภราชรังสฤษฏ์ 2	ฉะเชิงเทรา	2,236	587	109	2	9	ชนะเลิศระดับจังหวัด/รองชนะเลิศระดับเขต/ชมเชยระดับประเทศ	ระดับดีมาก
31. สมุทรสาครวิทยาลัย	สมุทรสาคร	3,033	30	154	2	10	ชนะเลิศระดับเขต 6-7	ระดับดีเยี่ยม
32. บัวขาว	กาฬสินธุ์	2,919	68	138	5	9	ชนะเลิศระดับภาค/รางวัลชมเชยระดับประเทศ	ระดับดีเยี่ยม
33. ผดุงนารี	มหาสารคาม	4,040	320	179	6	10		ระดับดีเยี่ยม
34. เบญจมาภราชพิศ	เพชรบุรี	3,040	87	159	2	9	ร.อ.ย.น้อยระดับดีเยี่ยม	ระดับดีเยี่ยม
35. นครไตรตรึงษ์	กำแพงเพชร	659	79	35	2	9	ร.อ.ย.ดีเด่น/รางวัลชมเชยระดับภาค	ไม่ระบุ
36. โพธิ์ไทรงามวิทยาคม	พิจิตร	159	23	13	1	12		ยังไม่รับรอง
37. สิรินคร	สุรินทร์	3,500	72	210	2	4	รองชนะเลิศโครงการแก้ปัญหาสุขภาพในโรงเรียน	ไม่ระบุ
38. เมืองปอน	แม่ฮ่องสอน	2,009	60	18	2	8	ไม่ระบุ	ระดับดีเยี่ยม

ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนแกนนำ	จำนวนครูทั้งหมด	จำนวนครูที่ปรึกษา อ.น้อย	จำนวนปีที่เข้าร่วมโครงการ อ.น้อย	รางวัลที่ได้รับ	โรงเรียนที่ได้รับการรับรองให้เป็นโรงเรียน อ.น้อย
39. คู่มือศึกษาลัย	สุพรรณบุรี	1,050	25	50	3	7	ชนะเลิศระดับจังหวัด/รอง ชนะเลิศระดับภาคกลาง	ยังไม่รับรอง
40. บึงโขงหลงวิทยาคม	บึงกาฬ	990	30	56	1	20	รองชนะเลิศระดับจังหวัด	ดีเยี่ยม
41. เบญจมาภานุทิศ	นครศรีธรรมราช	3,500	95	200	5	10	รองชนะเลิศระดับประเทศ	
42. ธีรวิทยา	ยะลา	1,295	50	48	6		ชมเชยระดับเขต/ภาค	ดีเยี่ยม
43. อนุบาลระนอง	ระนอง	1,277	35	62		10	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
44. แม่ปะวิทยาคม	ตาก	420	25	24	2	6	ไม่ระบุ	ดีเยี่ยม
45. โคกสำโรงวิทยา	ลพบุรี	1,920	92	150	5	11	ชนะเลิศระดับจังหวัด	ดีเยี่ยม
46. คลองจั่น	สุราษฎร์ธานี	113	43	15	4	10	ชนะเลิศระดับจังหวัด/รอง ชนะเลิศระดับภาค	ดีเยี่ยม
47. บ้านเขาชะงอก	เพชรบูรณ์	441	25	22	3	7	ยอดเยี่ยมระดับจังหวัด	ยังไม่รับรอง
48. หานโพธิ์พิทยาคม	พัทลุง	243	50	18	1	8	รองชนะเลิศระดับเครือข่าย	ดีเยี่ยม
49. พะเยาพิทยาคม	พะเยา	3,700	60	230	2	10	ดีเด่น/ดีเยี่ยม	ไม่ระบุ
50. แก่งคอย	สระบุรี	2,847	44	146	2	13	ไม่ระบุ	จังหวัด
51. ธรรมศาสตร์คลองหลวง วิทยาคม	ปทุมธานี	4,197	68	155	3	10	ชนะเลิศระดับประเทศ	ดีมาก
52. ศรีวินิตวิทยาคม	สิงห์บุรี	176	15	16	3	10	นวัตกรรมดีเด่นระดับประเทศ	ดีเยี่ยม
53. อนุบาลกุยบุรี(วัดอ้อบาง)	ประจวบคีรีขันธ์	1,050	32	56	2	9	ชนะเลิศระดับเขต6,7/ชมเชย ระดับประเทศ	ดีเยี่ยม

ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน นักเรียน แกนนำ	จำนวน ครู ทั้งหมด	จำนวนครู ที่ปรึกษา อ.น้อย	จำนวนปี ที่เข้าร่วม โครงการ อ.น้อย	รางวัลที่ได้รับ	โรงเรียนที่ได้รับการ รับรองให้เป็น โรงเรียน อ.น้อย
54. บ้านไร่วิทยา	อุทัยธานี	1,407	100	65	2	10	ดีเด่นระดับจังหวัด	ดีเยี่ยม
55. บ้านสวนกล้วย	ศรีสะเกษ	244	60	16	10	10	รองชนะเลิศระดับเขต	ยังไม่รับรอง

ภาคผนวก ค
ผลการสำรวจเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย
ในโรงเรียนภาพรวมทั่วประเทศ

1. การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ของนักเรียนแกนนำ

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนแกนนำ อย.น้อย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.71 เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 59.03 และผู้ตอบแบบสอบถามประมาณร้อยละ 90 ที่เคยเป็นสมาชิก อย.น้อยหรือเป็นแกนนำ อย.น้อย ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนแกนนำ อย.น้อย

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
● ชาย	156	30.29
● หญิง	359	69.71
ระดับชั้น		
● ประถมศึกษา	211	40.97
● มัธยมศึกษา	304	59.03
เป็นนักเรียน อย.หรือไม่		
● ไม่ได้เป็น	48	9.32
● เป็นสมาชิก อย.น้อย	190	36.89
● เป็นแกนนำ อย.น้อย	257	49.90
● เคยเป็นแกนนำ อย.น้อย	20	3.88

1.2 การดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ของนักเรียน

กิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลสุขภาพในโรงเรียน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด คิดเป็นร้อยละ 79.69, กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ การตรวจสอบฉลากอาหาร คิดเป็นร้อยละ 78.62, กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลสุขภาพในโรงเรียน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ การรณรงค์ คิดเป็นร้อยละ 68.59, กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/ การดูแลสุขภาพ ในชุมชน ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ เดินรณรงค์ คิดเป็นร้อยละ 76.78, ในการเรียนการสอน ให้นำเนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลสุขภาพ มาใช้ในการเรียนการสอน วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.28, การทำโครงการแบบกำหนดหัวข้อและมุ่งเน้นรูปแบบการนำเสนอผลงาน นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ โครงการอาหารเพื่อสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 75.47, กิจกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลสุขภาพ ในบ้านเรือน โดยนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในบ้านเรือน เช่น ใช้ในการเลือกซื้ออาหาร มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 84.91 และ กิจกรรมอื่นๆที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น และ

เกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย ที่น้องๆ ได้ทำหรือเข้าร่วม ที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุดคือ อาหารปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 67.60 ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ความถี่และร้อยละของนักเรียนแกนนำที่ดำเนินกิจกรรม อย.น้อย

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. กิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพในโรงเรียน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	57	11.07
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	458	88.93
● จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด	365	79.69
● การพูดหน้าเสาธง	291	63.54
● จัดเสียงตามสาย	241	52.62
● จัดทำเอกสารเผยแพร่	229	50.00
● website	71	15.50
● จัดรายการที่วิทยุโรงเรียน	35	7.64
● อื่นๆ	25	5.46
2. กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	66	12.82
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	449	87.18
● ตรวจสอบฉลากอาหาร	353	78.62
● ตรวจสอบฉลากยา	293	65.26
● ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้านกายภาพ	285	63.47
● ตรวจสอบน้ำดื่มในโรงเรียน	262	58.35
● ตรวจสอบคุณภาพยาด้านกายภาพ ดูสี กลิ่น	239	53.23
● ตรวจสอบอาหารโดยใช้ชุดทดสอบ	236	52.56
● ตรวจสอบฉลากเครื่องสำอาง	189	42.09
● ตรวจสอบไอโอดีนในเกลือโดยใช้ชุดทดสอบ	146	32.52
● ตรวจสอบไฮโดรควิโนนในเครื่องสำอาง	68	15.14
● อื่นๆ	6	1.34
3. กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพในโรงเรียน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	63	12.23
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	452	87.77
● เดินรณรงค์	310	68.58
● ตรวจสอบความสะอาดของโรงอาหารในโรงเรียน	292	64.60
● จัดนิทรรศการ	264	58.41

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
• ตรวจสอบความสะอาดของห้องน้ำในโรงเรียน	240	53.10
• การสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียน	239	52.88
• การจัดแสดงผลงานของนักเรียนที่เกี่ยวกับกิจกรรม อย.น้อย	235	51.99
• การสาธิตและจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	170	37.61
• การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น ละครสั้น ดนตรี	139	30.75
• อื่นๆ	18	3.98
4. กิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/ การดูแลรักษาสุขภาพในชุมชน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	136	26.41
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	379	73.59
• เดินรณรงค์	291	76.78
• จัดนิทรรศการ	199	52.51
• การประมวลผลงานนักเรียนในด้านต่างๆ	158	41.69
• การสร้างเครือข่ายในชุมชน	146	38.52
• การสาธิตและจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	142	37.47
• การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น ละครสั้น ดนตรี	120	31.66
• การเผยแพร่ความรู้ในชุมชน เช่น วิทยุ เคเบิลทีวี	111	29.29
• หอกระจายข่าว	73	19.26
5. ในการเรียนการสอน ครูนำเนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพมาใช้ในการเรียนการสอน		
☐ ไม่ได้ดำเนินการ	51	9.90
☐ ได้ดำเนินการ โดยนำมาบูรณาการกับกลุ่มสาระใดบ้าง	464	90.10
• สุขศึกษาและพลศึกษา	405	87.28
• การงานอาชีพและเทคโนโลยี	363	78.23
• วิทยาศาสตร์	318	68.53
• สังคมศึกษา	205	44.18
• ภาษาไทย	168	36.21
• ศิลปะ	164	35.34
• ภาษาต่างประเทศ	154	33.19
• คณิตศาสตร์	128	27.59
6. การทำโครงการแบบกำหนดหัวข้อและมุ่งเน้นรูปแบบการนำเสนอผลงาน		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	140	27.18
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นโครงการใดต่อไปนี้	375	72.82

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
• โครงการอาหารเพื่อสุขภาพ	283	75.47
• โครงการอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ	242	64.53
• โครงการต่อต้านยาเสพติด	244	65.07
• โครงการสิ่งแวดล้อม	190	50.67
• อื่นๆ	13	3.47
7. กิจกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ/การดูแลรักษาสุขภาพในบ้านเรือน		
☐ ไม่ได้ดำเนินการ	71	13.79
☐ ได้ดำเนินการ โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	444	86.21
• นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในบ้านเรือน เช่น ใช้ในการเลือกซื้ออาหาร	377	84.91
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหาร	324	72.97
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ยา	280	63.06
• ตรวจสอบวัตถุอันตราย เช่น สารกำจัดแมลง ผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำ	208	46.85
• ตรวจสอบผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง	181	40.77
• อื่นๆ	14	3.15
8. กิจกรรมอื่นๆที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น และเกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย ที่น้องๆ ได้ทำหรือเข้าร่วม		
☐ ไม่ได้ทำ/ไม่ได้เข้าร่วม	49	9.51
☐ ได้ทำ/เข้าร่วม โดยเป็นกิจกรรมใดต่อไปนี้	466	90.49
• อาหารปลอดภัย	315	67.60
• อย.น้อย สอนน้อง	314	67.38
• โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	310	66.52
• เศรษฐกิจพอเพียง	289	62.02
• ปลูกผักปลอดสารพิษ	248	53.22
• การสร้างเครือข่ายโรงเรียน อย.น้อย	238	51.07
• ธนาคารขยะ	234	50.21
• เด็กไทยพันธุ์ดี	218	46.78
• สุขาน่าใช้	217	46.57
• ผลิตน้ำปุ๋ยหมักชีวภาพ (EM)	196	42.06
• เด็กไทยไร้พุง	182	39.06
• โครงการเด็กไทยทำได้	160	34.33

2. การดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียนทั่วประเทศ

2.1 ผลการสำรวจเชิงปริมาณ

(1) ข้อมูลพื้นฐานของครูที่เป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรม อย.น้อย ในโรงเรียน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 87.50 ส่วนใหญ่โรงเรียน จะได้รับการประเมินเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน อย.น้อย คิดเป็น ร้อยละ 79.17 และมีผลการประเมิน อยู่ใน ระดับดีเยี่ยม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.89 ดังรายละเอียดในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
• ชาย	6	12.50
• หญิง	42	87.50
มีการประเมินเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน อย.น้อย		
• ไม่มี	10	20.83
• มี	38	79.17
▪ พอใช้	3	7.89
▪ ดี	9	23.68
▪ ดีมาก	2	5.26
▪ ดีเยี่ยม	22	57.89
▪ ไม่ได้ระบุ	2	5.26

(2) การดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียนทั่วประเทศ

การดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียนในด้าน โครงสร้างชมรม/ชุมนุม และ องค์ประกอบ พบว่า มีคณะกรรมการชมรม และมีครูที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม และมีคณะกรรมการชมรม และมีครูที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม คิดเป็นร้อยละ 89.60 กิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ มีการ จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง) คิดเป็นร้อยละ 95.80 กิจกรรมด้านการตรวจสอบ มีการ ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาอาหาร มากที่สุดคิด เป็นร้อยละ 87.50 กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ มีการตรวจสอบสุขภาพอาหารในโรงเรียน มากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 93.80 กิจกรรมบูรณาการสู่การเรียนรู้การสอน ครูผู้สอนได้มีการบูรณาการกิจกรรมสู่การเรียนรู้ การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.80, การสนับสนุน ชมรม/ชุมนุม อย.น้อย โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน และหน่วยงานสาธารณสุข มาก ที่สุดคิดเป็นร้อยละ 91.70 ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่โรงเรียนมีการดำเนินการ ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรม อย.น้อย สอนน้องคิดเป็นร้อยละ 81.20 รองลงมาเป็นกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 79.20 ดัง รายละเอียดในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ความถี่และร้อยละของการดำเนินงาน อย.น้อย ในโรงเรียน

รายการ	ไม่มีการดำเนินงาน		มีการดำเนินงาน	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. โครงสร้างชมรม/ชุมนุม และองค์ประกอบ				
1.1 มีชมรม/ชุมนุม อย.น้อย	5	10.40	43	89.60
1.2 มีแกนนำและสมาชิกอย่างน้อย 25 คนต่อโรงเรียน โดยมาจากทุกระดับชั้น (กรณีโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่ถึง 200 คน ให้มีสมาชิกอย่างน้อย 10 คน)	7	14.60	41	85.40
1.3 มีคณะกรรมการชมรม และมีครูที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม	5	10.40	43	89.60
1.4 มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษร	11	22.90	37	77.10
1.5 สมาชิกชมรม อย.น้อย มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรม และมีผู้รับผิดชอบ แต่ละกิจกรรมในแผนที่ชัดเจน	10	20.80	38	79.20
1.6 มีการประชุมกรรมการ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และมีรายงานการประชุม	13	27.10	35	72.90
1.7 มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม	18	37.50	30	62.50
2. กิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์				
2.1 การพูดหน้าเสาธง (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง)	8	16.70	40	83.30
2.2 จัดเสียงตามสาย (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง)	7	14.60	41	85.40
2.3 จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ เช่น บอร์ด (ดำเนินการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง)	2	4.20	46	95.80
2.4 จัดทำเอกสารเผยแพร่ (ดำเนินการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง)	17	35.40	31	64.60
2.5 จัดนิทรรศการ และแสดงผลงานนักเรียน อย.น้อย คู่มัครองผู้บริโภค (ดำเนินการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง)	13	27.10	35	72.90
2.6 เดินรณรงค์ (ดำเนินการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง)	15	31.20	33	68.80
2.7 จัดรายการทีวีวงจรมิด	38	79.20	10	20.80
2.8 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ทาง Website	32	66.70	16	33.30
3. กิจกรรมด้านการตรวจสอบ				
3.1 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาอาหาร	6	12.50	42	87.50
3.2 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษายา	8	16.70	40	83.30
3.3 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาเครื่องสำอาง	18	37.50	30	62.50
3.4 ตรวจสอบฉลาก ภาชนะบรรจุ และการเก็บรักษาวัตถุอันตราย	20	41.70	28	58.30
3.5 ตรวจสอบคุณภาพอาหารด้านกายภาพ	7	14.60	41	85.40
3.6 ตรวจสอบคุณภาพยาต้านกายภาพ	17	35.40	31	64.60
3.7 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องสำอางด้านกายภาพ	25	52.10	23	47.90
3.8 ตรวจสอบโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ	18	37.50	30	62.50
3.9 ตรวจสอบโดยใช้ชุดทดสอบ เช่น อาหาร ไอโอดีนในเกลือ	19	39.60	29	60.40

รายการ	ไม่มีการดำเนินงาน		มีการดำเนินงาน	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
สารไฮโดรควิโนน ในเครื่อง				
4. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ				
4.1 สำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียน	6	12.50	42	87.50
4.2 ตรวจสอบสุขอนามัยอาหารในโรงเรียน	3	6.20	45	93.80
4.3 ตรวจสอบความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วมในโรงเรียน	7	14.60	41	85.40
4.4 ตรวจสอบสภาพห้องพยาบาล และตู้ยา	10	20.80	38	79.20
4.5 ตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มในโรงเรียน	12	25.00	36	75.00
4.6 ส่งเสริมให้มีอาหารเพื่อสุขภาพ	13	27.10	35	72.90
4.7 ส่งเสริมการจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาสุขภาพในโรงเรียน	21	43.80	27	56.20
4.8 สำรวจ และดูแลสุขอนามัยนักเรียน	6	12.50	42	87.50
5. กิจกรรมบูรณาการสู่การเรียนการสอน				
ครูผู้สอนได้มีการบูรณาการกิจกรรมสู่การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดบ้าง				
5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	4	8.30	44	91.70
5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	2	4.20	46	95.80
5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษา และพลศึกษา	3	6.20	45	93.80
5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา	12	25.00	36	75.00
5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	16	33.30	32	66.70
5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	21	43.80	27	56.20
5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	19	39.60	29	60.40
5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	20	41.70	28	58.30
5.9 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	13	27.10	35	72.90
6. การสนับสนุนชมรม/ชุมนุม อย.น้อย				
ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใดบ้างต่อไปนี้				
6.1 ผู้บริหารโรงเรียน	4	8.30	44	91.70
6.2 หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน	14	29.20	34	70.80
6.3 ผู้ปกครอง/ชุมชน	17	35.40	31	64.60
6.4 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	21	43.80	27	56.20
6.5 หน่วยงานสาธารณสุข	4	8.30	44	91.70
6.6 ผู้ประกอบการ	20	41.70	28	58.30
7. กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ				
โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรม อย.น้อย ใดบ้าง				
7.1 การสร้างเครือข่ายโรงเรียน อย.น้อย	19	39.60	29	60.40
7.2 การขยายผลสู่ชุมชน	18	37.50	30	62.50
7.3 กิจกรรม อย.น้อย สอนน้อง	9	18.80	39	81.20
7.4 กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง	13	27.10	35	72.90

รายการ	ไม่มีการดำเนินงาน		มีการดำเนินงาน	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
7.5 กิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม	10	20.80	38	79.20
7.6 กิจกรรมเกษตรปลอดสารพิษ	17	35.40	31	64.60
7.7 กิจกรรมคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค	15	31.20	33	68.80
7.8 การสนับสนุนผู้ประกอบการในร้านอาหารเช่น การให้ป้ายรางวัล	25	52.10	23	47.90
7.9 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นสุขภาพ	24	50.00	24	50.00

3. ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของกิจกรรม ออย.น้อย

3.1 ผลผลิตที่สำคัญของกิจกรรม ออย.น้อย พบว่า โรงเรียนได้ผลผลิตของการดำเนินกิจกรรม ออย.น้อย ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ แผนงาน/โครงการ โครงการ เอกสาร/คู่มือ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ รูปแบบการเรียนการสอน ดังรายละเอียดในตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ผลผลิตที่สำคัญของกิจกรรม ออย.น้อย

ที่	ตัวอย่างผลผลิต
1	แผนงาน/โครงการ เช่น โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สภาอาสา งานสภานักเรียนประถมาฯ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2	โครงการ เช่น อาหารปลอดภัย ทำน้ำยาล้างจาน ปลูกพืชสมุนไพร ภารกิจพิชิตใจห่างไกลโรค
3	เอกสาร/คู่มือ เช่น คู่มือ ออย.น้อย แผ่นพับกิจกรรม ออย.น้อย-ความปลอดภัยในการบริโภคอาหารสุขภาพ/น้ำมันทอดซ้ำ
4	รูปแบบการประชาสัมพันธ์ เช่น จัดบอร์ดผลการดำเนินงาน ออย.น้อย ออกรายการโทรทัศน์ เช่น เยาวชนจิตอาสา ต้นกล้าความดี เป็นต้น
5	กิจกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ เช่น การตรวจสอบยาหมดอายุ ในโรงเรียน การตรวจสอบฉลาก ออย.ในร้านจำหน่ายอาหารในโรงเรียน
6	รูปแบบการเรียนการสอน เช่น บอหมักก๊าซชีวภาพจากเศษอาหารที่เหลือจากโรงอาหารในโรงเรียน โดยนำก๊าซมาประกอบการเรียนการสอน

3.2 ผลลัพธ์ และผลกระทบของกิจกรรม ออย.น้อย

3.2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ผลลัพธ์จากการดำเนินกิจกรรม ออย.น้อย คือ นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง เพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมาคือ ปัญหาพฤติกรรม การบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน ลดน้อยลง คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนผลกระทบเนื่องจากกิจกรรม ออย.น้อยได้แก่ พ่อแม่/ผู้ปกครองมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง เพิ่มมากขึ้น

คิดเป็นร้อยละ 79.17 และ ปัญหาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน ลดน้อยลง คิดเป็นร้อยละ 64.58 ดังรายละเอียดในตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ความถี่และร้อยละของ ผลลัพธ์ และผลกระทบของกิจกรรม อย.น้อย (n=48)

ผลลัพธ์ และผลกระทบ	ความถี่	ร้อยละ
ผลลัพธ์		
☐ นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง เพิ่มมากขึ้น	44	91.67
☐ ปัญหาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน ลดน้อยลง	30	62.50
☐ เกิดเครือข่าย อย.น้อย	26	54.17
ผลกระทบ		
☐ โรงเรียนได้รับการยอมรับ/มีชื่อเสียงจาก กิจกรรม อย.น้อย	32	66.67
☐ พ่อแม่/ผู้ปกครองมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง เพิ่มมากขึ้น	38	79.17
☐ ปัญหาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน ลดน้อยลง	31	64.58
☐ เกิดพื้นที่สุขภาพทั้งในและนอกโรงเรียน	26	54.17

3.2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ผลกระทบที่สำคัญ คือ การเกิดเครือข่ายการทำงานของกิจกรรม อย.น้อย เช่น มีเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สำหรับความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ครูแกนนำ อย.น้อย มองว่ามีสาเหตุมาจาก นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในครอบครัว/ชุมชน และมีจิตสาธารณะ ดังรายละเอียดในตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ผลกระทบและปัจจัยความสำเร็จของกิจกรรม อย.น้อย

ประเด็น	ความถี่
1. ความเข้มแข็งของเครือข่าย อย.น้อย	
☐ มีเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่และดำเนินการต่อเนื่อง	25
☐ มีเครือข่ายภาคประชาชนที่ร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	7
☐ มีเครือข่ายการทำงานร่วมกับ โรงพยาบาล/เทศบาล อบต. และสำนักงานสาธารณสุข (ชุมชนคุ้มครองผู้บริโภค)	6
2. ความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย	
2.1 มีความสำเร็จ เพราะ	
☐ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในครอบครัว/ชุมชน และมีจิตสาธารณะ	29
☐ ครูแกนนำมีความตั้งใจ	17
☐ มีการเฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่อง	16
☐ ฝ่ายบริหารสนับสนุนการทำงานอย่างเต็มที่	13
☐ ชุมชนให้ความร่วมมือ	4

ประเด็น	ความถี่
2.2 ยังไม่สำเร็จ เพราะ	
☐ การสนับสนุนงบประมาณไม่พอเพียงและไม่ต่อเนื่อง	6
☐ อาจารย์ที่รับผิดชอบ อย.น้อย มีการย้าย การทำงานไม่ต่อเนื่อง	2
☐ ครูให้ความร่วมมือไม่มากเท่าที่ควร	1

3.3 จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค ในการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย พบว่า จุดเด่นที่สำคัญ คือ นักเรียนสนใจในทุกกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แต่จุดด้อยที่สำคัญคือ มีงบประมาณไม่พอเพียง และอุปสรรคการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย คือ โรงเรียนมีกิจกรรมมากในแต่ละภาคเรียน ทั้งนี้โอกาสที่สามารถนำมาใช้พัฒนาได้คือ ชุมชนให้การสนับสนุน ดังรายละเอียดในตารางที่ 39

ตารางที่ 39 จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค ในการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย

จุดเด่น	ความถี่	จุดด้อย	ความถี่
☐ นักเรียนสนใจในทุกกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	17	☐ มีงบประมาณไม่พอเพียง	9
☐ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีงบประมาณที่เพียงพอ	5	☐ เป็น รร.ขนาดเล็ก	2
☐ ครู อย.น้อยมีความเสียสละและทุ่มเทงานอย่างเต็มที่	4	☐ ร้านอาหารในโรงเรียนขายอาหารขยะเยอะเกินไป	2
☐ ชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	3	☐ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ	2
☐ เปิดเว็บไซต์ อย.น้อย และจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์	1	☐ อาจารย์ที่รับผิดชอบ อย.น้อย มีการย้ายการทำงานไม่ต่อเนื่อง	1
☐ มีโครงการอาหารกลางวัน สามารถควบคุมรายการอาหารและความสะอาด	1	☐ เป็นโรงเรียนหญิงล้วน ไม่ค่อยออกกำลังกาย	1
☐ มีความพร้อมด้าน IT	1		
☐ นร.ดื่มน้ำเปล่าร้อยละ 100	1		
โอกาส	ความถี่	อุปสรรค	ความถี่
☐ ชุมชนให้การสนับสนุน	2	☐ โรงเรียนมีกิจกรรมมากในแต่ละภาคเรียน	6
☐ ใช้เวลาในวันหยุดราชการดำเนินกิจกรรมเสริม	1	☐ ขาดการประสานงานจากหน่วยงานระดับสูง	1
☐ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ	1		

คณะนักวิจัย

โครงการ “การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ออ.น้อย เขิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ปี 2556”

นักวิจัยโครงการสำรวจ

1. อาจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจัตุรัส อาจารย์ประจำหลักสูตรการวัดและประเมินผล คณะศึกษาศาสตร์ ม.ขอนแก่น
2. อาจารย์ ประทีป กาลเข้ว่า อาจารย์ประจำวิทยาลัยสาธาณสุขสิรินธร จ.ขอนแก่น
3. นายกิตติกันตพงศ์ ศรีบัวนา เจ้าหน้าที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

1. ภก.วีระชัย นลวชัย	ผู้อำนวยการกองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค	ที่ปรึกษาโครงการ
2. น.ส.ทิพากร มีใจเย็น	นักวิชาการอาหารและยาชำนาญการพิเศษ	ที่ปรึกษาโครงการ
3. น.ส.จิตรา เอื้อจิตรบำรุง	นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการพิเศษ	นักวิจัยโครงการ
4. น.ส.จุฬาลักษณ์ นิพนธ์แก้ว	นักวิชาการอาหารและยาชำนาญการ	นักวิจัยโครงการ
5. น.ส.สุชาดา ธนอมชู	เจ้าหน้าที่กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค	ผู้ประสานงานโครงการ